

ЗАКОН за здравето осигуряване

Обн. - ДВ, бр. 70 от 19.06.1998 г.; изм., бр. 93 от 11.08.1998 г.; бр. 153 от 23.12.1998 г.; в сила от 01.01.1999 г.; бр. 62 от 09.07.1999 г.; бр. 65 от 20.07.1999 г.; изм. и доп., бр. 67 от 27.07.1999 г.; в сила от 28.08.1999 г.; изм., бр. 69 от 03.08.1999 г.; в сила от 03.08.1999 г.; изм. и доп., бр. 110 от 17.12.1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; бр. 113 от 28.12.1999 г.; бр. 64 от 04.08.2000 г.; в сила от 01.01.2001 г.; доп., бр. 41 от 24.04.2001 г.; в сила от 24.04.2001 г.; изм. и доп., бр. 1 от 04.01.2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; бр. 54 от 31.05.2002 г., в сила от 01.12.2002 г.; доп., бр. 74 от 30.07.2002 г.; в сила от 01.01.2003 г.; изм. и доп., бр. 107 от 15.11.2002 г.; доп., бр. 112 от 29.11.2002 г.; изм. и доп., бр. 119 от 27.12.2002 г.; в сила от 01.01.2003 г.; изм., бр. 120 от 29.12.2002 г.; в сила от 01.01.2003 г.; изм. и доп., бр. 8 от 28.01.2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; доп., бр. 50 от 30.05.2003 г.; изм., бр. 107 от 09.12.2003 г.; в сила от 09.12.2003 г.; доп., бр. 114 от 30.12.2003 г.; в сила от 01.01.2004 г.; изм. и доп., бр. 28 от 06.04.2004 г.; в сила от 06.04.2004 г.; доп., бр. 38 от 11.05.2004 г.; изм. и доп., бр. 49 от 08.06.2004 г.; изм., бр. 70 от 10.08.2004 г.; в сила от 01.01.2005 г.; изм. и доп., бр. 85 от 28.09.2004 г.; бр. 111 от 21.12.2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 39 от 10.05.2005 г.; в сила от 11.02.2006 г.; изм. и доп., бр. 45 от 31.05.2005 г.; в сила от 01.06.2005 г.; изм., бр. 76 от 20.09.2005 г.; в сила от 01.01.2007 г.; бр. 99 от 09.12.2005 г.; в сила от 01.11.2005 г.; изм. и доп., бр. 102 от 20.12.2005 г.; в сила от 01.01.2006 г.; бр. 103 от 23.12.2005 г.; в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; доп., бр. 17 от 24.02.2006 г.; в сила от 01.05.2006 г.; изм. и доп., бр. 18 от 28.02.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; бр. 30 от 11.04.2006 г.; изм., бр. 33 от 21.04.2006 г.; изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2006 г.; в сила от 01.01.2008 г.; бр. 59 от 21.07.2006 г.; в сила от 01.01.2007 г.; бр. 95 от 24.11.2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. и доп., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 11 от 02.02.2007 г., в сила от 02.02.2007 г.; изм., бр. 26 от 27.03.2007 г.; изм., бр. 31 от 13.04.2007 г., в сила от 14.04.2008 г.; бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; доп., бр. 97 от 23.11.2007 г.; доп., бр. 100 от 30.11.2007 г., в сила от 20.12.2007 г.; изм. и доп., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп. бр. 37 от 08.04.2008 г.; изм. и доп. бр. 71 от 12.08.2008 г., в сила от 12.08.2008 г.; изм., бр. 110 от 30.12.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. и доп., бр. 41 от 02.06.2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 42 от 05.06.2009 г.; доп., бр. 93 от 24.11.2009 г.; изм. и доп., бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 101 от 18.12.2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 19 от 09.03.2010 г.; изм., бр. 26 от 06.04.2010 г.; изм. и доп., бр. 43 от 08.06.2010 г.; доп., бр. 49 от 29.06.2010 г., в сила от 01.07.2010 г.; доп., бр. 58 от 30.07.2010 г., в сила от 30.07.2010 г.; изм. и доп., бр. 59 от 31.07.2010 г., в сила от 31.07.2010 г.; изм. и доп., бр. 62 от 10.08.2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 96 от 07.12.2010 г.; изм., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г.; изм. и доп., бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; доп., бр. 9 от 28.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 05.08.2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 100 от 20.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. и доп., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 101 от 18.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 102 от 21.12.2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; доп., бр. 4 от 15.01.2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 23 от 08.03.2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм. и доп., бр. 106 от 10.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 03.01.2014 г. за измененията, въведени със ЗИД на Закона за здравето и от 01.01.2014 г. за измененията, въведени със ЗИД на Кодекса за социално осигуряване; изм. и доп., бр. 18 от 04.03.2014 г. като измененията,

въведени със ЗИД на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, влизат в сила в сила от 04.03.2014 г.; изм., бр. 35 от 22.04.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм. и доп., бр. 54 от 01.07.2014 г., в сила от 01.07.2014 г.; изм. и доп., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 12 от 13.02.2015 г.; изм. и доп., бр. 48 от 27.06.2015 г.; доп., бр. 54 от 17.07.2015 г., в сила от 17.07.2015 г.; изм., бр. 61 от 11.08.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 72 от 18.09.2015 г.; доп., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.11.2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 15.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 29.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 20 от 15.03.2016 г. с Решение № 3 от 08.03.2016 г. на КС на РБ по к. д. № 6 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 09.12.2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм. и доп., бр. 85 от 24.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 101 от 19.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм., бр. 17 от 23.02.2018 г.; изм., бр. 30 от 03.04.2018 г., в сила от 01.07.2018 г.; доп., бр. 40 от 15.05.2018 г., в сила от 15.05.2018 г.; изм. и доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; доп., бр. 92 от 06.11.2018 г.; изм. и доп., бр. 102 от 11.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 01.01.2020 г.; изм., бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 01.01.2020 г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 1 - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Този закон урежда здравното осигуряване в Република България и свързаните с него обществени отношения.

(2) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.) Здравното осигуряване е дейност по набирането на здравноосигурителни вноски и премии, управлението на набраните средства и тяхното разходване за закупуване на здравни дейности, услуги и заплащане на стоки, предвидени в този закон, в националните рамкови договори (НРД) и в застрахователните договори.

(3) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Здравното осигуряване е задължително и доброволно.

Чл. 2. (Изм. и доп.- ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм.изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

(1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Задължителното здравно осигуряване е дейност по управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за закупуване на здравни дейности, което се осъществява от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и от нейните териториални поделения - районни здравноосигурителни каси (РЗОК). Задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК.

(2) Набирането на средства от задължителните здравноосигурителни вноски, които се определят със закон, се осъществява от Националната агенция за приходите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Националната здравноосигурителна каса закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности по ал. 1, определени по вид, обем, цена и съответстващи на критерии за качество и достъпност, в съответствие с този закон.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г. в сила от 18.12.2009 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Доброволното здравно осигуряване е дейност по поемане на рискове, свързани с финансовото обезпечаване на определени здравни услуги и стоки срещу заплащане на премии, въз основа на застрахователни договори.

Глава втора

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2010 г.)

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 4. (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г. в сила от 01.01.2010 г.) (1) (Предишен текст на чл. 4, изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Задължителното здравно осигуряване гарантира свободен достъп на осигурените лица до медицинска помощ чрез определен по вид, обхват и обем пакет от здравни дейности, както и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса.

(2) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Правото на избор е валидно за цялата територия на страната и не може да бъде ограничавано по географски и/или административни основания.

(3) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г. в сила от 01.01.2010 г.) Условието и редът за упражняване правото на достъп и свободен избор на осигурените лица до медицинска помощ се уреждат в наредбата по чл. 81, ал. 3 от Закона за здравето и в националните рамкови договори.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г. в сила от 01.01.2010 г.) Националният рамков договор е нормативен административен акт, който има действие на територията на цялата страна за определен срок и е задължителен за НЗОК, РЗОК, изпълнителите на медицинска помощ, осигурените лица и осигурителите.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Задължителното здравно осигуряване се осъществява на принципите на:

1. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) задължително участие при набирането на вноските;

2. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) участие на държавата, осигурените и работодателите в управлението на НЗОК;

3. солидарност на осигурените при ползването на набраните средства;

4. отговорност на осигурените за собственото им здраве;

5. равнопоставеност при ползването на медицинска помощ;

6. (нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) равнопоставеност на изпълнителите на медицинска помощ при сключване на договори с РЗОК;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) самоуправление на НЗОК;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) договаряне на взаимоотношенията между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ;

9. (нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;

10. (нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) свободен избор от осигурените на изпълнители на медицинска помощ;

11. (предишна т. 8, доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) публичност в дейността на НЗОК и публичен контрол върху извършваните от нея разходи.

Раздел II

Национална здравноосигурителна каса

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) (1) Създава се Национална здравноосигурителна каса като юридическо лице със седалище София и с предмет на дейност - осъществяване на задължителното здравно осигуряване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Националната здравноосигурителна каса се състои от централно управление, районни здравноосигурителни каси и поделения на районните здравноосигурителни каси. Седалищата на районните здравноосигурителни каси се определят съгласно списък,

приет от Министерския съвет, а седалищата на техните поделения се определят със заповед на управителя на Националната здравноосигурителна каса.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм.изцяло, бр. 101 от 2009 г, в сила от 18.12.2009 г.) Органи на управление на НЗОК са:

1. надзорният съвет;

2. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) управителят.

(4) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) Служителите в централното управление, районните здравноосигурителни каси и поделенията на районните здравноосигурителни каси заемат длъжности по служебно или по трудово правоотношение. За служителите по трудово правоотношение се прилага чл. 107а от Кодекса на труда.

(5) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) За структурните звена на НЗОК по ал. 2 се прилага Законът за администрацията, доколкото друго не е предвидено в този закон.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) Националната здравноосигурителна каса не може да извършва доброволно здравно осигуряване.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 37 от 2008 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 7а. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 7б. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2008 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 11. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 12. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 13. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Надзорният съвет на НЗОК се състои от 9 членове - един представител на представителните организации за защита правата на пациентите, двама представители на представителните организации на работниците и служителите, двама представители на представителните организации на работодателите и 4 представители на държавата, един от които е изпълнителният директор на Националната агенция за приходите.

(2) Представителите по ал. 1 на представителните организации за защита правата на пациентите се избират и освобождават от организациите, признати по реда на чл. 86в от Закона за здравето.

(3) Представителите по ал. 1 на представителните организации на работниците и служителите и на представителните организации на работодателите се избират и освобождават от организациите, признати по реда на чл. 3 от Кодекса на труда.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Председателят на надзорния съвет и останалите трима представители на държавата в надзорния съвет се определят и освобождават с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването.

Чл. 14. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) (1) Надзорният съвет се избира за срок 5 години.

(2) Предсрочно освобождаване на член на надзорния съвет се извършва:

1. по негова молба;

2. при обективна невъзможност да изпълнява задълженията си за срок, по-дълъг от 6 месеца;

3. при наличие на основанията по чл. 18;

4. по решение на Министерския съвет или на съответните организации по чл. 13, ал. 2 и 3.

(3) На мястото на предсрочно освободения член на надзорния съвет или при смърт се избира по реда на чл. 13 нов член за срок до края на мандата на съвета.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г., в сила от 12.08.2008 г., изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г. в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; доп., бр. 18 от 2014 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; доп., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) Надзорният съвет:

1. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) приема правилник за устройството и дейността на НЗОК по предложение на управителя;

2. (в сила от 01.01.2010 г.) участва в изготвянето и приемането на НРД;

3. одобрява проекта на закон за годишния бюджет на НЗОК след становището на министъра на здравеопазването по чл. 19, ал. 7, т. 3;

4. одобрява годишния финансов отчет, годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и годишния отчет за дейността на НЗОК;

5. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.) осъществява контрол върху оперативната дейност на управителя по изпълнението на бюджета, на НРД и по дейността на НЗОК както и върху дейността на директорите на РЗОК, включително и за изпълнението на чл. 44а;

5а. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) утвърждава годишна обща стойност на разходите за здравноосигурителни плащания за всяка РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;

5б. (нова - ДВ, бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) утвърждава стойности на разходите по т. 5а, разпределена по месеци и по изпълнители на болнична медицинска помощ, по предложение на директорите на РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;

6. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) взема решение за временно възлагане на подуправителя на НЗОК да изпълнява длъжността управител на НЗОК в случаите по чл. 19, ал. 4;

7. взема решения за използване на средства от резерва на НЗОК;

8. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

9. взема решения за сключване на сделки над определения от правилника за устройството и дейността на НЗОК размер;

10. взема решения за сключване на договори за заем и тяхното обезпечаване;

11. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) определя изискванията за заемане на длъжността в съответствие с изискванията на закона и приема правилата за провеждане на конкурси за директори на РЗОК.

12. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) приема решение за определяне на списъка на заболяванията по чл. 45, ал. 3 по предложение на управителя;

13. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.; нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) приема решение за сключване на договори по чл. 59, ал. 12а, по предложение на директорите на РЗОК;

14. (нова - ДВ, бр. 18 от 2014 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) определя представителите на НЗОК, които съгласуват условията и реда по чл. 45, ал. 17.

(2) Членовете на надзорния съвет отговарят солидарно за виновно причинени вреди на НЗОК.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.) Членовете на надзорния съвет не получават възнаграждения за участие в заседания на съвета.

Чл. 16. (Изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г. в сила от 18.12.2009 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.) (1) Надзорният съвет провежда редовни заседания най-малко веднъж месечно. Заседанията на съвета се свикват от неговия председател.

(2) Извънредно заседание на надзорния съвет може да бъде свикано от неговия председател, от една трета от членовете му, от управителя на НЗОК и от министъра на здравеопазването по предложен от тях дневен ред.

(3) Надзорният съвет взема решения при присъствието на най-малко две трети от членовете му, но с не по-малко от 5 гласа "за", с изключение на случаите по чл. 15, ал. 1, т. 1, 2 и 5, в които решенията се вземат с обикновено мнозинство.

(4) В заседанията на надзорния съвет участва и управителят на НЗОК без право на глас.

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) За заседанията на Надзорния съвет се съставят пълни стенографски протоколи. Решенията на Надзорния съвет и протоколите за неговите заседания се публикуват на интернет страницата на НЗОК. Решенията се публикуват най-късно в деня, следващ деня на тяхното вземане, а протоколите - до 7 дни от датата на заседанието.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Организацията на работа на надзорния съвет се урежда в съответствие с действащото законодателство в правилника за устройството и дейността на НЗОК.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.)

Чл. 18. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 42 от 2009 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; доп., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; доп., бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) Не могат да бъдат членове на надзорния съвет лица, които са:

1. народни представители или министри;

2. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) членове на управителни или контролни органи на лечебни заведения, съдружници или акционери, притежаващи над 5 на сто от капитала на лечебните заведения, включително лицата, учредили лечебните заведения по чл. 8, ал. 1, т. 1 и т. 2, буква "а" и буква "б" от Закона за лечебните заведения, или работят по трудов договор в лечебно заведение;

3. (отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; нова, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) собственици, членове на управителни и контролни органи на търговски дружества или еднолични търговци с предмет на дейност производство, внос, търговия на едро или дребно с лекарствени продукти; съдружници или акционери, притежаващи над 5 на сто от капитала на търговски дружества с предмет на дейност производство, внос, търговия на едро или дребно с лекарствени продукти или работят на трудов договор в тези дружества;

4. (доп. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) директори на РЗОК, техните съпрузи или лицата, с които се намират във фактическо съжителство, или техните роднини по права или по сребрена линия до четвърта степен включително;

5. (нова - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) служители по трудово правоотношение в НЗОК и РЗОК;

6. (предишна т.5 - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) били членове на управителен или контролен орган на търговско дружество или неограничено отговорни съдружници в дружества, прекратени поради несъстоятелност, при което са останали неудовлетворени кредитори;

7. (предишна т.6 - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) еднолични търговци, изпаднали в несъстоятелност, при което са останали неудовлетворени кредитори;

8. (предишна т.7 - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) лишени от право да заемат материалноотговорни длъжности;

9. (предишна т.8 - ДВ, бр. 37 от 2008 г.) осъждани за умишлено престъпление от общ характер.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Забраната по ал. 1 се прилага в срок от три месеца след отпадане на основанието по ал. 1, т. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Обстоятелствата по ал. 1, т. 9 за членовете на надзорния съвет, представители на държавата, представители на представителните организации на работниците и служителите и на представителните организации на работодателите се установяват служебно от министъра на здравеопазването.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. и доп., бр. 42 от 2009 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; изм., бр. 97 от 2010 г., в сила от 10.12.2010 г.; доп., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; доп., бр. 18 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 7 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Управителят на НЗОК се избира от Народното събрание за срок от 5 години. При изтичане на мандата управителят на НЗОК продължава да изпълнява функциите си до избирането на нов управител.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Предложения за избор на управител на НЗОК могат да се правят от парламентарните групи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Управител на НЗОК може да бъде лице, което отговаря на следните изисквания:

1. има придобито висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър";

2. има минимум три години професионален опит в областта на управлението на здравеопазването, банковото, застрахователното или осигурителното дело.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Предсрочно прекратяване на мандата на управителя на НЗОК става с решение на Народното събрание при:

1. влязла в сила присъда за умишлено престъпление от общ характер;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2010 г., в сила от 10.12.2010 г.; изм., бр. 7 от 2018 г.) влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество;

3. системно нарушаване на неговите задължения, неизпълнение на решение на надзорния съвет или извършване или допускане извършването от други лица на груби или системни нарушения на задължителното здравно осигуряване;

4. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) обективна невъзможност да изпълнява задълженията си като управител за срок, по-дълъг от три месеца;

5. подаване на оставка;

6. смърт.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) В случаите по ал. 4 надзорният съвет възлага на подуправителя на НЗОК временно да изпълнява длъжността управител на НЗОК. Народното събрание приема решение за избор на нов управител на НЗОК в срок, не по-дълъг от 30 дни от прекратяването на договора на управителя в случаите по ал. 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Отношенията между НЗОК и управителя се уреждат с договор за управление, който се сключва по ред, определен от надзорния съвет.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Управителят на НЗОК:

1. представлява НЗОК в страната и в чужбина;

2. организира и ръководи оперативно дейността на НЗОК в съответствие със закона, правилника за устройството и дейността на НЗОК и решенията на надзорния съвет;

3. изготвя проект на закон за годишния бюджет на НЗОК и го изпраща за становище от министъра на здравеопазването, след което внася проекта на закон за годишния бюджет на НЗОК заедно със становището на министъра на здравеопазването за разглеждане и одобрение от надзорния съвет;

4. изготвя годишен финансов отчет, годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и годишен отчет за дейността на НЗОК и ги внася в надзорния съвет за разглеждане и одобрение;

4a. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) обявява ежесечно на интернет страницата на НЗОК заплатените през предходния месец средства за болнична медицинска помощ по лечебни заведения, както и за лекарствени продукти по международно непатентно наименование, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели;

5. внася одобрения от надзорния съвет проект на закон за годишния бюджет на НЗОК чрез министъра на здравеопазването в Министерския съвет;

6. изготвя и внася в надзорния съвет проект на правилник за устройството и дейността на НЗОК и след неговото приемане го обнародва в "Държавен вестник";

7. предлага на надзорния съвет решение за използване на средства от резерва на НЗОК;

8. внася чрез министъра на здравеопазването в Министерския съвет одобрените от надзорния съвет годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и годишен отчет за дейността на НЗОК;

9. сключва сделки до размер, определен в правилника за устройството и дейността на НЗОК;

10. предлага на надзорния съвет сключване на сделки в размер над определения по реда на т. 9;

11. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; изм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) обявява и провежда конкурси за директори на РЗОК в съответствие с изискванията и правилата по чл. 15, ал. 1, т. 11, сключва, изменя и прекратява трудовите договори с подуправителя на НЗОК, и директорите на РЗОК.

11a. (нова - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.) упражнява функциите на:

а) орган по назначаването по отношение на държавните служители;

б) работодател по отношение на служителите, работещи по трудово правоотношение в администрацията на НЗОК;

12. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) предлага за приемане от Надзорния съвет списъка по чл. 45, ал. 4;

13. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.; нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) внася в Надзорния съвет за утвърждаване стойности на разходите по чл. 15, ал. 1, т. 5а, разпределени по месеци и по изпълнители на болнична медицинска помощ, предложени от директорите на РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;

14. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) обнародва в „Държавен вестник" решението по чл. 45, ал. 4;

15. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) проучва удовлетвореността на

пациентите от медицинските дейности, свързани с оказаната медицинска помощ, заплащана от НЗОК; редът, начинът и критериите за проучване на удовлетвореността на пациентите се определят с наредба на министъра на здравеопазването;

16. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.) ;

17. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.) .

18. (нова - ДВ, бр. 18 от 2014 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

обнародва в „Държавен вестник“ условията и реда по чл. 45, ал. 17.

Чл. 19а. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм. изцяло, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) При осъществяване на своите правомощия управителят на НЗОК се подпомага от подуправител, който се назначава от управителя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Подуправител на НЗОК може да бъде лице, което отговаря на следните изисквания:

1. има завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър";

2. има минимум три години стаж по специалността.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; отм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.)

Чл. 20. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) Директорът на РЗОК:

1. представлява НЗОК на териториално равнище;

2. организира и ръководи дейността на РЗОК в съответствие със закона, правилника за устройството и дейността на НЗОК, решенията на надзорния съвет и актовете на управителя на НЗОК;

3. (отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.);

4. сключва, изменя и прекратява договорите с изпълнителите на медицинска помощ на територията, обслужвана от РЗОК, съгласно закона, НРД и правилника за устройството и дейността на НЗОК.

5. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) сключва, изменя и прекратява договорите за лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина, за медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с притежателите на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека в съответствие с условията и реда по чл. 45, ал. 17;

6. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности по чл. 2, ал. 1 в рамките на стойностите, определени по чл. 15, ал. 1, т. 5а за съответната РЗОК.

(2) Директорът на РЗОК може да бъде лице, което отговаря на следните изисквания:

1. има придобито висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър";

2. има минимум три години стаж по специалността в областта на управлението на здравеопазването, банковото, застрахователното или осигурителното дело.

(3) Длъжността по ал. 1 се заема въз основа на конкурс, проведен по реда на Кодекса на труда.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 42 от 2009 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; доп., бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Не могат да бъдат назначавани за управител и подуправител на НЗОК и за директор и заместник-директор на РЗОК лица, които:

1. не са български граждани;
2. са поставени под запрещение;
3. са осъждани за умишлено престъпление от общ характер или лишени по съответен ред от правото да заемат материалноотговорна длъжност;
4. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) са членове на надзорния съвет;
5. (изм. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) са съпруг или съпруга или се намират във фактическо съжителство, роднини по права линия, по съребрена линия-до четвърта степен включително, или по сватовство-до втора степен включително, с някои от лицата по т. 4;
6. (изм. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) са еднолични търговци, неограничено отговорни съдружници в търговско дружество, управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици, членове на орган на управление или контрол на търговско дружество или кооперация;
7. са членове на управителни или контролни органи или акционери в търговско дружество с предмет на дейност извършване на доброволно здравно осигуряване;
8. са народни представители, министри или заместник-министри;
9. са кметове на общини;
10. заемат ръководна или контролна длъжност в политическа партия;
11. работят по трудово правоотношение, освен като преподаватели във висше училище.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Лицата по ал. 1 и служителите на РЗОК и НЗОК не могат да извършват конкурентна дейност и не могат да бъдат изпълнители на медицинска помощ по този закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Обстоятелствата по ал. 1, т. 3 се установяват служебно от органа, който определя или избира лицата по ал. 1.

Раздел III

Финансово устройство на Националната здравноосигурителна каса

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) (1) (Предишен текст на чл. 22 - ДВ, бр. 102 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства на задължителното здравно осигуряване и е отделен от държавния бюджет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Годишната стойност на разходите за видовете медицинска помощ, изплащана от НЗОК, са неразделна част от бюджета на НЗОК за съответната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; отм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Чл. 23. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 110 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; доп., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от

01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Приходите на НЗОК се набират от:

1. осигурителни вноски;

2. (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 110 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) трансфери от държавния бюджет за осигурителните вноски на лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и 8 и ал. 2 и 3;

3. (предишна т.2 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) лихви и приходи от управлението на имуществото на касата;

4.(предишна т.3 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) приходи, регламентирани с други закони в полза на здравето осигуряване;

5. (предишна т.4 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) възстановяване на направени осигурителни разходи в предвидените в нормативните актове случаи;

6. (предишна т.5 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) глоби и наказателни лихви;

7. (предишна т.6 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) такси, определени с тарифа на Министерския съвет;

8. (предишна т.7 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) ликвидационни дялове от търговски дружества - длъжници, обявени в ликвидация;

9. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т.8 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) целеви субсидии от държавния бюджет за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност;

10. (предишна т. 8, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т.9 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) дарения и завещания;

11. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; предишна т. 9, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т.10 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; доп., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „и чрез бюджета на Министерството на здравеопазването за заплащане на медицинските изделия, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) други източници, включително субсидии (трансфери) от държавния бюджет, в т. ч. и чрез бюджета на Министерството на здравеопазването по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б, ал. 1а, ал. 2, т. 3, ал. 3 и 6 от Закона за здравето и чрез бюджета на Министерството на здравеопазването за заплащане на медицинските изделия, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) При недостиг на средства, могат да се ползват краткосрочни безлихвени заеми от държавния бюджет.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Трансферите за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето за съответната година включват и разходи за осъществени през предходни години дейности.

(4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Министърът на здравеопазването и управителят на НЗОК след одобряване от Надзорния съвет на НЗОК утвърждават условията и реда за определяне и предоставяне на трансфери за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето.

(5) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) При отправяне на искане от НЗОК към Министерството на здравеопазването за предоставяне на трансфер за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето НЗОК посочва отделно по пациенти и видове, и стойността на разрешените от нея в рамките на същите случаи дейности по правилата за координация на системите за социална сигурност.

Чл. 24. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; доп., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата на НЗОК се разходват за:

1. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) закупуване на медицинска помощ, посочена в чл. 45, договорена с НРД и с договорите с изпълнителите;

2. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) издръжка на административните дейности по здравното осигуряване, в размер до 3 на сто от разходите за съответната година, определени със закона за бюджета на НЗОК;

3. (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) издаване на документи по чл. 80а, ал. 1;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; отм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.);

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) инвестиционни разходи за нуждите на НЗОК, включително придобиване на недвижимо имущество;

6. (нова - ДВ, бр. 1 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; предишна т. 5 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски от Националната агенция за приходите;

7. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т. 6 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност;

8. (нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. изцяло, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на лекарствени продукти и медицински изделия за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година;

9. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 1 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г.; предишна т. 6, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; предишна т. 7 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; предишна т. 8, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) други разходи.

Чл. 25. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) В бюджета на НЗОК задължително се предвижда резерв, включително и за непредвидени и неотложни разходи.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Резервът на НЗОК по чл. 25 се определя в размер на сумата от:

1. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от

01.01.2011 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) три на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравноосигурителни вноски от други бюджети;

2. други приходи.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.).

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2003 г., изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 107 от 2003 г.).

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Временно свободните средства на НЗОК се съхраняват в Българската народна банка и могат да се влагат само по депозитни сметки, обслужвани от Българската народна банка или за придобиване на първичния пазар на държавни ценни книжа, емитирани от българското правителство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Банките, които имат право да оперират със средствата на НЗОК, се определят съвместно от Българската народна банка и от Министерството на финансите. От определените от Българската народна банка и Министерството на финансите банки надзорният съвет по предложение на управителя на НЗОК избира тези, на които да възложи правото да оперират със средствата на НЗОК.

Чл. 28. Първостепенен разпоредител със средствата на НЗОК е управителят на НЗОК, а директорите на РЗОК са второстепенни разпоредители с тях.

Чл. 29. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Управителят на НЗОК внася чрез министъра на здравеопазването в Министерския съвет проект на закон за бюджета на НЗОК в сроковете, предвидени за представяне на проекта на закон за държавния бюджет на Република България за следващата календарна година.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) Проектът на закон за годишния бюджет на НЗОК се разглежда от Народното събрание едновременно с проектите на закони за държавния бюджет и за бюджета на държавното обществено осигуряване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Със Закона за бюджета на НЗОК задължително се определят и размерът на задължителната здравноосигурителна вноска, приходите и разходите по бюджетна класификация, както и диференцираните разходи по здравноосигурителните плащания за:

1. (изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) първична извънболнична медицинска помощ;

2. специализирана извънболнична медицинска помощ;

3. дентална помощ;

4. медико-диагностични дейности;

5. (изм. и доп. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, предназначени за домашно лечение на територията на страната, както и лекарствени продукти за злокачествени заболявания

за лечение в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински дейности;

5а. (нова - ДВ, бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.) медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ;

б. болнична медицинска помощ;

ба. (нова - ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.);

7. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) други здравноосигурителни плащания, предвидени в НРД и плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването.

8. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

(4) (Нова - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) В случай, че проектът на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса не бъде приет от Народното събрание до началото на бюджетната година, осигурителните приходи се събират и осигурителните разходи се извършват съобразно утвърдения бюджет за предходната година, а за издръжката на Националната здравноосигурителна каса се изразходват месечно до 1/12 от разходите, предвидени в бюджета за предходната година.

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009; доп., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Годишният отчет за изпълнение на бюджета и отчетът за дейността на НЗОК се внасят от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерския съвет в Народното събрание не по-късно от 30 юни следващата година.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Решението на Народното събрание за приемане на отчета за изпълнение на бюджета и отчета за дейността на НЗОК се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Националната здравноосигурителна каса не може да притежава лечебни и здравни заведения и аптеки.

Чл. 32. (Отм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г., нов, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Националната здравноосигурителна каса осъществява събирането, обработката и контрола на отчетите на изпълнителите на болнична медицинска помощ за дейностите, предмет на Националния рамков договор.

Раздел IV

Осигурени лица. Права и задължения

Чл. 33. (1) (Предишен текст на чл. 33, изм. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Задължително осигурени в Националната здравноосигурителна каса са

1. всички български граждани, които не са граждани и на друга държава;
2. българските граждани, които са граждани и на друга държава и постоянно живеят на територията на Република България;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп. бр. 9 от 2011 г.) чуждите граждани или лицата без гражданство, на които е разрешено дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, освен ако е предвидено друго в международен договор, по който Република България е страна;

4. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.) лицата с предоставен статут на бежанец, хуманитарен статут или с предоставено право на убежище;

5. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) чуждестранните студенти и докторанти, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас по реда на Постановление на Министерския съвет № 103 от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (обн., ДВ, бр. 48 от 1993 г.; попр., бр. 52 от 1993 г.; изм., бр. 54 от 1995 г., бр. 20 от 1996 г., бр. 38 и 73 от 1999 г., бр. 101 от 2002 г., бр. 89 от 2004 г.) и Постановление на Министерския съвет № 228 от 1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (обн., ДВ, бр. 42 от 1997 г.; изм., бр. 72 от 1999 г., бр. 101 от 2002 г.).

6. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) лицата, извън посочените в т. 1-5, за които се прилага законодателството на Република България съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Не са задължително осигурени в НЗОК лицата, които съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност подлежат на здравно осигуряване в друга държава членка.

Чл. 34. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) (1) Задължението за осигуряване възниква:

1. за всички български граждани - от влизането на закона в сила, а за новородените - от датата на раждането;

2. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; доп. бр. 9 от 2011 г.) по чл. 33, ал. 1, т. 3 - от датата на получаването на разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване;

3. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) по чл. 33, ал. 1, т. 4 - от датата на откриването на производство за предоставяне статут на бежанец или право на убежище;

4. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) по чл. 33, ал. 1, т. 5 - от датата на записването в съответното висше училище или научна организация.

5. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) по чл. 33, ал. 1, т. 6 - от датата на възникването на основанието за осигуряване.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Правата на осигурените по чл. 33, ал. 1 възникват:

1. за новородените - от датата на раждането;

2. (нова - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) за лицата по чл. 33, ал. 1, т. 4 - от датата на откриване на производство за предоставяне статут на бежанец или право на убежище;

3. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) за лицата по чл. 33, ал. 1, т. 5 - от датата на записването в съответното висше училище или научна организация;

4. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г., предишна т. 3, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) за всички останали - от датата на заплащането на здравноосигурителната вноски.

(3) Правата на осигурения са лични и не могат да бъдат преотстъпвани (прехвърляни).

Чл. 35. (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; доп., бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.) (1) (Предишен текст на чл. 35 - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Задължително осигурените имат право:

1. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) да получават медицинска помощ в обхвата на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) да избират лекар от лечебно заведение за първична медицинска помощ, сключило договор с РЗОК;

3. на спешна помощ там, където попаднат;

4. да получават информация от РЗОК за договорите, сключени от нея с изпълнителите на медицинска помощ;

5. да участват в управлението на НЗОК чрез свои представители;

6. да подават жалби пред директора на съответната РЗОК при нарушения на закона и на договорите.

7. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) да получат документ, необходим за упражняване на здравноосигурителните им права в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

8. (нова - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) на трансгранично здравно обслужване по реда на глава втора, раздел XII.

(2) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Задължително осигурените лица имат право да подават жалби пред директора на съответната РЗОК, когато не са удовлетворени от медицинските дейности, свързани с оказаната медицинска помощ. Жалбата се подава по реда на глава втора, раздел X, като в нея се описват причините и се посочва най-малко едно от следните основания:

1. отчетена, но неизвършена медицинска дейност;

2. качество на медицинската помощ, което не съответства на критериите за качество, определени в националните рамкови договори;

3. отказан достъп до медицинска документация;

4. получени от изпълнител на медицинска или дентална помощ суми без правно основание.

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.)

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 37 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.; доп., бр. 93 от 2009 г.; изм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 02.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 53 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2014 г., в сила от 01.07.2014 г.; доп., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) За всяко посещение при лекаря или при лекаря по дентална медицина, както и за всеки ден болнично лечение, но не повече от 10 дни годишно, лицата по чл. 33 заплащат на лекаря, на лекаря по дентална медицина или на лечебното заведение суми, определени с постановление на Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) С постановлението по ал. 1 се определят по-ниски суми за всяко посещение при лекаря или при лекаря по

дентална медицина на лицата, които са упражнили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; предишна ал. 2, доп., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Сумите по ал. 1 и 2 са за оказаната медицинска помощ.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп., бр. 17 от 2006 г., в сила от 01.05.2006 г.; изм., бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 37 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.; доп., бр. 93 от 2009 г.; предишна ал. 3, бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 53 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2014 г., в сила от 01.07.2014 г.) От заплащане на сумите по ал. 1 се освобождават лица със заболявания, определени по списък към НРД, както и малолетни, непълнолетни и неработещи членове на семейството; ветерани от войните, военноинвалиди, военнопострадали; задържани под стража лица, задържани на основание чл. 72 от Закона за Министерството на вътрешните работи; задържани на основание чл. 125, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност или лишени от свобода; социално слаби, получаващи помощи по Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане; лица, настанени в домове по чл. 36, ал. 3, т. 1 от същия правилник; медицински специалисти.

(5) (Нова - ДВ, бр. 37 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.; отм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; нова, бр. 101 от 2009 г., в сила от 02.01.2010 г.; отм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; предишна ал. 3 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 37 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.; предишна ал. 4, доп., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Лекарят, лекарят по дентална медицина или лечебното заведение издават на лицата по ал. 1 и 2 документ за заплатените суми.

(6) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; доп., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Разликата между сумите по ал. 1 и 2 се заплаща на лекаря или на лекаря по дентална медицина от държавния бюджет по ред, определен с постановлението по ал. 1, след представяне на отчетен документ, в който се посочват номерата на издадените документи за заплатените суми по ал. 5.

Чл. 38. Осигурените са длъжни да изпълняват предписанията на изпълнителите на медицинска помощ и изискванията за профилактика на заболяванията в съответствие с НРД и договорите с изпълнителите.

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) За задължително осигурените лица в Националната здравноосигурителна каса, с изключение на лицата до 18-годишна възраст и лицата по чл. 40, ал. 5, от възникване на задължението им за здравно осигуряване се подават ежемесечно данни в Националната агенция за приходите по ред, определен с наредба на министъра на финансите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Лицата, които по този закон имат задължението да внасят осигурителни вноски, с изключение на лицата по чл. 40, ал. 5, подават декларации за сумите за дължимите вноски за здравно осигуряване по ред, определен с наредбата по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; предишна ал. 2, изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Лицата, осигуряващи членове на семейството си по този закон, предоставят данни за тях в декларации по утвърден с наредбата по ал. 1 образец за съответния период.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; предишна ал. 3, изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) В случаите, когато лицата по ал. 1 заплащат авансово вноски по този закон, те

представят декларации в Националната агенция за приходите по ред, определен с наредбата по ал. 1.

(5) (Предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Чужденците, които пребивават продължително или краткосрочно в Република България, както и лица с двойно българско и чуждо гражданство, които не се осигуряват по реда на този закон, заплащат стойността на оказаната им медицинска помощ, освен ако за тях е в сила международен договор, по който Република България е страна.

(6) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Здравноосигурителният статус, необходим за упражняване на здравноосигурителните права на лицата по чл. 33, се формира въз основа на данните за здравно осигуряване от заявления и декларации по този закон, вписвания в официални публични регистри, писмени доказателства, предоставени от лицата, и внесените или дължимите здравноосигурителни вноски.

Раздел V

Здравноосигурителни вноски

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., доп., бр. 64 от 2002 г., изм., бр. 1 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., доп., бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 107 от 2002 г., бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 37 от 2008 г.; изм., бр. 110 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; доп., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2014 г., в сила от 01.07.2014 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.; доп., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.11.2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 17 от 2018 г.; изм., бр. 30 от 2018 г., в сила от 01.07.2018 г.; доп., бр. 92 от 2018 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2020 г.; изм., бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; доп., бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм., бр. 12 от 2015 г.; изм., бр. 61 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Здравноосигурителната вноска на осигуреното лице, определена по реда на чл. 29, ал. 3, се определя върху доход и се внася, както следва:

1. (доп. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 110 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм. и доп., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 02.01.2010 г.; изм., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; доп., бр. 54 от 2015 г., в сила от 17.07.2015 г.) за лицата по чл. 4, ал. 1 и 10 от Кодекса за социално осигуряване - доходът, върху който се дължат вноски за държавното обществено осигуряване, определен съгласно Кодекса за социално осигуряване; вноската се внася от работодателя или ведомството и се разпределя между работодателя или ведомството и осигурения в съотношение:

- 2000 - 2001 г. - 80:20;
- 2002 - 2004 г. - 75:25;
- 2005 г. - 70:30;
- 2006 г. - 65:35;
- 2007 г. - 65:35;

- 2008 г. - 60:40;
- 2009 г. - 60:40;
- 2010 г. и следващите години - 60:40:

а) осигурителните вноски са изцяло за сметка на работодателя или ведомството, когато това е предвидено в закон;

б) (изм. - ДВ, бр. 49 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 02.01.2010 г.; изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 30 от 2018 г., в сила от 01.07.2018 г.) за лицата в неплатен отпуск, които не подлежат на осигуряване на друго основание, вноската се определя върху половината от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване; вноската е изцяло за сметка на осигуреното лице - когато неплатеният отпуск е по негово желание, и за сметка на работодателя - когато неплатеният отпуск е за отглеждане на дете по реда на чл. 167а от Кодекса на труда или поради производствена необходимост и престой; вноската се внася чрез съответното предприятие или организация до 25-о число на месеца, следващ този, за който се отнася;

в) (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) осигурителните вноски за здравно осигуряване се внасят едновременно с осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване;

г) (нова - ДВ, бр. 50 от 2003 г.; отм., бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 49 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.; доп., бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 12 от 2015 г.; изм., бр. 61 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване се осигуряват авансово върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, и окончателно върху доходите от дейността и доходите по т. 3, през календарната година, съгласно справка към данъчната декларация по реда на чл. 6, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване; регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция, не определят окончателен размер на осигурителния доход за тази дейност; вноските се внасят за сметка на самоосигуряващите се лица до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, а окончателната осигурителна вноска най-късно в срока за подаване на данъчната декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица;

2а. (нова - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. изцяло, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) морските лица се осигуряват изцяло за своя сметка върху избрания месечен осигурителен доход по чл. 4а, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, като не определят окончателен размер на осигурителния доход за доходите от трудово правоотношение като морски лица; вноската се удържа и внася от работодателя на лицата по реда на чл. 4а, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване;

3. (изм. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) за лицата, работещи без трудово правоотношение:

а) (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) ако не се осигуряват по реда на т. 1, 2 и 2а и получават възнаграждение, равно или по-голямо от минималната работна заплата за страната, върху облагаемия доход, след намаляването му с разходите за дейността; когато е получено възнаграждение под минималната работна заплата за страната, след намаляването му с разходите за дейността, осигуряването се извършва по реда на ал. 5;

б) (изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) ако са осигурени по реда на т. 1 и 2а, осигурителните вноски се внасят върху облагаемия доход, след намаляването му с разходите за дейността, независимо от размера на полученото възнаграждение;

в) (изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) осигурителните вноски се внасят в съотношението по т. 1 от възложителя до 25-о число на месеца, следващ месеца на изплащане на възнаграждението;

4. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) за пенсионерите от държавното обществено осигуряване или от професионален пенсионен фонд - размерът на пенсията или сборът от пенсии, без добавките към тях; вноските са за сметка на държавния бюджет и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

5. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм., бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 12 от 2015 г.; изм., бр. 30 от 2018 г., в сила от 01.07.2018 г.) за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане, в отпуск за отглеждане на малко дете по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от Кодекса на труда и отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от Кодекса на труда - минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица. Вноските са за сметка на работодателя и са равни на дължимата от него част от вноската, като се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят; осигурителните вноски за лицата, които се осигуряват за своя сметка, с изключение на лицата по чл. 4, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване, са в същия размер и се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, върху минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съответно за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година. За възнаграждението по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване осигурителните вноски се дължат по реда на т. 1.

б. (изм. изцяло - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 61 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) за лицата, получаващи доходи на различни основания, посочени в т. 1, 2, 2а, 3, 4 и 5, вноските се внасят върху сбора от осигурителните доходи и в предвидените за тях срокове по реда, определен в чл. 4а, ал. 6 и чл. 6, ал. 11 от Кодекса за социално осигуряване;

7. (изм. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) за служителите на Българската православна църква и други признати по нормативноустановен ред вероизповедания, които не получават възнаграждения за извършвана дейност - минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване; вноските се внасят до 25-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят, от централното ръководство на съответното вероизповедание;

8. (изм. - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) за лицата, получаващи обезщетение за безработица - размерът на изплатеното обезщетение; вноските са за сметка на държавния бюджет и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2014 г., в сила от 01.07.2014 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.11.2015 г.; изм., бр. 17 от 2018 г.) Осигуряват се за сметка на държавния бюджет: ветераните от войните, военноинвалидите и военнопострадалите, които не са здравно осигурени по друг ред;

лицата с увреждания, пострадали при природни бедствия и аварии; пострадалите при изпълнение на служебния си дълг служители на Министерството на вътрешните работи; пострадалите при изпълнение на служебните си задължения държавни служители по Закона за Държавна агенция „Разузнаване“; пострадалите при изпълнение на служебните си задължения офицери и сержанти по Закона за Националната служба за охрана и държавните служители.

(3) (Предишна ал. 2, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Осигуряват се за сметка на държавния бюджет, освен ако не са осигурени по реда на ал. 1:

1. (доп. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 92 от 2018 г.) лицата до 18-годишна възраст и след навършване на тази възраст, ако учат редовно - до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 22-годишна възраст; учениците, включени в обучение чрез работа (дуална система на обучение) за времето на обучението съгласно съответния учебен план, организирано при условията и по реда на ЗПОО, независимо от възникване на основание за осигуряване по реда на ал. 1;

2. студентите - редовно обучение във висши училища до навършване на 26-годишна възраст, и докторантите на редовно обучение по държавна поръчка;

3. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) чуждестранните студенти - редовно обучение, до навършване на 26-годишна възраст и докторантите на редовно обучение, приети във висши училища и научни организации у нас по реда на Постановление на Министерския съвет № 103 от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и Постановление на Министерския съвет № 228 от 1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България ;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; отм., бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.);

5. (доп. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм., бр. 111 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., предишна т. 4, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) гражданите, които отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи и целеви помощи за отопление по реда на Закона за социално подпомагане , ако не са осигурени на друго основание, както и ползващите социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и социални услуги за осигуряване на подслон, финансирани от държавния бюджет;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) задържаните под стража или лишените от свобода;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; отм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.)

9. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 61 от 2015 г., в сила от 15.08.2015 г.; изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2020 г.) родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за лице с увреждане с 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или с трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ;

10. (нова - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., предишна т. 9, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. изцяло, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) лицата, получаващи обезщетения по чл. 230 и 231 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България - за периода на получаване на обезщетението;

(4) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; предишна ал. 3, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 37 от 2008 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.);

(4a) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) За лицата по ал. 3 осигурителната вноска се внася в размера, определен със закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година, върху 55 на сто от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 1 януари 2016 г., като всяка следваща година се увеличава с 5 на сто до достигане на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 49 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.; предишна ал. 4, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Лицата, които не подлежат на осигуряване по ал. 1, 2 и 3, са длъжни да:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) внасят осигурителни вноски върху осигурителен доход не по-малък от половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване - до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, и извършват годишно изравняване на осигурителния доход съгласно данните от данъчната декларация като окончателните осигурителни вноски се внасят в срока за нейното подаване;

2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) подават декларация в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на възникване на това обстоятелство, по ред, определен с наредба на министъра на финансите, в която посочват, че ще се осигуряват по реда на т. 1 и избрания осигурителен доход.

(6) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Размерът на дължимата здравноосигурителна вноска се съобщава на лицата по ал. 5, т. 1 чрез средствата за масово осведомяване или от длъжностно лице при подаване на декларацията. Когато не е подадена декларация или вноските не са внесени в срок, може да бъде издаден акт за установяване на задължението от органите по приходите без извършване на ревизия. Актът може да се обжалва по реда на чл. 107, ал. 4 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(7) (Предишна ал. 5, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; предишна ал. 6, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Максималният размер на месечния доход, върху който се изчислява здравноосигурителната вноска, е максималният доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

(8) (Предишна ал. 6, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; предишна ал. 7, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) За лицата по ал. 1, т. 6 вноските се внасят върху сбора от осигурителните доходи по реда, предвиден за съответния вид доход, но върху не повече от максималния размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

(9) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) За лицата по ал. 2 и ал. 3, т. 9 осигуряването се извършва за сметка на държавния бюджет след представяне в Националната агенция за приходите на документи, издадени от компетентен държавен орган, с който удостоверяват наличието на съответните обстоятелства по ал. 2 и ал. 3, т. 9.

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; доп., бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.)(1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от

01.01.2007 г.; изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.) Българските граждани, които са длъжни да осигуряват себе си и пребивават в чужбина повече от 183 дни през една календарна година, могат да не заплащат здравноосигурителни вноски до края на съответната календарна година, смятано от датата на напускане на страната, и за всяка следваща календарна година след подадено заявление до Националната агенция за приходите.

(2) Здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 след завръщането им в страната се възстановяват след изтичане на 6 последователни месеца, през които лицето е осигурявано по реда на чл. 40 .

(3) Извън случаите по ал. 2, здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 след завръщането им в страната могат да се възстановят след еднократно заплащане на сума в размер на 12 здравноосигурителни вноски, определени по реда на чл. 29, ал. 3 върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване към момента на внасянето на вноските.

(4) (Доп - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Сумите по ал. 3 се внасят по реда на чл. 41 след подадена декларация по ред, определен с наредба на министъра на финансите.

(5) До възстановяване на осигурителните права лицата по ал. 1 заплащат стойността на оказаната им в страната медицинска помощ на изпълнителяте.

Чл. 40б. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Задължително здравноосигурените лица, за които се прилага схемата за здравно застраховане на Европейския съюз съгласно чл. 72 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и Условието за работа на други служители на Европейския съюз, установени с Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета от 29 февруари 1968 г. относно определяне на Правилника за длъжностните лица и условията за работа на други служители на Европейските общности и относно постановяване на специални мерки, временно приложими за длъжностните лица на Комисията, не заплащат здравноосигурителни вноски за периода, през който се прилага по отношение на тях схемата за здравно застраховане на Европейския съюз, след подадено заявление до Националната агенция за приходите.

(2) Лицата по ал. 1 заплащат оказаната им медицинска помощ по цени, определени от лечебното заведение, а възстановяването на разходите им се извършва при условията и по реда на чл. 72 и Приложение VII от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз.

Чл. 40в. (Нов - ДВ, бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.) Българските граждани, които са граждани и на друга държава и живеят в чужбина повече от 183 дни през една календарна година, могат да декларират, че не дължат здравноосигурителни вноски, като подадат в Националната агенция за приходите декларация по образец, утвърден със заповед на министъра на финансите.

Чл. 41. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 67 от 1999 г., изм., бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм. изцяло, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г.) (1) Осигурителните вноски по този закон се внасят по съответната сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2014 г., в сила от 04.03.2014 г.) При наличие на няколко публични задължения самоосигуряващите се лица по чл. 40, ал. 1, т. 2 и ал. 5 и чл. 40а, ал. 3 могат да заявят по ред, определен с наредба, издадена от министъра на финансите, кои задължения за осигурителни вноски по този закон погасяват. В този случай чл. 169, ал. 5 и 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс не се прилагат.

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Осигурителният доход, върху който се изчислява вноската, се установява по ведомости и други документи за изплатени или начислени, но неизплатени възнаграждения, по пенсионните картони, изплатените болнични листове, изплатените обезщетения за безработни и по данъчните декларации по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(2) Здравноосигурителната вноска не подлежи на данъчно облагане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) В годишната декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица се отразяват платените през годината здравноосигурителни вноски и дължимите суми при годишното изравняване, ако има такива.

(4) (Нова - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Работодателите, общинските власти, ведомствата, възложителите и самоосигуряващите се са длъжни да предоставят на Националната агенция за приходите и на НЗОК необходимата информация по чл. 42, ал. 1 и 3 .

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Осигурените по чл. 40, ал. 1, т. 2, т. 5 , изречение трето и по ал. 5 могат да заплатят здравноосигурителните вноски авансово за избран от тях период.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) Вноските се плащат:

1. по банков път;
2. с пощенски запис.

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2010 г.) Набраните от здравноосигурителни вноски по този раздел приходи по бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година се разходват само за осъществяване на дейностите, посочени в чл. 24.

Раздел VI

Обхват на медицинска помощ при задължителното здравно осигуряване

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г., в сила от 12.08.2008 г.; изм., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.; доп., бр. 62 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; изм. и доп., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; доп., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; доп., бр. 18 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. бр. 20 от 2016 г. с Решение № 3 от 08.03.2016 г. на КС на РБ по к. д. № 6 от 2015 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 19.12.2017 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Националната здравноосигурителна каса заплаща оказването на следните видове медицинска помощ:

1. медицински и дентални дейности за предпазване от заболявания;
2. медицински и дентални дейности за ранно откриване на заболявания;
3. извънболнична и болнична медицинска помощ за диагностика и лечение по повод на заболяване;
4. (изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) долекуване, продължително лечение и медицинска рехабилитация;
5. неотложна медицинска помощ;

6. медицински грижи при бременност, раждане и майчинство;
7. (нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) ;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) аборти по медицински показания и при бременност от изнасилване;
9. (доп. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., предишна т. 8, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010;) дентална помощ;
10. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) медицински грижи при лечение в дома;
11. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., предишна т. 10, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) предписване и отпускане на разрешени за употреба лекарства, предназначени за домашно лечение на територията на страната;
12. (нова - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., предишна т. 11, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; доп., бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) предписване и отпускане на медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, предназначени за домашно лечение на територията на страната, както и на медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ;
13. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., предишна т. 12, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) медицинска експертиза на трудоспособността;
14. (предишна т. 12 - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., предишна т. 13, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) транспортни услуги по медицински показания.
15. (нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „както и медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) медицински дейности, лекарствени продукти, диетични храни за специални медицински цели, медицински изделия и високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б и ал. 1а и 3 от Закона за здравето, както и медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, финансирани с трансфер от Министерството на здравеопазването съгласно закона за бюджета на НЗОК за съответната година;
16. (нова - ДВ, бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
17. (нова - ДВ, бр. 101 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 106 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; обявена за противоконституционна - ДВ, бр. 20 от 2016 г. с Решение № 3 от 08.03.2016 г. на КС на РБ по к. д. № 6 от 2015 г.; изм., бр. 101 от 2017 г., в сила от 19.12.2017 г.) Медицинската помощ по ал. 1, с изключение на т. 11, 12 и 15, се определя като пакет, гарантиран от бюджета на НЗОК, с наредба на министъра на здравеопазването.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) С наредбата по ал. 2 се уреждат и критериите за определяне на заболяванията, за чието домашно лечение НЗОК заплаща напълно или частично лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 28 от 2004 г., в сила от 06.04.2004 г.; отм., бр. 31 от 2007 г., в сила от 14.04.2008 г.; нова, бр. 48 от 2015 г.) Списъкът на

заболяванията по ал. 3 се определя с решение на Надзорния съвет на НЗОК съобразно критериите, определени в наредбата по ал. 2, което се обнародва в „Държавен вестник“.

(5) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 28 от 2004 г., в сила от 06.04.2004 г.; отм., бр. 31 от 2007 г., в сила от 14.04.2008 г.; нова, бр. 48 от 2015 г.) Всички промени в списъка по ал. 4, които предвиждат увеличаване на разходите на НЗОК за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, не трябва да влизат в сила по-рано от изменението на закона за бюджета на НЗОК за съответната година или от влизането в сила на закона за бюджета на НЗОК за следващата бюджетна година.

(6) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2004 г., в сила от 06.04.2004 г.; отм., бр. 31 от 2007 г., в сила от 14.04.2008 г.)

(7) (Нова - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; отм., бр. 31 от 2007 г., в сила от 13.04.2008 г.)

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.) .

(9) (Нова - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 31 от 2007 г., в сила от 13.04.2008 г.; изм., бр. 71 от 2008 г., в сила от 12.08.2008 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; предишна ал. 8, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; доп., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Условието, редът, механизмът и критериите за заплащане на съответните лекарствени продукти, медицински изделия, диетични храни за специални медицински цели и високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба по ал. 1, т. 11, 12 и 15 се определят с наредба, издадена от министъра на здравеопазването по предложение на Надзорния съвет на НЗОК.

(10) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; предишна ал. 9, изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За лекарствените продукти за домашно лечение на територията на страната, за които стойността, заплащана от бюджета на НЗОК, се изчислява чрез групиране, в което не участват лекарствени продукти на други притежатели на разрешение за употреба, както и за тези с ново международно непатентно наименование, включени или за които е подадено заявление за включване в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, НЗОК и притежателите на разрешение за употреба или техни упълномощени представители ежегодно провеждат задължително централизирано договаряне на отстъпки, с изключение на генеричните лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и на лекарствените продукти по чл. 29 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Видовете отстъпки, условията и редът за тяхното договаряне и заплащане, както и механизмите, гарантиращи предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, се определят с наредбата по ал. 9.

(11) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) Договорената отстъпка по ал. 10 се разпределя между НЗОК и здравноосигурените лица по критерии и по ред, определени с наредбата по ал. 9.

(12) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Аптеките, сключили договор с НЗОК, не могат да начисляват върху сумата, заплащана от здравноосигуреното лице, размера на договорената отстъпка по ал. 10 от стойността, която НЗОК заплаща.

(13) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) За лекарствени продукти за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за

здравето НЗОК и притежателите на разрешение за употреба или техни упълномощени представители ежегодно провеждат задължително централизирано договаряне на отстъпки при условия, по ред и по критерии, определени с наредбата по ал. 9.

(14) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „и помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания" и относно думите „както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) За медицинските изделия, включени в списъка по чл. 30а от Закона за медицинските изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба и помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания НЗОК договаря с производителите или с търговците на едро с медицински изделия и/или с техните упълномощени представители, както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, отстъпки от стойността за съответната група медицински изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба и помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания при условия, по критерии и по ред, определени с наредбата по чл. 30а, ал. 3 от Закона за медицинските изделия. Заплащаната от НЗОК стойност на високоспециализираните апарати/уреди не може да е по-висока от заплащаната цена през предходната календарна година за високоспециализиран апарат/уред със същите технически характеристики.

(15) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националната здравноосигурителна каса заплаща:

1. за медицинските изделия, предназначени за домашно лечение - на притежатели на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти;

2. за медицинските изделия, прилагани в болничната медицинска помощ - на изпълнители на болничната медицинска помощ, на производители или търговци на едро с медицински изделия/техни упълномощени представители;

3. (в сила от 01.01.2020 г. относно думите „както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания" за медицинските изделия, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хора с увреждания - на лица, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания.

(16) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления,

съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания - за заплащане на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) Условието и редът за заплащане и за сключване на индивидуални договори с производители или с търговци на едро с медицински изделия/техни упълномощени представители за доставка и заплащане на медицински изделия, приложими в болничната медицинска помощ, както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания - за заплащане на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, се определят с наредбата по ал. 9.

(17) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 9, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; предишна ал. 10, изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; предишна ал. 11, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; доп., бр. 18 от 2014 г.; доп., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 15, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Условието и редът за сключване на индивидуални договори за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели между директора на РЗОК и притежателите на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти се съгласуват от 9 представители на НЗОК и 9 представители на Българския фармацевтичен съюз, определени съответно от надзорния съвет на НЗОК и управителния съвет на Българския фармацевтичен съюз, в съответствие с наредбата по ал. 9. Условието и редът за сключване на индивидуалните договори съдържат:

1. условията, на които трябва да отговарят търговците на дребно на лекарствени продукти, както и реда за сключване на договори с тях;
2. правата и задълженията на страните по договорите;
3. условията и реда за извършване на дейностите от търговците на дребно с лекарствени продукти;
4. критериите за качество и достъпност на дейностите по т. 3;
5. документацията и отчетността;
6. задълженията на страните по информационното осигуряване и обмена на информация;
7. видовете санкции при нарушаване на договорите, както и реда за налагането им.

(18) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2014 г.; предишна ал. 16, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Условието и редът по ал. 15 се обнародват в „Държавен вестник“ от управителя на НЗОК.

(19) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; предишна ал. 10, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; предишна ал. 11, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; предишна ал. 12, изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; предишна ал. 16, бр. 18 от 2014 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 17, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За денталните дейности, включени в пакета, определен в наредбата по ал. 2, се допуска заплащане и/или доплащане от задължително здравноосигурените лица при условията и по реда на националния рамков договор за денталните дейности.

(20) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; предишна ал. 13, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; предишна ал. 17, бр. 18 от 2014 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 18, доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В пакета,

определен с наредбата по ал. 2, могат да бъдат включени лекарствени продукти, предназначени за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии.

(21) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; предишна ал. 18, бр. 18 от 2014 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 19, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За лекарствените продукти по ал. 20, заплащани в болничната медицинска помощ извън стойността на оказваните медицински услуги, за които стойността, заплащана от бюджета на НЗОК, се изчислява чрез групиране, в което не участват лекарствени продукти на други притежатели на разрешение за употреба, както и за лекарствените продукти с ново международно непатентно наименование, включени или за които е подадено заявление за включване в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, НЗОК и притежателите на разрешение за употреба или техни упълномощени представители ежегодно провеждат задължително централизирано договаряне на отстъпки, с изключение на генеричните лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и на лекарствените продукти по чл. 29 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Видовете отстъпки, условията и редът за тяхното договаряне и заплащане, както и механизмите, гарантиращи предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, се определят с наредбата по ал. 9.

(22) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 20, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) След приключване на договарянето по ал. 10, 13 и 21 се сключват договори с притежателите на разрешенията за употреба на съответните лекарствени продукти или с техни упълномощени представители. Договорените отстъпки са задължителни за срока на действие на договорите и не могат да се изменят по начин, който води до увеличаване на разходите на НЗОК.

(23) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 21, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националната здравноосигурителна каса може да договори заплащане след отчитане на резултата от терапията за лекарствените продукти, за които е определено проследяване на ефекта от терапията съгласно чл. 259, ал. 1, т. 10 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, при условия и по ред, определени в наредбата по ал. 9.

(24) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За лекарствените продукти, принадлежащи към ново международно непатентно наименование, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 или 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина след 30 септември на текущата година, за които за първи път ще се заплаща от бюджета на НЗОК, разглеждането на предложенията и договарянето на отстъпки по ал. 10 и 21 се извършват от началото на следващата календарна година.

(25) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Притежателите на разрешения за употреба на лекарствени продукти, заплащани напълно или частично от бюджета на НЗОК, са длъжни при поискване от НЗОК да предоставят своевременно информация, свързана със заплащането и договарянето на отстъпки на съответните лекарствени продукти.

(26) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лекарствени продукти, за които съгласно наредбата по ал. 9 е предвидено провеждане на задължително централизирано договаряне на отстъпки, но такива не са договорени, не се заплащат от НЗОК.

(22) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 22, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Договорените отстъпки по ал. 10, 13 и 21 не могат да бъдат по-ниски от договорените отстъпки през предходната година.

(23) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 23, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Изпълнителите на медицинска помощ не могат да закупуват лекарствени продукти по ал. 21 на цени, по-високи от цените, получени в резултат на договорените отстъпки по ал. 21.

Чл. 45а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Административният договор с физически или юридически лица по чл. 45 се сключва, изменя и прекратява съгласно закона, националните рамкови договори и анексите към тях, приети по реда на този закон, а за договорите за лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина, за медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с притежателите на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека, в съответствие с условията и реда по чл. 45, ал. 17.

(2) Ако за сключването на административния договор в специален закон или подзаконов нормативен акт се изисква предварително съгласие или мнение на друг административен орган, договорът поражда действие, след като съответният административен орган даде съгласие или мнение в предвидената в закона форма.

(3) Ако в установения в специалния закон срок другият административен орган не се произнесе, се прилага чл. 53 от Административнопроцесуалния кодекс.

(4) Договорите, сключени между Националната здравноосигурителна каса, съответно Регионална здравноосигурителна каса по чл. 45 с физически или юридически лица, са административни договори. За тях чл. 19б и чл. 19в от Административнопроцесуалния кодекс не се прилагат.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Редът за предоставяне и изискванията към изпълнителите на отделните видове медицинска помощ по чл. 45 се определят в НРД и в договорите между РЗОК и изпълнителите.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Качеството на оказваната медицинска помощ, закупувана от НЗОК, трябва да отговаря на утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения медицински стандарти и правилата за добра медицинска практика.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.).

Чл. 47. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Закупуването на оказаната на осигуреното лице медицинска помощ се извършва от РЗОК като средствата се превеждат на предоставилия я изпълнител.

Чл. 48. Националната здравноосигурителна каса е длъжна да информира системно осигурените относно мерките за опазване и укрепване на здравето им.

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.).

Чл. 50. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. изцяло, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) При ползване на медицинската помощ осигурените лица са длъжни да представят документ за самоличност, а изпълнителите на медицинска и дентална помощ да извършат проверка на здравноосигурителния статус на лицата съгласно данни на Националната агенция за приходите.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Медицинската помощ извън обхвата на чл. 45 и договореното в НРД, както и разходите за клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия не се закупува от НЗОК.

Чл. 52. (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Неосигурените лица по този закон заплащат оказаната им

медицинска помощ по цени, определени от лечебните заведения с изключение на предоставяните медицински и други услуги по чл. 82 от Закона за здравето.

Раздел VII

Национален рамков договор

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) За осъществяване на дейностите, предвидени в този закон, НЗОК и Българският лекарски съюз приемат чрез подписване Национален рамков договор за медицинските дейности, а НЗОК и Българският зъболекарски съюз приемат чрез подписване Национален рамков договор за денталните дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националните рамкови договори по ал. 1 се приемат за срок от три години, като при необходимост или по искане на всяка една от страните се актуализират по реда на приемането им по чл. 54.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Ежегодно Националната здравноосигурителна каса и Българският лекарски съюз, съответно Българският зъболекарски съюз, предоговарят чрез подписване на анекс съответния национален рамков договор в частта по чл. 55, ал. 2, т. 3а и 6б, а в останалата част националните рамкови договори се предоговарят при необходимост или по искане на всяка една от страните в срока по ал. 2.

Чл. 54. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 40 от 2018 г., в сила от 15.05.2018 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Изготвянето на НРД за медицинските дейности се извършва от 10 представители на НЗОК и 10 представители на Българския лекарски съюз в сроковете по приемане на средносрочната бюджетна прогноза съгласно Закона за публичните финанси.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Изготвянето на НРД за денталните дейности се извършва от 9 представители на НЗОК и 9 представители на Българския зъболекарски съюз в сроковете по приемане на средносрочната бюджетна прогноза съгласно Закона за публичните финанси.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Статутът на съсловните организации по ал. 1 и 2 и редът за определяне на представителите им за участие в изготвянето и приемането на НРД се уреждат със Закона за съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина.

(4) Представители на НЗОК по ал. 1 и 2 са членове на надзорния съвет и управителят на НЗОК.

(5) Националните рамкови договори по ал. 1 и 2 се приемат с мнозинство от не по-малко от 7 представители на НЗОК и 7 представители на съсловните организации на лекарите, съответно на лекарите по дентална медицина.

(5а) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Предоговарянето с анекси по чл. 53, ал. 3 се извършва по реда на ал. 1 - 5.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Националните рамкови договори по чл. 53, ал. 1, съответно анексите по чл. 53, ал. 3 се приемат не по-късно от последния работен ден на съответната текуща година и влизат в сила от 1 януари на съответната следваща календарна година и трябва да са съобразени с бюджета на НЗОК за годината, за която се отнасят.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 40 от 2018 г., в сила от 15.05.2018 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Министърът на здравеопазването съгласува приетите по реда на

ал. 1 - 5 национални рамкови договори, съответно анексите към тях, в 14-дневен срок от представянето им и ги обнародва в „Държавен вестник“, като приложенията към НРД, когато е предвидено в договора, се обнародват като притурка само на интернет страницата на „Държавен вестник“.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Когато Националният рамков договор за медицинските, съответно за денталните дейности, и анексите към тях не бъдат приети при условията, по реда и в сроковете, определени в този закон, се прилагат действащите до момента НРД и анекси към тях.

(9) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) В случаите по ал. 8, когато промени в действащото законодателство налагат изменение или допълнение на съдържащите се в НРД изисквания по чл. 55, ал. 2 съответно на анексите по чл. 53, ал. 3, те се определят с решение на надзорния съвет на НЗОК по предложение на управителя на НЗОК.

(10) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Националните рамкови договори, съответно анексите към тях се актуализират при необходимост или по искане на всяка една от страните.

(11) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Министърът на здравеопазването съгласува решението по ал. 9 в 7-дневен срок от представянето му и го обнародва в „Държавен вестник“.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм., бр. 102 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 31 от 13.04.2007 г., в сила от 14.04.2008 г. г.; изм., бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Приетите по реда на чл. 54 национални рамкови договори, съответно анексите към тях влизат в сила от 1 януари на следващата календарна година.

(2) Националните рамкови договори съдържат:

1. условията, на които трябва да отговарят изпълнителите на медицинска помощ, както и реда за сключване на договори с тях;

2. отделните видове медицинска помощ по чл. 45 ;

3. условията и реда за оказване на помощта по т. 2;

3а. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) обемите, цените и методиките за остойностяване и закупуване на видовете медицинска помощ по т. 2;

4. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) критерии за качество и достъпност на помощта по т. 2, включително конкретни индикатори за оценка на качеството на лечението на пациентите;

5. документацията и документооборота;

6. задълженията на страните по информационното осигуряване и обмена на информация;

6а. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) условията и реда за контрол по изпълнението на договорите;

6б. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) санкции при неизпълнение на договора;

7. други въпроси от значение за здравното осигуряване.

(3) Националните рамкови договори не могат да установяват изисквания за:

1. минимален брой на регистрираните здравноосигурени лица от изпълнител на първична извънболнична помощ;

2. условия, възпрепятстващи свободния избор от осигурения на изпълнители на медицинска помощ, сключили договор с РЗОК;

3. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) извършване на високоспециализирани медицински дейности извън пакета, гарантиран от бюджета на НЗОК, от изпълнителите на специализирана извънболнична помощ;

4. допълнителни изисквания за аптеки, търговци на едро и производители на лекарства извън предвидените в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

5. (отм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

6. (отм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Националните рамкови договори не могат да съдържат изисквания, които са уредени с медицинските, здравноинформационните и стандартите за финансова дейност по чл. 6 от Закона за лечебните заведения и с правилата за добра медицинска практика, съответно правилата за добра медицинска практика на лекарите по дентална медицина.

(5) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 11.12.2018 г.) Промените в НРД по чл. 53, ал. 3 и чл. 54, ал. 10 се извършват с анекси към тях, приети по реда на приемането на НРД по чл. 54.

Чл. 55а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; нов - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Предишен текст на чл. 55а - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националната здравноосигурителна каса планира, договаря и закупува за здравноосигурените лица медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 в рамките на обемите, договорени в националните рамкови договори и в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година.

(2) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националната здравноосигурителна каса не заплаща за оказана от лечебните заведения медицинска и дентална помощ в нарушение на посочените в техните договори по чл. 59, ал. 1 обеми и стойности.

Чл. 55б. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 55в. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2011 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 55г. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.)

Чл. 55д. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.)

Чл. 55е. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.03.2011 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.)

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 28 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2011 г., в сила от 05.08.2011 г.; изм., бр. 102 от 2012 г., в сила от 21.12.2012 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лекарите и лекарите по дентална медицина, работещи в лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, предписват при спазване на утвърдените фармако-терапевтични ръководства по чл. 259, ал. 1, т. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина на задължително осигурените лица за напълно или частично заплащане от НЗОК:

1. лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за домашно лечение на територията на страната - за заболявания от списъка по чл. 45, ал. 4.";

2. лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за лечение на злокачествени заболявания, и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии - в условията на болничната медицинска помощ от пакета по чл. 45, ал. 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В случаите по ал. 1 лекарят/лекарят по дентална медицина може да предписва лекарствения продукт/терапевтичния курс съобразно неговата разходна ефективност, когато в конкретния случай са налице терапевтични алтернативи, лекарствените продукти имат доказана сходна терапевтична ефикасност и безопасност за лечение на заболяването на задължително осигуреното лице, с подобно клинично протичане и тежест съгласно кратката характеристика на продукта/продуктите. Условията, редът и принципите, по които се предписват лекарствени продукти съобразно тяхната разходна ефективност, се определят с наредбата по чл. 221, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 2, изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лекарите и лекарите по дентална медицина, работещи в лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, могат да изписват на задължително осигурените лица за напълно или частично заплащане от НЗОК медицинските изделия и диетичните храни за специални медицински цели, определени от надзорния съвет на НЗОК.

Чл. 57. (Отм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.).

Раздел VIII

Договор между Националната здравноосигурителна каса и изпълнител на медицинска помощ

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1999 г., бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.; изм., бр. 72 от 2015 г.) Изпълнители на медицинска помощ по смисъла на този закон са лечебни заведения или техни обединения по Закона за лечебните заведения и национални центрове по проблемите на общественото здраве по Закона за здравето .

Чл. 58а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; отм., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.).

Чл. 59. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 30 от 2006 г., в сила от 1.03.2007 г.; доп., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 72 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Договорите по чл. 20, ал. 1, т. 4 за оказване на медицинска помощ по този закон се сключват между директора на РЗОК и изпълнителите на медицинска помощ в съответствие с НРД с анексите към тях, с решението по чл. 54, ал. 9 и с този закон.

(1а) (Нова - ДВ, бр. 72 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Договори по ал. 1 не могат да се сключват с нови лечебни заведения за болнична помощ или за нови медицински дейности, осъществявани от лечебни заведения за болнична помощ, ако в процедурата по чл. 37а или 37б от

Закона за лечебните заведения лечебното заведение е предоставило информация, че няма да ползва средства на НЗОК като източник на финансиране на дейността си или НЗОК е дала становище за невъзможност за финансиране на съответните дейности. Забраната не се прилага при нововъзникнали обстоятелства, които налагат осигуряване на съответната медицинска помощ съобразно потребностите на населението към момента на подаване на заявление за сключване на договор по чл. 59а, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Договорите по ал. 1 не могат да бъдат сключени при условия, по-неизгодни от приетите с НРД.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Договорите по ал. 1 се сключват в писмена форма за срока на действие на анекса към Националния рамков договор по чл. 54, ал. 6 и са в сила до приемането на нов НРД, съответно на анекс към него или при промяна на действащия НРД, съответно на анекса към него. В случаите по чл. 54, ал. 9, както и при промени в действащото законодателство, към договорите по ал. 1 се сключват допълнителни споразумения. Когато не са подадени заявления и/или не са сключени допълнителни споразумения в сроковете по чл. 59а и 59б, договорите по ал. 1 се прекратяват.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) Контролните органи на РЗОК и на Министерството на здравеопазването извършват проверка за съответствие на дейността на изпълнителите на медицинска помощ - лечебни заведения за болнична помощ, с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ по чл. 59в най-малко веднъж годишно.

(5) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Със средства от държавния бюджет или от бюджета на Националната здравноосигурителна каса се финансира само дейността на клиники и отделения в лечебни заведения за болнична помощ, за които е установено съответствие с критериите по чл. 59в.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) При установяване на несъответствие с критериите по чл. 59в промяната във финансирането на дейността на изпълнителите на медицинска помощ - лечебни заведения за болнична помощ, се извършва чрез изменение и допълнение на договора по ал. 1.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 4 - бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) В договорите по ал. 1 се конкретизират изискванията и условията, посочени в чл. 55, ал. 2, т. 2 - 7 за прилагане на съответната територия. В договорите се определят взаимоотношенията между изпълнителите на медицинска помощ и между тях и други лица за изпълнение на медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2.

(8) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 5 - бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) Националната здравноосигурителна каса и районните здравноосигурителни каси са длъжни да информират изпълнителите за всички промени, произтичащи от решения на ръководните им органи или от промени в НРД, както и да дават необходимите указания за прилагането им. Условията, редът и сроковете за предоставяне на информация се уреждат в НРД и в договорите с изпълнителите.

(9) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)

(10) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Всяко лечебно заведение за болнична помощ може да сключи договор по ал. 1 само за тази дейност за оказване на болнична медицинска помощ по чл. 45, за която има специалист/и, работещ/и на основен трудов договор.

(10a) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Не се допуска заплащане на дейност за оказване на болнична медицинска помощ, извършена от лекар, който не е посочен в договора по ал. 1 като специалист на основен трудов договор, с изключение на случаите по ал. 12 и 12а.

(11) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. изцяло, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; доп., бр. 48 от 2015 г.) Директорът на съответната районна здравноосигурителна каса прекратява договорите с изпълнителите на медицинска помощ или налага финансова санкция, определена в действащия НРД в следните случаи:

1. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) при отчитане на дейност, която не е извършена, както и при извършване и отчитане на медицинска дейност, за която няма съответни медицински индикации, установено по реда на чл. 72, ал. 2:

а) от изпълнител на извънболнична медицинска помощ по определен пакет - частично, по отношение на лекаря/лекаря по дентална медицина, който не е извършил тази дейност;

б) от изпълнител на болнична медицинска помощ - частично, за съответната медицинска дейност от пакета, по която е отчетена неизвършената дейност;

2. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) при повторно извършване на нарушението по т. 1 договорът с изпълнителя се прекратява изцяло;

3. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) при системно нарушаване на критериите за качество на медицинската помощ, регламентирани в националните рамкови договори;

4. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) при системна неудовлетвореност на пациентите от оказаните медицински дейности, свързани с оказаната медицинска помощ, заплатена от бюджета на НЗОК, установена съгласно наредбата по чл. 19, ал. 7, т. 15, и след оценка на критериите за качество на медицинската помощ, регламентирани в НРД, и установяване на нарушаването им.

(12) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лечебните заведения за болнична помощ, които не отговарят на изискването по ал. 10, могат да сключват трудов договор за допълнителен труд по Кодекса на труда с медицински специалисти, осъществяващи дейност в болнични структури без легла, за следните специалности:

1. вирусология;
2. клинична микробиология;
3. клинична паразитология;
4. клинична патология;
5. нуклеарна медицина.

(12a) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) По изключение лечебните заведения за болнична помощ, които не отговарят на изискването по ал. 10, може да сключат договор по ал. 1 по решение на Надзорния съвет на НЗОК след отправяне на мотивирано предложение от директора на съответната РЗОК в случаите, когато достъпът до медицинска помощ на територията на съответната РЗОК е затруднен поради недостиг на съответни медицински специалисти, съобразно потребностите на населението към момента на подаване на заявлението за сключване на договора по ал. 1.

(13) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК прекратява изцяло или частично договорите с изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ в случаите по ал. 11, т. 1 и 2, а в случаите по ал. 11, т. 3 и 4 налага финансова санкция съгласно действащия НРД. Заповедта за прекратяване на договора или налагане на финансова санкция подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(14) (Нова - ДВ, бр. 72 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За заболявания, за които в пакета по чл. 45, ал. 2 е предвидено осигуряване на комплексно лечение (осигуряване на всяка една отделна част от цялостния процес на лечение), директорът на РЗОК сключва договори само с лечебни заведения или техни обединения, които са осигурили комплексното лечение на тези заболявания.

Чл. 59а.(Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В 30-дневен срок от влизането в сила на НРД съответно на анекса по чл. 53, ал. 3 към НРД лечебните заведения подават заявления в РЗОК за сключване на договор.

(2) Документите, които се представят към заявлението за сключване на договор, се определят с НРД.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.) Националната здравноосигурителна каса, РЗОК и служителите им не могат да изискват от изпълнителите представяне на документи, както и да поставят условия, които не се съдържат в НРД освен в случаите по ал. 6 и по чл. 59, ал. 3, изречение второ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В случаите по чл. 54, ал. 9 срокът по ал. 1 започва да тече от деня на обнародването на решението на надзорния съвет на НЗОК в „Държавен вестник“.

(5) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.) Когато поради промени в действащото законодателство е необходимо сключване на допълнителни споразумения, заявленията по ал. 1 се подават в 30-дневен срок от влизането в сила на съответната промяна.

(6) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.) В случаите по чл. 54, ал. 8 лечебните заведения, които не са били изпълнители на медицинска помощ през предходната година, подават заявленията по ал. 1 в срокове, определени с решение на надзорния съвет на НЗОК.

Чл. 59б.(Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.; доп., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.) Директорът на РЗОК в срок от 30 дни от подаване на заявлението сключва договор съответно допълнително споразумение с изпълнителите, които отговарят на условията по чл. 55, ал. 2, т. 1 и на критериите за осигуряване на достъпност и качество на медицинската помощ по чл. 59в.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2013 г., в сила от 15.01.2013 г.) В срока по ал. 1 директорът на РЗОК издава заповед, с която прави мотивиран отказ за сключване на договор съответно допълнително споразумение в случаите, когато лечебното заведение не отговаря на условията и критериите по ал. 1.

(3) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като оспорването не спира изпълнението на заповедта.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Директорът на РЗОК не може да сключва договори, съответно допълнителни споразумения, с лечебни заведения, които не са подали заявления в сроковете по чл. 59а, ал. 1, 4, 5 и 6, независимо от причините за това.

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Предметът на договорите и допълнителните споразумения, сключени с РЗОК, не може да се разширява.

(6) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Забраните по ал. 4 и 5 се отнасят за

срока на действие на НРД в частта по чл. 55, ал. 2, т. За и решението по чл. 54, ал. 9 , приложими през съответния период.

(7) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Алинеи 4 и 5 не се прилагат, когато въз основа на оценка на потребностите и установена недостатъчност съгласно Националната здравна карта е налице потребност от медицинска помощ.

Чл. 59в.(Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Критерии за достъпност и качество на медицинската помощ са:

1. обезпеченост на лечебното заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения с медицински специалисти на основен трудов договор;

1а. (нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) спазване на изискването по чл. 59, ал. 10, освен в случаите по чл. 59, ал. 12 и 12а;

2. наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника на територията на съответното лечебното заведение;

3. осигуряване от лечебното заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения на непрекъснато 24-часово изпълнение на медицинска помощ при спешни състояния;

4. предоставяне на медицинска помощ в съответствие с утвърдените медицински стандарти и Правила за добра медицинска практика.

Чл. 60. (1) (Предишен текст на чл. 60 - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Не са обект на договаряне и заплащане от страна на НЗОК научна дейност и обучение на медицински специалисти, извършвани от здравни заведения.

(2) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Не е обект на договаряне и заплащане от страна на НЗОК извършваната лечебна дейност по стоматология при обучение на студенти, докторанти и специализанти.

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Директорът на РЗОК може да сключи договор и с лекари и лекари по дентална медицина на извънболнична практика, които имат договор с болница, намираща се на същата територия. В договора се уреждат условията и редът за закупуване на медицинската помощ, оказана в болницата.

Чл. 62. Директорът на РЗОК може да сключи договор за оказване на извънболнична помощ с лекари и лекари по дентална медицина, работещи в болница, при условие, че на същата територия няма достатъчно лекари на извънболнична практика от същата специалност и не се нарушава дейността на болницата.

Раздел IX

Информационно осигуряване на дейността на Националната здравноосигурителна каса

Чл. 63. (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 48 от 2015 г.) (1) (Предишен текст на Чл. 63, бр. 101 от 2009 г. в сила от 01.01.2010 г.) Националната здравноосигурителна каса изгражда информационна система, която съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) регистър на осигурените лица, включващ: паспортни данни; уникален идентификационен номер; основанията за осигуряване по чл. 33 ; заплатените вноски; основанията за заплащане от НЗОК на оказаната медицинска помощ на осигурените лица в друга държава членка в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност;

2. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) регистър на лицата, осигурени в друга държава членка, които имат право да получават медицинска помощ

в страната за сметка на НЗОК в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност;

3. (изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; предишна т. 2, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) регистър на изпълнителите на медицинска помощ с паспортните и професионалните данни на изпълнителя, договора, сключен с него;

3а. (нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) регистър на специалистите, работещи в лечебни заведения в изпълнение на договори с НЗОК, с имената и професионалните им данни; придобита специалност, договорите с НЗОК, в изпълнение на които работят; вид медицинска помощ, оказвана в изпълнение на съответния договор; брой договори, по които работят;

4. (изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; предишна т. 3, изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) регистър на производители, вносители и дистрибутори на лекарства и аптеки, сключили договори с НЗОК;

5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) информация от дейността на контролните органи;

6. (предишна т. 5, изм. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) административна информация, осигуряваща дейността на НЗОК.

(2) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Националната здравноосигурителна каса осигурява достъп на Министерството на здравеопазването до информационната система по ал. 1.

Чл. 64. (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., предишен текст на чл. 64, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 101 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Всеки осигурен има право да получи от НЗОК наличната информация за ползваната от него през последните пет години медицинска и дентална помощ и нейната цена по ред, определен от касата.

(2) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Всеки осигурен има право при поискване да получи достъп от съответната РЗОК до необходимата информация за изпълнителите на медицинска помощ и аптеките, сключили договори с РЗОК в съответния регион, съдържаща следните данни:

1. за извънболнична помощ - име, вид на лечебното заведение, адрес, управителни органи, лекари и лекари по дентална медицина, работещи в него, техните специалности, служебни телефони, извършвани високоспециализирани медицински дейности по НРД;

2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за болнична помощ - име, вид на болницата, адрес, управителни органи, телефони, отделения, извършвани медицински дейности по НРД;

3. за аптеки - име, адрес, управител, телефони, работно време, отпускани групи лекарства, съгласно индивидуалния договор с НЗОК.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Информацията по ал. 2 е публична и се поддържа, разпространява и предоставя по ред, определен в правилника за устройството и дейността на НЗОК.

Чл. 64а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) Лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, са длъжни да обявят на общодостъпни места в сградата си информация относно:

1. здравните дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК;
2. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) стойността, на която НЗОК закупува здравните дейности по ал. 1;
3. безплатно предоставяните медицински услуги по чл. 82 от Закона за здравето;
4. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) случаите, когато лицата имат право на целеви средства от държавния бюджет и начина на отпускането им;
5. (доп. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) случаите, когато лицата заплащат медицинска помощ, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, и нейната цена, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 81, ал. 3 от Закона за здравето;
6. (изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) информация за застрахователите по чл. 83, ал. 1, с които имат сключен договор;
7. списък на заболяванията, при които задължително здравноосигурените лица са освободени от заплащане на сумите по чл. 37, ал. 1.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Информацията по ал. 1 се обявява и на интернет страницата на лечебните заведения или се оповестява по друг обичаен начин. Информация по ал. 1 се публикува и на официалната интернет страница на Министерството на здравеопазването съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лечебните заведения по ал. 1 са длъжни да издават на пациентите финансов документ за всички заплатени от тях суми във връзка с обслужването им.

Чл. 65. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Изпълнителите на медицинска помощ са длъжни да предоставят на НЗОК/РЗОК информация за извършената от тях дейност при определените в НРД условия, ред и обем.

Чл. 66. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 66 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) В информационната система на задължителното здравно осигуряване се използват приетите в страната кодове и номенклатури за регистрация и отчитане на дейностите по здравното обслужване.

(2) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., в сила от 1.01.2004 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Данните и документацията, изисквана от НРД, могат да се предоставят от изпълнителите на РЗОК и само на електронен или магнитен носител в съгласуван с НЗОК формат.

Чл. 67. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Данните за осигурените лица се съхраняват в НЗОК 5 години след приключване на здравното им осигуряване, а за изпълнителите - 5 години след прекратяване на съответния договор с НЗОК.

Чл. 68. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) (1) Данни, свързани с личността на осигурения, могат да се използват само за:

1. установяване на осигурителното отношение с НЗОК;
2. разплащане с изпълнител на медицинска помощ;
3. (изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2012 г.) изготвяне на електронна здравноосигурителна карта, медицински или финансов документ;
4. установяване на суми, подлежащи на събиране или възстановяване на платеца на вноските или на изпълнителя на медицинска помощ;
5. установяване на нанесени вреди на осигурения по време на оказване на медицинска помощ;

б. (доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) упражняване на финансов и медицински контрол.

(2) Данни, свързани с изпълнителя на медицинска помощ, могат да се ползват само за:

1. водене на регистър на изпълнителите на медицинска помощ;

2. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) закупуване на оказаната от него медицинска помощ;

3. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) упражняване на контрол по изпълнението на договорите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Националната здравноосигурителна каса не може да изисква в първичните медицински документи, достъп до които имат осигурени и трети лица, други данни за лекарите и лекарите по дентална медицина освен име, специалност, адрес, телефон на практиката, личен професионален код и регистрационен номер на лечебното заведение.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Освен в случаите по ал. 1 и 2 НЗОК може да предостави данни на държавни органи за личността на осигурено лице или за изпълнител, ако това е предвидено със закон.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Служителите на централното управление на НЗОК или на РЗОК нямат право да разпространяват данни, свързани с личността на осигурено лице, изпълнител на медицинска помощ или работодател освен в случаите, предвидени със закон.

(6) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Органите на управление и служителите на НЗОК и РЗОК нямат право да дават професионална оценка и да коментират дейността на изпълнителите на медицинска помощ, както и пряко или косвено да отправят препоръки и насочват пациенти към определени изпълнители.

(7) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Националната здравноосигурителна каса и РЗОК са длъжни да предоставят исканата от Министерството на здравеопазването информация.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите изготвя и представя в Министерството на здравеопазването и НЗОК информация за осигурените лица, за размера на събраните здравноосигурителни вноски и тенденциите за тяхната събираемост по ред, определен в инструкция, издадена от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите и управителя на НЗОК.

Раздел X

Контрол, експертиза и спорове

Чл. 70. (1) (Предишен текст на чл. 70 - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Контролът по изпълнението на бюджета на НЗОК се осъществява от Сметната палата.

(2) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 33 от 2006 г.) Цялостният финансов контрол на НЗОК се осъществява по реда на Закона за държавната финансова инспекция .

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.) Контролът върху дейността на управителя на НЗОК и директорите на РЗОК включително по изпълнението на разпоредбата на чл. 44а се осъществява от надзорния съвет съгласно разпоредбите на този закон и Правилника за устройството и дейността на НЗОК.

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 35 от 2014 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 12 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

(1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., доп., бр. 38 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 35 от 2014 г.; изм., бр. 12 от 2015 г.) Управителят на НЗОК упражнява цялостен контрол върху дейността по задължителното здравно осигуряване. Управителят на НЗОК задължително възлага проверка в 14-дневен срок от получаването на одитния доклад на председателя на Сметната палата по чл. 57, ал. 1 от Закона за Сметната палата за търсене на имуществена или административнонаказателна отговорност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Контролът по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска и/или дентална помощ се осъществява чрез проверки, извършени от длъжностни лица - служители на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице, и от длъжностни лица от РЗОК - контрольори. Управителят на НЗОК или оправомощено от него длъжностно лице може със заповед да разпорежи извършване на проверка от контрольори от РЗОК с участието на служители на НЗОК.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) Служителите на НЗОК по ал. 2 могат да извършват проверки на територията на цялата страна по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. Служителите на РЗОК - контрольори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на оправомощено от него длъжностно лице, както и проверки на територията на съответната РЗОК или на територията на друга РЗОК по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. За издаване на заповедта на управителя на НЗОК за извършване на проверка на територията на друга РЗОК контрольорите се определят по предложение на директора на РЗОК, на която са служители.

(4) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) При извършване на проверките по ал. 3 могат да присъстват експерти на съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина, които не са в договорни отношения с проверявания изпълнител на медицинска помощ. Експертите предоставят писмени становища, които са неразделна част от протокола по чл. 74, ал. 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Служителите на НЗОК по ал. 2 и контрольорите осъществяват внезапен контрол по изпълнение на договорите с изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, контрол преди заплащане на оказаната медицинска и/или дентална помощ и последващ контрол.

(6) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 3, бр. 48 от 2015 г.; отм. и заменена с предишна ал. 3 - Нова от ДВ, бр. 48 от 2015 г., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Контролът по ал. 2 може да се извършва и чрез проверки по постъпили жалби от здравноосигурени лица в случаите по чл. 35, ал. 2.

(7) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 4, изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Жалбите по ал. 6 се подават в срок до 7 дни от установяване на някое от основанията по чл. 35, ал. 2.

(8) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 5, изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Проверките по ал. 6 се извършват в срок до един месец от постъпване на съответната жалба, като за резултатите от проверката се уведомява жалбоподателят.

(9) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 4, изм., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 7, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Контролът по изпълнението на договорите за отпускане на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, заплащани напълно или частично от НЗОК за домашно лечение на територията на страната както и на високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба, се осъществява от лицата по ал. 2 по ред, предвиден в акта

по чл. 45, ал. 17, уреждащ условията и реда за сключване на индивидуални договори за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(10) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; предишна ал. 5, изм., бр. 48 от 2015 г.; предишна ал. 8, изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Условията и редът за осъществяване на контрола по ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7 8 и 9 се определят с инструкцията, издадена от управителя на НЗОК.

Чл. 73. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Контролните органи по чл. 72, ал. 2 имат право:

1. (отм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.; нова, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват плащанията от НЗОК на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ и свързаната с това документация;

2. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) да проверяват отчетните документи на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, регламентирани в НРД;

3. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) да извършват контрол по законосъобразността на финансовата дейност на изпълнителите на медицинска и дентална помощ по договорите им с РЗОК;

4. (доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да извършват проверки по жалби на осигурени лица и работодатели, свързани с финансови нарушения, допуснати от изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ по договорите им с НЗОК.

5. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват наличието на плащания от задължително здравноосигурени лица на изпълнителите, техния размер и основание, в случаите, когато е оказана медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК;

6. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват договорите на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, сключени с други лечебни заведения за изпълнение на част от дейността по договора с НЗОК в случаите, предвидени в НРД;

7. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват съответствието на дейността на изпълнителите с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ, регламентирани в НРД в съответствие с чл. 59в;

8. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват вида и обема на оказаната медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК;

9. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват вида и количествата на закупените от изпълнителите на болнична медицинска помощ и вложени при изпълнение на договора с НЗОК медицински изделия, прилагани в условията на болничната медицинска помощ, заплащани от НЗОК напълно или частично;

10. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) да проверяват съответствието между оказаната медицинска и/или дентална помощ и заплатените за нея суми от НЗОК;

11. (нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) да проверяват издаването от изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ на пациентите на финансови документи за всички заплатени от пациента суми във връзка с оказаната им медицинска помощ;

12. (нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) да извършват проверки за съответствието на структурата и дейността на лечебните заведения - изпълнители

на медицинска помощ, и на организацията на медицинската помощ в тях с изискванията на Закона за здравето, Закона за лечебните заведения и на подзаконовите нормативни актове по прилагането им по повод извършена от съответните лечебни заведения конкретна дейност по договор с РЗОК;

13. (нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) да извършват проверки за спазване на изискванията при предписване на лекарствени продукти, медицински изделия, диетични храни за специални медицински цели, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания, високоспециализирани уреди и апарати за индивидуална употреба, заплащани от НЗОК, включително и на утвърдените фармако-терапевтични ръководства.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) За изпълнение на дейностите по ал. 1 контролните органи по чл. 72, ал. 2 имат право на достъп до информация от работодателите, осигурените и изпълнителите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Контролните органи по чл. 72, ал. 2 нямат право да разпространяват данни, станали им известни при извършването на дейността по ал. 1, освен в случаите, предвидени в закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., а относно думите „и лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания" и „и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания" в сила от 01.01.2020 г.) Изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, търговците на едро и на дребно с лекарствени продукти и лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, са длъжни да осигурят достъп на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 до помещенията, в които се изпълнява дейността по сключения договор, съответно се съхраняват документи, лекарствени продукти, диетични храни за специални медицински цели, медицински изделия и/или високоспециализирани уреди/апарати за индивидуална употреба и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания при спазване на здравните изисквания.

(5) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лицата по ал. 4 са длъжни да представят на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 исканите от тях описи, справки, сведения, декларации, обяснения, рекапитулации и други документи и информация, както и да оказват съдействие при изпълнението на служебните им задължения.

(6) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.).

Чл. 73а. (Нов - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Финансовият контрол по приходите на НЗОК от здравноосигурителните вноски и дължимите лихви се осъществява от контролните органи на Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 74. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; отм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

(2) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Контролните органи по чл. 72, ал. 2 осъществяват дейността си чрез планови и внезапни проверки и по повод подадени жалби.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) При установяване на нарушение по чл. 73, ал. 1 съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2 съставя и подписва протокол, в който описва установените факти. Екземпляр от протокола се предоставя на лицето - обект на проверката, срещу подпис, а копия от него се изпращат на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК и на съответната районна колегия на съсловната организация на лекарите или на лекарите по дентална медицина.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Лицето - обект на проверката, има право да даде писмено становище пред управителя на НЗОК, съответно пред директора на РЗОК, с когото е сключило договор по направените от длъжностното лице по ал. 3 констатации в 7-дневен срок от връчването на протокола по ал. 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Когато лицето - обект на проверката, не изрази становище по ал. 4 или изразеното от него становище не съдържа възражения по направените от длъжностното лице по ал. 3 констатации управителят на НЗОК, съответно, директорът на РЗОК издава заповед, с която налага санкция.

Чл. 75. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; нов - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В случаите, когато лицето оспори констатациите на съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2, управителят на НЗОК, съответно, директорът на РЗОК в 7-дневен срок от получаване на писменото становище по чл. 74, ал. 4 изпраща спора за решаване от арбитражна комисия. Когато констатациите са оспорени пред управителя на НЗОК, спорът се решава от арбитражната комисия на тази РЗОК, с чийто директор изпълнителят на медицинска или дентална помощ - обект на проверката, е сключил договор.

(2) Арбитражната комисия се състои от представители на РЗОК, на съответните районни колегии на съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина, на съответните регионални колегии на съсловните организации на магистър-фармацевтите и на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В арбитражната комисия се включват за всеки конкретен случай представители на тези съсловни организации, които имат отношение към описаните факти и направените констатации в протокола на съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2 по чл. 74, ал. 3.

(4) Броят на представителите на РЗОК в състава на всяка арбитражна комисия е равен на общия брой представители на съсловните организации по ал. 2.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Създаването на арбитражна комисия за всеки конкретен случай се организира от директора на съответната РЗОК и тя осъществява своята дейност при условията и по реда, определени в НРД, както и при условията и реда за сключване на индивидуални договори за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина по чл. 45, ал. 17.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Арбитражът по ал. 1 - 4 не е задължителен, освен ако арбитражната комисия не се е сформирала при условията на ал. 5 в двуседмичен срок от писмената покана на директора на съответната РЗОК до съответните лица и организации.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Арбитражната комисия се произнася с решение в двуседмичен срок от получаване на преписката.

Чл. 76. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; нов - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В случай че арбитражната комисия потвърди констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2, се прилагат санкциите, предвидени в договора между РЗОК и изпълнителя на медицинска или на дентална помощ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Санкциите се налагат със заповед на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, която се издава в срок до един месец от уведомяването от страна на арбитражната комисия на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, че са потвърдени констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2, и се съобщава на лицето - обект на проверката. Когато нарушението е установено от длъжностни лица-контрольори на РЗОК, предложението до управителя на НЗОК за издаването ѝ се прави от директора на съответната РЗОК.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В случай че арбитражната комисия не се произнесе с решение в срока по чл. 75, ал. 7 или е налице равен брой гласове, поради което не е налице прието решение, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В случай че съответните районни колегии на съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина, на съответните регионални колегии на съсловните организации на магистър-фармацевтите или на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти не са посочили свои представители в сроковете по чл. 75, ал. 6 за създаване на арбитражна комисия, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите, без да е необходимо становището по чл. 74, ал. 4 да бъде разглеждано от такава комисия.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Санкциите подлежат на съдебно обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 76а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) В случаите, когато изпълнителят на медицинска и/или дентална помощ е получил суми без правно основание, които не са свързани с извършване на нарушение по този закон или на НРД, и това е установено при проверка от контролните органи по чл. 72, ал. 2, изпълнителят е длъжен да възстанови сумите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В случаите по ал. 1 се съставя протокол за неоснователно получени суми. Лицето - обект на проверката, има право да представи писмено възражение пред управителя на НЗОК, съответно пред директора на РЗОК в 7-дневен срок от връчване на протокола.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) След изтичане на срока за възражение по ал. 2 управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, която се връчва на изпълнителя на медицинска и/или дентална помощ.

(4) Поканата за възстановяване на сумите по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 76б. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Когато изпълнителят на медицинска и/или дентална помощ е получил суми без правно основание в резултат на извършено нарушение по този закон или на НРД управителят на НЗОК, съответно, директорът на РЗОК удържа неоснователно платените суми, като на нарушителя се налагат наказания, определени в този закон или в НРД.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) В случаите по ал. 1 управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, след влизане в сила на наказателното постановление и/или на заповедта за налагане на санкция.

Чл. 76в. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Протоколите по чл. 74, ал. 3 и чл. 76а, ал. 2 и протоколите в случаите на констатирано нарушение с получаване на суми без правно основание по чл. 76б се връчват по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 77. (Доп. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Физическите и юридическите лица са длъжни да предоставят на контролните органи на НЗОК и на Националната агенция за приходите исканите от тях документи, сведения, справки, декларации, обяснения и други носители на информация, свързани с осъществяване на здравното осигуряване, и да оказват съдействие при изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) Националната здравноосигурителна каса може да извършва експертиза при необходимост от:

1. медицинска помощ, ако стойността ѝ надхвърля 200 пъти минималната работна заплата за страната;

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) скъпоструващи лекарствени продукти в случаите, предвидени в НРД;

3. (отм. - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.).

Чл. 79. Експертизата по чл. 78 се извършва по ред, предвиден в Правилника за устройството и дейността на НЗОК, от комисия в централното управление.

Чл. 80. (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; нов - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Споровете по изпълнение на договорите между РЗОК и изпълнителите на медицинска или на дентална помощ се решават по съдебен ред, ако не се достигне до съгласие чрез арбитраж.

Раздел XI

Издаване на документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност (Нов - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006г.)

Чл. 80а. (Нов - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Националната здравноосигурителна каса издава документи, необходими съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност за упражняване на здравноосигурителните права на лицата, в 30-дневен срок от датата на подаване на искане от заинтересованите лица.

(2) Искането се подава от заинтересованите лица чрез РЗОК.

(3) Министърът на здравеопазването по предложение на управителя на НЗОК с наредба определя реда за издаване на удостоверителните документи по ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Документи по ал. 1 се издават и в случаите по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето.

Чл. 80б. (Нов - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.) (1) Управителят на НЗОК или упълномощено от него длъжностно лице издава европейска здравноосигурителна карта със срок на валидност една година.

(2) В случай че заявителят е непълнолетен, срокът на валидност на европейската здравноосигурителна карта е до навършване на пълнолетие, но не по-малко от една година и не повече от 5 години.

(3) Когато заявителят е лице, което получава пенсия за осигурителен стаж и възраст, срокът на валидност на европейската здравноосигурителна карта е 10 години, а ако лицето получава пенсия за инвалидност-за срока на отпуснатата пенсия, но не повече от 10 години.

Чл. 80в. (Нов - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.) Издадена европейска здравноосигурителна карта се обявява от управителя на НЗОК или от упълномощено от него длъжностно лице за невалидна, когато:

1. здравноосигуреното лице заяви, че картата е изгубена, открадната или унищожена;

2. здравноосигуреното лице е починало;

3. лицето е загубило правото НЗОК да заплати за оказаната му медицинска помощ при условията на чл. 109, ал. 1, освен ако до датата на обявяването на картата за невалидна възстанови здравноосигурителните си права, както и в случаите по чл. 40а, ал. 1.

Чл. 80г. (Нов - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 26 от 2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) (1) (Предишен текст на чл. 80г - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Европейска здравноосигурителна карта не се издава на лицата по чл. 40а, ал. 1 и чл. 109, ал. 1.

(2) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.; изм., бр. 26 от 2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Здравноосигурителната карта по ал. 1 е препоръчителна за здравноосигурените по този закон лица при временното им пребиваване в държава - членка на Европейския съюз, държавите от Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария.

Раздел XII

Трансгранично здравно обслужване

(Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.)

Чл. 80д. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) (1) Здравноосигурените лица имат право на достъп до безопасно и висококачествено трансгранично здравно обслужване независимо от начина на неговата организация, предоставяне и финансиране.

(2) Трансграничното здравно обслужване е здравно обслужване, предоставено или предписано в държава - членка на Европейския съюз, различна от държавата членка по осигуряване.

(3) Лицата по ал. 1 могат да упражнят правото си на трансгранично здравно обслужване, когато здравното обслужване е включено в пакета здравни дейности, финансирани от бюджета на НЗОК или от бюджета на Министерството на здравеопазването.

(4) Правото на трансграничното здравно обслужване не включва:

1. предоставянето на органи с цел трансплантация и достъпа до такива органи;

2. дългосрочните грижи за пациенти с хронични физически или психически увреждания, които включват услуги, чиято цел е оказване на подкрепа и съдействие при извършването на рутинни, ежедневни задачи за продължителен период от време;

3. дейностите по национални и общински имунизационни програми;

4. случаите, в които се прилагат механизмите за координация на системите за социална сигурност или действащи двустранни спогодби с други държави членки, включващи в обхвата си здравно осигуряване.

Чл. 80е. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) (1) При упражняване правото си на трансгранично здравно обслужване задължително здравноосигурените лица заплащат на лечебното заведение в държавата членка по местолечение стойността на предоставеното им здравно обслужване.

(2) Лицата по ал. 1 имат право да им бъдат възстановени разходите за предоставеното им здравно обслужване в държавата членка по местолечение до размера на разходите, които НЗОК или Министерството на здравеопазването заплащат за съответното здравно обслужване в Република България, но не повече от действително направените разходи.

(3) Правото за възстановяване на разходите по ал. 2 не се отнася за здравно обслужване, предоставено на задължително здравноосигурени лица в Република България от лечебни заведения, установени на нейна територия, които не са сключили договори за оказване на медицинска помощ с НЗОК и не се финансират или субсидират със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването.

(4) Условието и редът за упражняване правото на трансгранично здравно обслужване се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

Чл. 80ж. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.; доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) С наредбата по чл. 80е, ал. 4, по предложение на управителя на НЗОК, се определят здравните услуги, лекарствените продукти и медицинските изделия, за които за възстановяване на разходите за трансгранично здравно обслужване се изисква предварително разрешение, както и условията и редът за даване на предварително разрешение.

(2) Здравните услуги, лекарствените продукти и медицинските изделия по ал. 1 и условията и редът за даване на предварително разрешение се обявяват и на интернет страницата на националната точка за контакт по чл. 80з, ал. 1.

(3) Предварително разрешение по ал. 1 може да се изисква по отношение на здравно обслужване, което:

1. е зависимо от изисквания за планиране, свързани с необходимостта от гарантиране на достатъчен и постоянен достъп до определено висококачествено лечение в Република България или с цел контролиране на разходите и избягване разхищението на финансови, технически и човешки ресурси, и включва настаняване на пациента в лечебно заведение най-малко за една нощувка или налагат ползването на високоспециализирана и свързана със значителни разходи медицинска инфраструктура или медицинско оборудване;

2. включва лечение, което излага пациента или населението на риск;

3. се предоставя от лечебно заведение, което в отделни случаи предизвиква сериозни и конкретни съмнения за качеството или безопасността на обслужването, с изключение на здравно обслужване, за което се прилага правото на Европейския съюз, гарантиращо минимално ниво на безопасност и качество.

(4) При подадено искане за предварително разрешение НЗОК или Министерството на здравеопазването проверява дали условията, посочени в Регламент (ЕО) № 883/2004, са изпълнени по отношение на исканията на лицето за предварително разрешение за получаване на трансгранично здравно обслужване. Когато тези условия са изпълнени, предварителното разрешение се дава съгласно посочения регламент, освен ако пациентът поиска друго.

(5) Националната здравноосигурителна каса или Министерството на здравеопазването отказва да даде предварително разрешение, когато:

1. съгласно заключението на медицински специалист пациентът ще бъде изложен на риск за неговата безопасност, който не може да бъде смятан за медицински обоснован предвид възможната полза за пациента от търсеното трансгранично здравно обслужване;

2. може да се предположи с относителна сигурност, че населението ще бъде изложено на съществен риск за неговата безопасност в резултат на трансграничното здравно обслужване;

3. ако здравното обслужване се предоставя от лечебно заведение, което предизвиква сериозни и конкретни съмнения относно спазването на стандартите и насоките за качество на обслужването и безопасност на пациентите, включително разпоредбите относно надзора, независимо дали тези стандарти и насоки са предвидени в законови или подзаконовни разпоредби или посредством системи за акредитиране, създадени в държавата членка по местолечение;

4. здравното обслужване може да бъде предоставено на територията на Република България в рамките на срок, който е обоснован от медицинска гледна точка, като се отчита настоящото здравословно състояние и вероятното развитие на заболяването на пациента.

(6) Националната здравноосигурителна каса или Министерството на здравеопазването не може да откаже да даде предварително разрешение, когато здравното обслужване е сред здравните дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК или на Министерството на здравеопазването, и когато здравното обслужване не може да бъде предоставено на територията на Република България в обоснован от медицинска гледна точка срок, въз основа на обективна медицинска оценка на здравословното състояние, историята и вероятното развитие на заболяването на пациента, степента на болка при пациента и/или естеството на увреждането на пациента към момента на подаване на искането за разрешение.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Отказът по ал. 6 когато е издаден от министъра на здравеопазването подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 80з. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) (1) Националната здравноосигурителна каса е национална точка за контакт по въпросите на трансграничното здравно обслужване.

(2) Националната точка за контакт предоставя на пациентите информация, свързана с трансграничното здравно обслужване, и осъществява връзка с другите национални точки за контакт и с Европейската комисия.

(3) Министерството на здравеопазването, регионалните здравни инспекции, Агенцията за хората с увреждания, лечебните заведения и съсловните организации предоставят при поискване на НЗОК необходимата информация за осъществяване на функциите ѝ като национална точка за контакт.

(4) Българският лекарски съюз, Българският зъболекарски съюз, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и Българският фармацевтичен съюз предоставят при поискване на националната точка за контакт необходимата информация относно правото да практикуват на медицинските специалисти, вписани в техните регистри, включително информация за конкретни права да предоставят услуги или за всякакви ограничения по отношение на дейността им.

(5) Институциите по ал. 3 и 4 предоставят на НЗОК поисканата информация в двудневен срок от постъпване на искането.

(6) Информацията по ал. 3 и 4 и условията и редът за предоставянето ѝ се определят с наредбата по чл. 80е, ал. 4.

Глава трета

ДОБРОВОЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

Раздел I
Общи положения
(Загл. изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.)

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Тази глава урежда доброволното здравно осигуряване.

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Доброволното здравно осигуряване се извършва въз основа на договор за медицинска застраховка по смисъла на глава четиридесета, раздел IV от Кодекса за застраховането.

(2) Не са доброволно здравно осигуряване договорите за медицинска застраховка, сключени по повод на пътувания извън територията на Република България.

(3) Не се смята за доброволно здравно осигуряване и дейността на изпълнители на медицинска помощ по договори с физически и юридически лица за извършване на медицински услуги, когато те са с определен вид, обем и цени.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Дейност по доброволно здравно осигуряване може да осъществяват застрахователните акционерни дружества, лицензирани по видовете застраховки по т. 2 или по т. 1 и 2 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 към Кодекса за застраховането.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) При изпълнение на задълженията си по договорите за медицинска застраховка застрахователите имат право да изискват от изпълнителите на медицинска помощ и от доставчиците на здравни стоки писмена информация и документи за изпълнената от тях здравна услуга или за доставената от тях здравна стока на застрахованото лице. Информацията по изречение първо включва диагноза, предписано лечение, медицинска документация относно лечението, лекарствени продукти, медицински изделия, консумативи и материали, вложени в лечението, вида и обхвата на услугата, действащия в изпълнителя или доставчика ценоразпис на услугата.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) (1) Дейността по предоставянето на здравни услуги се извършва от изпълнители на медицинска помощ.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Видът, цените, условията и редът за извършване на здравните услуги по ал. 1 се определят с договори между изпълнителите на медицинска помощ и застрахователите по чл. 83, ал. 1.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Раздел II
(Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Дейност по доброволното здравно осигуряване

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 39 от 2005 г., бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 88а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2007 г., в сила от 20.12.2007 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90а. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90б. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90в. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90г. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90д. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90е. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90ж. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90з. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 90и. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Раздел III

(Предишен раздел II, загл. изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Здравноосигурителни дружества и лицензиране

Чл. 91. (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 1999 г., бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; изм., бр. 39 от 2005 г., бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.; доп., бр. 43 от 2010 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 96. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 97. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 97а. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2005 г.; изм., бр. 97 от 2007 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 97б. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2005 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 97в. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2005 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 98. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99а. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 43 от 2010 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99б. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99в. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99г. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., отм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.).

Чл. 99д. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Раздел IV

(Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Преобразуване, прекратяване, ликвидация и

несъстоятелност на здравноосигурителни дружества

Чл. 99е. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99ж. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99з. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99и. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., доп., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; изм., бр. 103 от 2005 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Раздел V

(Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Държавен надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване

(Загл. изм. - ДВ, бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.)

Чл. 99к. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99л. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99м. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 99н. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., изм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Глава четвърта

МЕДИЦИНСКИ КОНТРОЛ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; загл., изм., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.)

Чл. 100. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. изцяло, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; отм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)

Чл. 101. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Изпълнителна агенция „Медицински надзор“

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) следи за осигуряване от НЗОК предоставянето на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;

2. (изм. изцяло - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) следи за осигуряване от застрахователите по чл. 83, ал. 1 на предоставянето на здравните услуги съгласно застрахователния договор;

3. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) предоставя на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", информация, получена при упражняване на правомощията си по този закон за физически и юридически лица, лечебни заведения, които извършват дейност по доброволно здравно осигуряване без лиценз;

4. (изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) изготвя в 7-дневен срок по искане от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, становище по съдържанието и изпълнимостта на застрахователните договори за медицинска застраховка по смисъла на глава четиридесета, раздел IV от Кодекса за застраховането, предлагани от застрахователите.

5. изготвя годишен доклад до министъра на здравеопазването за състоянието и цялостната дейност по здравното осигуряване.

Чл. 102. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) За изпълнение на правомощията си по този закон Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ има право да изисква и проверява договори между:

1. районни здравноосигурителни каси и изпълнители на медицинска помощ;

2. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) застрахователи по чл. 83, ал. 1 и изпълнители на медицинска помощ;

3. (отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Националната здравноосигурителна каса и застрахователите по чл. 83, ал. 1 са длъжни да представят в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ шестмесечна справка до края на месеца, следващ изтичането на отчетното шестмесечие. Справката се съставя по образец, утвърден от министъра на здравеопазването, и съдържа данни за броя на обслужените лица, вида и обема на предоставените услуги по договори с РЗОК и застрахователи по чл. 83, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Застрахователите по чл. 83, ал. 1 предоставят на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ списък на изпълнителите на медицинска помощ, с които имат сключени договори, както и информация, необходима за здравната статистика и наблюдение на здравния статус на населението във формат и със съдържание, определени със заповед на министъра на здравеопазването.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Достъп до персонализирана информация по ал. 2 и 3 имат само служителите от агенцията, като в този вид тя може да се използва само от тях за осъществяване на контролните им

функции по този закон. Информацията се обработва и използва за целите на здравната статистика.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Служителите от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ имат право да осъществяват проверки на място в НЗОК, РЗОК, застрахователите по чл. 83, ал. 1, както и да изискват и получават необходимите документи и информация, свързани с изпълнение на правомощията им по този закон.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Националната здравноосигурителна каса, районните здравноосигурителни каси, застрахователите по чл. 83, ал. 1 са длъжни да оказват съдействие и да предоставят на служителите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ исканите от тях документи, сведения, справки и други носители на информация, свързани с изпълнение на правомощията им по този закон.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Служителите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ са длъжни да пазят в тайна информацията, станала им известна при упражняване на правомощията по този закон. Разкриването на такава информация може да стане само със съгласието на лицата, които са я предоставили, както и в случаите, изрично предвидени със закон.

Глава пета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 103. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Длъжностно лице на работодател или работодател, който не предостави информация, дължима по този закон, или дава невярна информация за осигурителните си отношения с НЗОК, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. за физическите лица, с имуществена санкция от 500 до 1000 лв. за едноличните търговци и с имуществена санкция от 2000 до 4000 лв. за юридическите лица.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) За повторно и за всяко следващо нарушение глобата е 2000 лв. за физическите лица, а имуществената санкция е 2000 лв. за едноличните търговци и 8000 лв. за юридическите лица.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от осигурено лице, глобата е от 300 до 500 лв., а в случаите по ал. 2 - 150 лв.

Чл. 104. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 107 от 2002 г.; изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) Длъжностно лице на работодател или работодател, който не заплаща вноските за осигуряване на лица, за които е длъжен да плати, се наказва с глоба в размер от 2000 до 4000 лв. за физическите лица или имуществена санкция за едноличните търговци и юридическите лица в размер от 4000 до 8000 лв.

(2) За повторно нарушение глобата е от 4000 до 8000 лв., а имуществената санкция е от 10 000 до 15 000 лв.

(3) Самоосигуряващо се лице, което не плаща дължимите осигурителни вноски за срок, по-дълъг от три месеца, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., а за повторно нарушение - с глоба от 1000 до 3000 лв.

(4) Лице, което не изпълни задължението си за подаване на декларация по чл. 40, ал. 5, т. 2, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., а за повторно нарушение - с глоба от 1000 до 3000 лв.

Чл. 105. (1) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 107 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Нарушенията по чл. 103 и 104 се установяват с актове на контролните органи на Националната агенция за приходите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 107 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Наказателните постановления се издават от

изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 105а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.).

Чл. 105б. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.).

Чл. 105в. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.).

Чл. 105г. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.).

Чл. 105д. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Изпълнител на медицинска помощ, който наруши изискванията за предоставяне на информация по чл. 64а, се наказва с глоба в размер от 20 до 50 лв. за физическите лица или с имуществена санкция в размер от 20 до 50 лв. за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 105е. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) (1) Изпълнител на медицинска помощ, който възпрепятства длъжностните лица на НЗОК, РЗОК да упражнят правата си и да изпълнят задълженията си по този закон, се наказва с глоба в размер от 50 до 150 лв. за физическите лица или с имуществена санкция в размер от 50 до 150 лв. за едноличните търговци и за юридическите лица.

(2) За повторно нарушение глобата е в размер от 100 до 300 лв. за физическите лица, а имуществената санкция е в размер от 100 до 300 лв. за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 105ж. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; отм., бр. 48 от 2015 г.).

Чл. 105з. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) Актовете за установяване на административните нарушения по 105д и 105е се съставят от длъжностните лица по чл. 72, ал. 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Наказателните постановления се издават от управителя на НЗОК, съответно от директора на РЗОК или от оправомощени от него длъжностни лица.

Чл. 106. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) Директор на РЗОК, който неправомерно откаже да сключи договор с изпълнител на медицинска помощ, и отказът е отменен по реда на чл. 59б, ал. 3, се наказва с глоба от 300 до 500 лв., а за повторно нарушение - от 600 до 1000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.) Длъжностно лице на НЗОК или РЗОК, което наруши разпоредбите на чл. 59, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., а за повторно нарушение - от 200 до 600 лв.

(3) (Предишна ал. 1, изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г.) За нарушаване на разпоредбите на този закон или на нормативните актове по прилагането му извън случаите по ал. 1 и 2, чл. 103, чл. 104, 105д и 105е и глава трета, се налага глоба от 100 до 500 лв., а за повторно нарушение - от 200 до 1000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) Когато нарушението по ал. 3 е извършено от юридическо лице или от едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв., а за повторно нарушение - от 1000 до 2000 лв.

(5) (Предишна ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. изцяло, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.;

предишна ал. 4, изм., бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Нарушенията по ал. 1, 2, 3 и 4 се установяват с актове на длъжностни лица от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“.

Чл. 106а. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г., отм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; нов, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) Директор на РЗОК, който закупи и/или заплати здравни дейности в нарушение на стойностите за съответната РЗОК, определени в съответствие със закона за бюджета на НЗОК за съответната година, се наказва с глоба от 600 до 1000 лв., а за повторно нарушение - от 1000 до 2000 лв.

(2) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове на длъжностни лица на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК, а наказателните постановления се издават от управителя на НЗОК.

Чл. 106б. (Нов - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Който извършва или допуска извършването на дейност по доброволно здравно осигуряване, без да е получил лиценз по реда на Кодекса за застраховането, се наказва със:

1. глоба от 2000 до 10 000 лв. - за физическо лице;

2. имуществена санкция от 50 000 до 200 000 лв. - за юридическо лице или едноличен търговец.

(2) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) При повторно нарушение административното наказание по ал. 1, т. 1 е от 4000 до 20 000 лв., а по ал. 1, т. 2 - от 100 000 до 400 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; изм. изцяло, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Нарушенията по ал. 1 и 2 се установяват с актове на длъжностни лица от администрацията на Комисията за финансов надзор, оправомощени за това от нейния заместник-председател, ръководещ управление „Застрахователен надзор“. Наказателните постановления се издават от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(5) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(6) (Отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(7) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(8) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

(9) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; отм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

Чл. 107. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) Налагането на наказание по чл. 103 и 104 не изключва задължението за заплащане на дължимите вноски заедно със законната лихва за периода.

Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) (1) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по този закон се извършва съгласно Закона за административните нарушения и наказания .

(2) (Доп. - ДВ, бр. 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., в сила от 01.03.2003 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Сумите от наложените глоби се внасят в приход на НЗОК, а ако глобата е на служител от НЗОК или РЗОК - в приход на държавния бюджет. В приход на държавния бюджет се

вносят и глобите и имуществените санкции, наложени за нарушения по глава трета на закона.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; отм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

Чл. 109. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г., изм. изцяло, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.02.2010 г.; изм., бр. 48 от 2015 г., в сила от 29.12.2015 г.) (1) Здравноосигурителните права на лицата, които са длъжни да внасят осигурителни вноски за своя сметка, се прекъсват, в случай че лицата не са внесли повече от три дължими месечни осигурителни вноски за период от 36 месеца до началото на месеца, предхождащ месеца на оказаната медицинска помощ. Лицата с прекъснати здравноосигурителни права заплащат оказаната им медицинска помощ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г., в сила от 29.12.2015 г.) Здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 се възстановяват, при условие че лицето е заплатило всички дължими здравноосигурителни вноски през последните 60 месеца.

(3) Здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 се възстановяват от датата на заплащане на дължимите вноски по ал. 2, като сумите, платени за оказаната медицинска помощ, не се възстановяват.

(4) Когато задължението за внасяне на осигурителните вноски е на работодателя или на друго лице, невнасянето на осигурителни вноски не лишава осигуреното лице от здравноосигурителни права.

(5) Алинеи 1 - 3 не се прилагат за лицата по чл. 40а.

Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) За неявяване на профилактични прегледи, регламентирани в НРД, осигуреният губи осигурителни права за срок един месец.

Чл. 111. (Изм. - ДВ, бр. 107 от 2002 г.; изм., бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) (1) Средствата, заплатени от НЗОК за лечение на заболявания, предизвикани от умишлено увреждане на собственото здраве, на здравето на други лица при умишлено престъпление, както и за увреждане на здравето на трети лица, извършено в състояние на алкохолно опиянение или употреба на наркотични или упойващи вещества, се възстановяват на НЗОК от причинителя заедно със законната лихва и разходите по възстановяването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) За дължимата сума по ал. 1 РЗОК може да поиска издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечение от счетоводните си книги.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм., бр. 107 от 2002 г.; доп., бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.; доп., бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; доп., бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.; изм., бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2015 г.; доп., бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) По смисъла на този закон:

1. "Високоспециализирана медицинска дейност" е дейност, която изисква специални медицински умения и оборудване, необходими за разрешаване на сложни диагностични и лечебни случаи.

2. (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) "Пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК" са определени по вид и обхват дейности, по отделни специалности, дейности за лечение на определени заболявания или на група заболявания, които са достъпни за всички здравноосигурени лица в обем, при условия и по ред, определени в Националния рамков договор.

3. "Здравна дейност" е всяка дейност, насочена към опазване, поддържане и възстановяване на здравето.

4. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

5. "Здравноосигурителна вноска" е сумата, която физическо или юридическо лице внася за задължително здравно осигуряване, образувана като процент върху осигурителния доход, определен в този закон.

6. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

7. "Лице в производство за предоставяне на статут на бежанец" е чужд гражданин или лице без гражданство, поискало статут на бежанец в Република България до приключване на производството с влязло в сила решение по молбата му.

8. "Личен професионален код" е идентифициращо средство относно данни за изпълнителя на медицинска помощ, състоящо се от цифри и знаци.

9. "Медицинска помощ" представлява система от диагностични, лечебни, рехабилитационни и профилактични дейности, осигурявани от медицински специалисти.

10. "Обем на медицинска помощ" е количеството медицински дейности, услуги и стоки, до които осигурените лица имат достъп при определени условия, регламентирани в Националния рамков договор и в договорите за доброволно здравно осигуряване.

11. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) "Обхват на медицинска помощ" са извършваните от изпълнителите конкретни видове профилактични, диагностични, лечебни, рехабилитационни дейности и услуги и видовете предоставяни здравни стоки, които се покриват напълно или частично от НЗОК или застрахователите по чл. 83, ал. 1.

12. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

13. "Осигурено лице" е физическо лице, осигурено при условията и по реда на този закон.

14. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) "Осигурител" е Националната здравноосигурителна каса или застраховател по чл. 83, ал. 1..

15. "Осигуряващ" е физическо или юридическо лице, което плаща изцяло или частично здравноосигурителна вноска или премия за трето лице.

16. "Повторно" административно нарушение е такова, извършено в едногодишен срок след влизането в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя е било наложено наказание за същото нарушение.

17. "Предприятие" са всички юридически лица, еднолични търговци и неперсонифицирани дружества, които извършват търговска дейност.

18. "Самоосигуряващо се лице" е физическо лице, което плаща изцяло здравноосигурителна вноска или премия за себе си.

19. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) „Системно нарушение" е извършването на три или повече нарушения на изискванията за качество, регламентирани в НРД, за период от 6 месеца за срока на действие на договора по чл. 59, ал. 1.

19а. (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.; изм., бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) „Системна неудовлетвореност" е три или повече пъти установена неудовлетвореност съгласно наредбата по чл. 19, ал. 7, т. 15 на пациенти от дейността на изпълнител на медицинска помощ за период от 6 месеца за срока на действие на договора по чл. 59, ал. 1.

19б. (Нова - ДВ, бр. 48 от 2015 г.) „Удовлетвореност на пациента от медицинските дейности, свързани с оказаната медицинска помощ" е постигане на съвпадение между очакванията на пациента, неговите потребности и реално оказаната му медицинска

помощ и е индикатор за оценка на качеството на медицинската помощ, основаващ се на проучване на нагласите и мнението на пациента.

20. **"Членове на семейството"** са съпруг, съпруга, деца до 18-годишна възраст, а ако продължават образованието си - до 26-годишна възраст, а ако са недееспособни или трайно нетрудоспособни - независимо от възрастта.

21. (нова - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.) **"Диетични храни за специални медицински цели"** са група храни със специално предназначение, които са произведени или съставени за задоволяване на специфичните хранителни потребности на пациенти и се използват под медицинско наблюдение.

22. (нова - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 24.11.2006 г.) **"Правила за координация на системите за социална сигурност"** са правилата, въведени с Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагане на системи за социална сигурност към лицата, които се движат в рамките на Общността-наети, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които не са задължително здравноосигурени на друго основание, с Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета, определящ процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета, и с всички други регламенти, които ги изменят, допълват или заменят.

23. (нова - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) **"Морско лице"** е физическо лице по смисъла на Кодекса за социално осигуряване.

24. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) **"Основен трудов договор"** е основният трудов договор по смисъла на § 1, т. 7 от допълнителната разпоредба на Закона за лечебните заведения.

25. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) **"Внезапен контрол"** е контролът, свързан със заплащане на медицинската/денталната помощ, оказвана в изпълнение на договор с НЗОК, както и съответствието на дейността на изпълнителите на медицинска и дентална помощ с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ, регламентирани в НРД, която се извършва в момента на предоставяне на медицинска помощ на здравноосигурено лице.

26. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) **"Контрол преди заплащане на оказаната медицинска/дентална помощ"** е проверка в лечебното заведение или по документи на отчетена в РЗОК дейност преди заплащането ѝ.

27. (нова - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) **"Последващ контрол"** е проверка в лечебното заведение или по документи на отчетена в РЗОК дейност след заплащането ѝ.

28. (Нова - ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) **"Разходна ефективност на лекарствен продукт/терапевтичен курс"** е съотношението между постигане на терапевтичен резултат от прилагане на лекарствен продукт/лекарствена терапия и разходване на средства от бюджета на НЗОК за същия продукт/терапия при съпоставянето му с друг/други лекарствен/лекарствени продукт/продукти или лекарствени терапии, представляващи терапевтични алтернативи и заплащани напълно или частично от НЗОК.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 30.09.2011 г.; изм. и доп., бр. 85 от 2017 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Националната здравноосигурителна каса, районните здравноосигурителни каси и Комисията за финансов надзор осигуряват възможност за предоставяне на информация и приемане на заявления и документи по този закон по електронен път при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги и Закона за електронното управление. Заявленията се подписват с усъвършенстван електронен подпис, усъвършенстван електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение за електронни подписи, или квалифициран електронен подпис съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни

трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

(2) Предоставянето на информация и приемането на заявления и документи по електронен път се извършват след осигуряване на съответните технически и организационни условия, както и на съответните програмни продукти.

§ 16. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 03.01.2014 г.) По смисъла на глава втора, раздел XII:

1. **„Здравно обслужване“** са здравни услуги, предоставяни от медицински специалисти на пациенти с оглед оценка, поддържане или възстановяване на тяхното здравословно състояние, включително предписването, изпълнението на медицинските предписания и предоставянето на лекарствени продукти и медицински изделия.

2. **„Здравноосигурени лица“** са:

а) лица, включително членове на техните семейства и преживелите ги лица, които попадат в приложното поле на член 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и които са осигурени лица по смисъла на член 1, буква „в“ от посочения регламент, и

б) граждани на трети държави, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 г. за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание на тяхното гражданство или Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание на тяхното гражданство (ОВ, L 344/1 от 29 декември 2010 г.) или които отговарят на условията за право на обезщетения по законодателството на държавата членка по осигуряване.

3. **„Държава членка по осигуряване“** е:

а) за лицата, посочени в т. 2, буква „а“ - държавата членка, която е компетентна да даде на осигуреното лице предварително разрешение да получи подходящо лечение извън държавата членка на пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009;

б) за лицата, посочени в т. 2, буква „б“ - държавата членка, която е компетентна да даде на осигуреното лице предварително разрешение да получи подходящо лечение в друга държава членка съгласно Регламент (ЕО) № 859/2003 или Регламент (ЕС) № 1231/2010; ако няма държава членка, компетентна съгласно посочените регламенти, държава членка по осигуряване е държавата членка, в която лицето е осигурено или има право на обезщетения по болест съгласно законодателството на тази държава членка.

4. **„Държава членка по местолечение“** е държавата членка, на чиято територия действително се предоставя здравно обслужване на пациента. При телемедицински услуги се приема, че здравното обслужване се предоставя в държавата членка, в която е установен доставчикът на здравно обслужване.

5. **„Медицински специалисти“** са лица, упражняващи медицинска професия по чл. 183, ал. 1 от Закона за здравето.

6. **„Пациент“** е физическо лице, което търси да получи или получава здравно обслужване в държава членка.

7. **„Лекарствен продукт“** е лекарствен продукт по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

8. **„Медицинско изделие“** е медицинско изделие по смисъла на Закона за медицинските изделия.

9. „Медицинско предписание“ е медицинско предписание по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Заплащането на здравноосигурителните вноски по чл. 41 започва от 1 юли 1999 г.

(2) Министърът на здравеопазването и министърът на финансите могат да определят здравни заведения и кабинети, в които заплащането се извършва на основата на договори преди въвеждането на здравното осигуряване.

§ 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1999 г., бр. 113 от 1999 г.) Изпълнението на договорите между РЗОК и изпълнителите на извънболничната помощ започва от 1 юли 2000 г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Изпълнението на договорите между РЗОК и болниците започва от 1 юли 2001 г.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) До започване изпълнението на договорите между РЗОК и изпълнителите на медицински услуги по ал. 1 и 2 финансирането на държавните и общинските лечебни и здравни заведения се извършва от републиканския бюджет и от общинските бюджети по начин, прилаган до преобразуването им.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2001 г.) Лечебните заведения за болнична помощ - търговски дружества с държавно и/или общинско участие, се финансират за осъществяваната от тях дейност от републиканския или общинските бюджети съгласно чл. 106 от Закона за лечебните заведения и от Националната здравноосигурителна каса чрез заплащане по договори с тях. Субсидирането се извършва въз основа на едногодишен договор между финансиращия орган и лечебното заведение в съответствие със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. Финансирането на Националната здравноосигурителна каса се извършва въз основа на договори в съответствие с бюджета на НЗОК.

§ 4. Проектът на Закона за бюджет на НЗОК за 2000 г. се внася в Министерския съвет през 1999 г. в сроковете, предвидени за внасяне на проекта на закон за държавния бюджет на Република България.

§ 5. След влизане на закона в сила министърът на здравеопазването започва изграждане на предвидените в него структури и органи. След конституиране на органите на НЗОК задачите по изграждането на структурите и осъществяването на дейностите, свързани със задължителното здравно осигуряване, се поемат от самите тях.

§ 6. Министерският съвет, събранията на областите и представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в 3-месечен срок от влизането на закона в сила определят своите представители в събранието на представителите на НЗОК.

§ 7. (1) В 5-месечен срок от влизането на закона в сила се провежда първото заседание на събранието на представителите на НЗОК за избор на управителен съвет и на контролен съвет.

(2) В 1-месечен срок след конституиране на събранието на представителите се приема правилник за устройството и дейността на НЗОК.

(3) В 1-месечен срок след конституиране на управителния съвет се провежда конкурс за назначаване на директор на НЗОК.

§ 8. (1) В 1-месечен срок от конституирането на органите на НЗОК управителният съвет открива процедура за подготовка и преговори по НРД.

(2) В 3-месечен срок от конституирането на органите на НЗОК се изработват и приемат правилниците, посочени в този закон.

§ 9. (1) Министерският съвет, областните управители и общините в 6-месечен срок от влизането на закона в сила предоставят сгради и друга материална база за централното управление на НЗОК и за РЗОК.

(2) Министърът на финансите по предложение на министъра на здравеопазването осигурява финансови средства за организиране на процеса на създаване на НЗОК и РЗОК.

§ 10. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 18.12.2009 г.) Българската народна банка открива набирателни сметки на здравноосигурителните дружества почл. 3, като средствата се олихвяват с основния лихвен процент за периода.

§ 11. (Отм. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.; нов, бр. 11 от 2007 г.) За 2007 г., считано от 1 януари, се прилагат:

1. правилата на Националния рамков договор за 2006 г. по чл. 55, ал. 2, т. 3, 5, 7, 8, 9, 10 и 11;

2. определените от управителния съвет на НЗОК условия, на които трябва да отговарят изпълнителите на медицинска помощ, редът за сключване на договорите с тях и други условия по чл. 55, ал. 2, т. 2, 4 и 6.

§ 11а. (Нов - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) В случай че НРД за 2008 г. не бъде сключен в срок до 15 декември 2007 г., считано от 1 януари 2008 г. се прилагат правилата по чл. 55, ал. 3, т. 1 и 2 и ал. 6.

§ 12. Административната издръжка на НЗОК и на РЗОК за сроковете по § 4 е за сметка на републиканския бюджет.

§ 12а. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; отм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.)

§ 12б. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) (1) За осъществяване на дейностите, предвидени в този закон, през 2011 г. се прилагат Национален рамков договор за медицинските дейности и Национален рамков договор за денталните дейности, сключени в срок до 31 декември 2010 г. при условията и по реда на чл. 54 и 55.

(2) В случай че не бъдат подписани националните рамкови договори по ал. 1, през 2011 г. се прилага Националният рамков договор за 2010 г. с изключение на обемите, цените и методиките за остойностяване и за заплащане на медицинската помощ, приети по реда на чл. 55в.

§ 13. В чл. 6, ал. 1 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (обн., ДВ, бр. 38 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 51 от 1994 г., бр. 45, 57 и 109 от 1995 г., бр. 42, 45, 68 и 85 от 1996 г.; попр., бр. 86 от 1996 г.; изм., бр. 55, 61, 89, 98 и 122 от 1997 г., бр. 39 от 1998 г.; попр., бр. 41 от 1998 г.) се създава т. 7:

"7. за Националната здравноосигурителна каса - от постъпленията по т. 5, но не по-малко от 50 на сто от тях."

§ 14. В Закона за народното здраве (обн., ДВ, бр. 88 от 1973 г.; попр., бр. 92 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 63 от 1976 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 66 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 89 от 1988 г., бр. 87 и 99 от 1989 г., бр. 15 от 1991 г.; попр., бр. 24 от 1991 г.; изм., бр. 64 от 1993 г., бр. 31 от 1994 г., бр. 36 от 1995 г., бр. 12, 87 и 124 от 1997 г., бр. 21 от 1998 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2 ал. 1 се изменя така:

"(1) Всеки български гражданин има право на достъпна медицинска помощ и на здравно осигуряване, уредено в закон."

2. Създава се нов чл. 3а:

"Чл. 3а. От републиканския бюджет и от общинските бюджети се финансират дейностите по здравеопазване, за които гражданите имат право на безплатно ползване и които са свързани със:

1. спешна медицинска помощ;

2. стационарна психиатрична помощ;
3. хемотрансфузиология;
4. задължителни имунизации и задължително лечение по Закона за народното здраве ;
5. епидемиологични и противоепидемични проучвания и дейности;
6. здравни програми и проекти от национално, регионално и местно значение;
7. държавен санитарен контрол;
8. инвестиционни разходи;
9. образование, наука и квалификация;
10. здравно строителство, основни ремонти, модернизация, подобрения и реконструкция, както и апаратно оборудване над 10 хил. лв.;
11. здравна администрация;
12. национални центрове и институти без пряка лечебна дейност;
13. скъпоструващо лечение извън обхвата на задължителното здравно осигуряване по ред, определен от министъра на здравеопазването;
14. разходи, свързани с общественото здравеопазване;
15. експертиза на трайната нетрудоспособност и професионалните заболявания."

3. Досегашният чл. За става чл. 3б.

4. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 2, т. 1 след думите "медицинско обслужване" се добавя "за дейностите по чл. 3а";

б) алинея 3 се отменя.

5. В чл. 4б, ал. 1 след думите "общинския бюджет" се добавя "приходи от здравното осигуряване и плащания в брой".

6. В чл. 25и се създава ал. 4:

"(4) Правилниците по ал. 3 не се прилагат за дейности по договори с Националната здравноосигурителна каса."

7. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Лицата по чл. 2, ал. 1 имат право на свободен избор и лечение от лекар и стоматолог за първична и специализирана извънболнична помощ на територията на съответната районна здравноосигурителна каса.";

б) алинеи 2, 3, 4 и 5 се отменят.

8. В чл. 53, ал. 2 думите "реда на чл. 26, ал. 5" се заменят с "ред, определен от министъра на здравеопазването".

9. В чл. 55, ал. 4 думите "и медицински лечения" се заличават.

§ 15. В чл. 161, ал. 3 от Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 52 от 1998 г.) думите "или застрахователна дейност" се заменят със "застрахователна дейност или дейност по доброволно здравно осигуряване".

§ 16. В чл. 237, буква "в" от Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37, 44 и 104 от 1996 г., бр. 43, 55 и 124 от 1997 г., бр. 59 от 1998 г.) след думата "банките" се добавя "Централното управление на Националната здравноосигурителна каса и районните здравноосигурителни каси".

§ 17. В Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 67 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 242 ал. 1 и 2 се отменят.

2. В чл. 243 ал. 1, 2 и 3 се отменят.

§ 18. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 122 от 1997 г.; бр. 29 от 1998 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 1998 г.) чл. 224 се отменя.

§ 19. (1) (Предишен текст на § 19 - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г.) В 6-месечен срок от влизането на закона в сила Министерският съвет по предложение на министъра на здравеопазването приема подзаконовите нормативни актове, свързани с прилагането му.

(2) (Нова - ДВ, бр. 110 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., отм., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.).

§ 19а. (Нов - ДВ, бр. 114 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 49 от 2004 г.) Лицата, които дължат повече от три здравноосигурителни вноски за периода до 31 декември 2003 г. за себе си и/или за членове на семействата си в срок до 30 септември 2004 г., могат да направят писмено искане плащането на дължимите суми да се разсрочи до 31 декември 2004 г.

(2) По реда на ал. 1 се разсрочват задължения за здравноосигурителни вноски с размер на главницата над 50 лв.

(3) Лицата подават искане за разсрочване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, като посочват срока за изплащане на задълженията си.

(4) Задължението се разсрочва от датата на подаване на искането с решение на ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт или на упълномощени от него длъжностни лица. В решението се вписват размерът на задължението, крайният срок за издължаване на разсроченото задължение и общата дължима сума до изтичането на този срок. Един екземпляр от решението се връчва на лицето.

(5) Лицата, на които е разсрочено задължението, запазват правата си на здравноосигурени лица.

(6) При изпълнение на условията по ал. 1 - 4 на лицата не се налагат глоби по чл. 104, ал. 3 и не се прилага разпоредбата на чл. 109, ал. 1.

(7) Лицето губи здравноосигурителните си права, ако:

1. не погаси задължението си по ал. 4 до крайния срок на разсрочването;

2. не е внесло повече от три дължими здравноосигурителни вноски за 2004 г.; в този случай се прекратява и действието на разсрочването.

(8) За периода на разсроченото плащане се дължи 1 на сто месечна лихва върху дължимата сума и спира да тече давността за разсроченото задължение.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 111 от 2004 г., в сила от 21.12.2004 г.) Лицата, работещи по трудови и служебни правоотношения, запазват здравноосигурителните си права, ако вноските не са внесени от работодателя.

(10) На работодателите, които в срок до 31 декември 2004 г. внесат дължимите до 31 декември 2003 г. здравноосигурителни вноски, не се налагат глоби по чл. 104, ал. 1 и 2.

§ 19б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2004 г., в сила от 06.04.2004 г.) Министерският съвет в срок до 30 април 2004 г. приема и обнародва в "Държавен вестник" наредбата по чл. 45, ал. 4.

§ 19в. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2005 г., в сила от 01.06.2005 г.) (1) Българските граждани, които са пребивавали извън страната повече от 183 дни през една календарна година за периода 1 януари 2000 г. - 31 декември 2004 г. и дължат

здравноосигурителни вноски за своя сметка за времето, през което са били в чужбина, могат да бъдат освободени от задължението за внасяне на тези вноски, ако не са направили свободен избор на изпълнител на медицинска помощ, сключил договор с районна здравноосигурителна каса по чл. 4, ал. 1 за съответната календарна година.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) В случаите по ал. 1 лицата лично или чрез упълномощено лице могат да подадат до 31 декември 2006 г. молба-декларация по ред, определен с инструкцията, издадена от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, съгласувана с директора на Националната здравноосигурителна каса.

(3) Здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 се възстановяват по реда на чл. 40а .

§ 19г. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2005 г., в сила от 01.06.2005 г.) (1) Лицата, които дължат здравноосигурителни вноски за своя сметка до 1 юни 2005 г., могат да поискат разсрочване на плащането на задължението до 31 декември 2006 г., ако за периода 1 октомври 2004 г. - 31 март 2005 г. имат средномесечен доход на член от семейството до 200 лв. включително.

(2) По реда на ал. 1 се разсрочват задължения за здравноосигурителни вноски с размер над 50 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.11.2005 г., бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; изм., бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) За разсрочване на задължението лицата по ал. 1 в срок до 31 декември 2005 г. подават в териториалните дирекции на Националната агенция за приходите молба-декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(4) Задължението се разсрочва от датата на подаване на искането с решение на ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт или упълномощени от него лица. В решението се вписват размерът на задължението, крайният срок за издължаване на разсроченото задължение и общата дължима сума до изтичане на този срок. Един екземпляр от решението се връчва на лицето.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) При определяне на дохода по ал. 1 се вземат предвид всички брутни доходи на семейството, които са облагаеми по Закона за данъците върху доходите на физическите лица , както и получаваните пенсии, обезщетения, помощи и стипендии, с изключение на месечните добавки, изплащани по Закона за интеграция на хората с увреждания , добавката за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване , стипендиите на учащите се до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, както и помощите, получени по Закона за семейни помощи за деца .

(6) Лицата по ал. 1, които не заплатят повече от три здравноосигурителни вноски за периода на разсрочването, заплащат на изпълнителите оказаната им медицинска помощ.

(7) За периода на разсрочване давностният срок за вземанията спира да тече.

(8) При изпълнение на условията по ал. 1 - 4 на лицата не се налагат глоби по чл. 104, ал. 3 , не се прилага разпоредбата на чл. 109, ал. 1 и не се предприемат принудителни мерки за събиране на задълженията.

§ 19д. (Нов - ДВ, бр. 45 от 2005 г., в сила от 01.06.2005 г.) За задълженията за здравноосигурителни вноски на лица, които ги дължат за своя сметка, възникнали до 1 юни 2005 г., не се дължи лихва за периода от 1 юни 2005 г. до 31 декември 2006 г.

§ 19е. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Министерският съвет внася за приемане в Народното събрание проектите по чл. 22, ал. 3, ако в срок до 18 декември 2005 г. Националният рамков договор за 2006 г. не е подписан.

§ 19ж. (Нов - ДВ, бр. 103 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) (1) Наредбата по чл. 97а, ал. 2, т. 5, ал. 3 и чл. 97в, ал. 6 се приема в срок една година от влизане в сила на

Кодекса за застраховането. Първият изпит за придобиване на актюерска правоспособност се провежда в срок 6 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) В срок три години от влизането в сила на Кодекса за застраховането здравноосигурителните дружества са длъжни да сключат договори за актюерско обслужване с лица с призната правоспособност на отговорен актюер.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 лицата, които са били одобрени за актюери на здравноосигурително дружество в производството за издаване на одобрение по чл. 97 или по реда на чл. 99, могат да изпълняват задълженията на отговорен актюер при извършване на актюерското обслужване на здравноосигурително дружество, както и да бъдат избирани за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества. До изтичането на срока по ал. 2 за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества могат да бъдат избирани лица, които са били одобрявани за актюери на застрахователи или презастрахователи или са получили лиценз за актюери на пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

§ 19з. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2007 г., в сила от 20.12.2007г.) (1) В срок до 30 септември 2012 г. Комисията за финансов надзор приема доклад за прилагането на чл. 88а, ал. 1, който съдържа заключенията относно отчитането на пола като актюерски фактор при определяне на здравноосигурителните премии, като се вземат предвид най-новите актюерски данни и статистическа информация, както и докладът на Европейската комисия за прилагането на чл. 5 от Директива 2004/113/ЕО на Съвета относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги.

(2) Докладът по ал. 1 се предоставя на министъра на труда и социалната политика за целите на уведомяването на Европейската комисия.

§ 19и. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2008 г.; изм., бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 19 от 2010 г.; изм., бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.07.2011 г.) (1) Българските граждани, които са пребивавали извън страната повече от 183 дни през една календарна година за периода 1 юли 1999 г.-31 декември 2007 г. и дължат здравноосигурителни вноски за своя сметка за времето, през което са били в чужбина, се освобождават от задължението за внасяне на тези вноски, ако не са ползвали медицинска помощ, заплатена от НЗОК.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.07.2011 г.) В случаите по ал. 1 лицата лично или чрез упълномощено лице подават в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите декларация по образец, утвърден със заповед, издадена от министъра на финансите. Декларацията може да се подаде и чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 19 от 2010 г.) Здравноосигурителните права на лицата по ал. 1 се възстановяват по реда на чл. 40а, ал. 2 и 3

(4) (Отм. - ДВ, бр. 101 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)

§ 19к. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2010 г., в сила от 01.07.2010 г.; изм., бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.; изм., бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 100 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) За периода до 31 декември 2012 г. здравноосигурителните вноски върху възнагражденията по § 22о, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване се дължат по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1.

§ 19л. (Нов - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.07.2010 г.) До 31 декември 2010 г. за лицата в неплатен отпуск, предоставен по реда на § 3д, ал. 1 от преходните разпоредби на Кодекса на труда, и които не подлежат на осигуряване на друго основание, здравноосигурителната вноска, определена по реда на чл. 29, ал. 3, е

изцяло за сметка на работодателя. Вноската се определя върху половината от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г., и се внася чрез съответното предприятие или организация до края на месеца, следващ месеца, за който се отнася.

§ 19м. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.) Разпоредбите на чл. 55а и 55б се прилагат до 28 февруари 2011 г.

§ 19н. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.) През 2011 г. медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени в постановленията на Министерския съвет по чл. 55в, ал. 1. Приетите обеми, цени и методики могат да бъдат изменяни и допълвани при необходимост по предложение на министъра на финансите съгласувано с министъра на здравеопазването.

§ 19о. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; изм. изцяло, бр. 99 от 2011 г., в сила от 16.12.2011 г.) (1) През 2012 г. медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени по реда на чл. 55г - 55е.

(2) В случай че не бъдат осъществени процедурите по чл. 55г - 55е през 2012 г., медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени в постановлението на Министерския съвет по чл. 55в, ал. 1.

(3) Обемите, цените и методиките съгласно действащото постановление се изменят и допълват в срок до един месец от обнародването на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2012 г., както и при необходимост, от Министерския съвет.

(4) Предложенията за изменения и допълнения по ал. 3 се правят по инициатива на органите на управление на НЗОК и се внасят в Министерския съвет от министъра на финансите съгласувано с министъра на здравеопазването.

§ 19п. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) (1) Лицата по чл. 40а, които са напуснали страната преди 31 декември 2011 г. и не са подали предварително заявление, могат да подадат заявлението в срок до 31 декември 2012 г. Към заявлението лицата прилагат декларация по образец, изготвена от Националната агенция за приходите, за датата на напускане на страната.

(2) Заявлението и декларацията се подават в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите лично, чрез упълномощено лице, по пощата или по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя.

§ 20. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на здравеопазването, на органите на НЗОК, които я представляват, и на Националната агенция за приходите в частта за събиране на здравноосигурителните вноски.

Приложение към чл. 6, ал. 2 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 113 от 1999 г.) Районни здравноосигурителни каси

1. Благоевград: общини Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмляни, Хаджидимово, Якоруда.
2. Бургас: общини Айтос, Приморско, Бургас, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево.
3. Варна: общини Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Варна, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово.
4. Велико Търново: общини Велико Търново, Горна Оряховица, Елена,

- Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица, Сухиндол.
5. Видин: общини Белоградчик, Бойница, Брегово, Видин, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене.
  6. Враца: общини Борован, Бяла Слатина, Враца, Кнежа, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин.
  7. Габрово: общини Габрово, Дряново, Севлиево, Трявна.
  8. Добрич: общини Балчик, Генерал Тошево, Добрич, Добрич-селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла.
  9. Кърджали: общини Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград, Черноочене.
  10. Кюстендил: общини Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Кюстендил, Невестино, Рила, Сапарева баня, Дупница, Трекляно.
  11. Ловеч: общини Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица.
  12. Монтана: общини Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци, Якимово.
  13. Пазарджик: общини Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча.
  14. Перник: общини Брезник, Земен, Ковачевци, Перник, Радомир, Трън.
  15. Плевен: общини Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Левски, Никопол, Пелово, Плевен, Пордим, Червен бряг.
  16. Пловдив: общини Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Лъки, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Съединение, Хисаря.
  17. Разград: общини Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Разград, Самуил, Цар Калоян.
  18. Русе: общини Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Русе, Сливо поле, Ценово.
  19. Силистра: общини Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Силистра, Ситово, Тутракан.
  20. Сливен: общини Котел, Нова Загора, Сливен, Твърдица.
  21. Смолян: общини Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Смолян, Чепеларе.
  22. София-столична: райони Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Кремиковци, Красна поляна, Красно село, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Овча купел, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентска, Триадица.
  23. София: общини Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Златица, Пирдоп, Чавдар, Челопеч.
  24. Стара Загора: общини Братя Даскалови, Гълъбово, Гурково, Казанлък, Мъглиж, Опан, Павел баня, Раднево, Стара Загора, Тополовград, Чирпан.
  25. Търговище: общини Антоново, Омуртаг, Опака, Попово, Търговище.
  26. Хасково: общини Димитровград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Харманли, Хасково.
  27. Шумен: общини Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино, Шумен.
  28. Ямбол: общини Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа, Ямбол.

**ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА към ЗАКОН за изменение и
допълнение на Закона за народното здраве
(ДВ, бр. 93 от 11.08.1998 г.)**

§ 3. В Закона за здравното осигуряване (ДВ, бр. 70 от 1998 г.) чл. 69 се изменя така:

"Чл. 69. Националният осигурителен институт е задължен да предоставя данни на Националната здравноосигурителна каса за събраните здравноосигурителни вноски."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

(ДВ, бр. 153 от 23.12.1998 г., в сила от 01.01.1999 г.)

§ 50. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 от 1998 г.) чл. 32 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за лечебните заведения (ДВ, бр. 62 от 09.07.1999 г.)

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г.) се правят следните изменения:

1. Член 58 се изменя така:

"Чл. 58. Изпълнители на медицинска помощ по смисъла на този закон са лечебни заведения по Закона за лечебните заведения и здравни заведения по Закона за народното здраве."

2. В § 3, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби думата "доболничната" се заменя с думата "извънболничната".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (ДВ, бр. 65 от 20.07.1999 г.)

§ 9. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г.) чл. 94 се изменя така:

"Чл. 94. В едномесечен срок от подаването на документите по чл. 93 министърът на здравеопазването прави мотивирано предложение за издаване на лицензия пред Държавната агенция за осигурителен надзор."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавния служител (ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.08.1999 г.)

§ 11. В чл. 41 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 2:

"2. за държавните служители - от държавния бюджет;"

2. Досегашните т. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 стават съответно т. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация (ДВ, бр. 69 от 03.08.1999 г., в сила от 03.08.1999 г.)

§ 42. В чл. 7, ал. 7 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62 и 65 от 1999 г.) думите "районните съвети определят" се заменят с "общинският съвет определя", а думата "района" се заменя с "район".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към КОДЕКС за социално осигуряване

(ДВ, бр. 110 от 17.12.1999 г., в сила от 01.01.2000 г.)

§ 18. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67 и 69 от 1999 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 6 :

а) алинея 2 се изменя така:

"(2) Националната здравноосигурителна каса се състои от централно управление, районни здравноосигурителни каси и техните поделения по общини със седалища съгласно списък, утвърден от Министерския съвет.";

б) в ал. 3 думата "централното" се заличава.

2. В чл. 23, ал. 2 думата "временен" се заличава, а изразът "извънбюджетни сметки и фондове" се заменя с "кредити от други институции".

3. В чл. 29 :

а) в ал. 2 думите "фонд "Обществено осигуряване" се заменят с "бюджета на държавното обществено осигуряване";

б) създава се ал. 4:

"(4) В случай, че проектът на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса не бъде приет от Народното събрание до началото на бюджетната година, осигурителните приходи се събират и осигурителните разходи се извършват съобразно утвърдения бюджет за предходната година, а за издръжката на Националната здравноосигурителна каса се изразходват месечно до 1/12 от разходите, предвидени в бюджета за предходната година."

4. Член 33 се изменя така:

"Чл. 33. Задължително осигурени в Националната здравноосигурителна каса са:

1. всички български граждани, които не са граждани и на друга държава;

2. българските граждани, които са граждани и на друга държава и постоянно живеят на територията на Република България;

3. чуждите граждани или лицата без гражданство, на които е разрешено дългосрочно пребиваване в Република България, освен ако е предвидено друго в международен договор, по който Република България е страна;

4. лицата с предоставен статут на бежанец или с предоставено право на убежище."

5. Член 39 се изменя така:

"Чл. 39. (1) Всички лица, които по този закон имат задължението да внасят осигурителни вноски, са длъжни от възникване на основанието за здравно осигуряване ежемесечно да представят данни за осигурените лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт с декларации по утвърден от Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса образец.

(2) Лицата, осигуряващи членове на семейството си по този закон, предоставят данни за тях в декларации по утвърден от Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса образец.

(3) В случаите, когато лицата заплащат авансово вноски по този закон, те попълват декларация за периода на авансово плащане по утвърден от Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса образец.

(4) Чужденците, които пребивават краткосрочно в Република България, както и лица с двойно българско и чуждо гражданство, които не се осигуряват по реда на този закон, заплащат стойността на оказаната им медицинска помощ, освен ако за тях е в сила международен договор, по който Република България е страна."

6. В чл. 40 се правят следните изменения:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Здравноосигурителната вноска на осигуреното лице, определена по реда на чл. 29, ал. 3, се определя върху доход и се внася, както следва:

1. за лицата, получаващи доходи от трудови или служебни правоотношения, или правоотношения, възникнали на основание специални закони - облагаемият доход по Закона за данъците върху доходите на физическите лица:

а) вноската за лицата, работещи по трудови правоотношения, се внася от работодателя или ведомството и от осигурения в съотношение:

- 2000 - 2001 г. - 80:20;
- 2002 г. - 75:25;
- 2003 г. - 70:30;
- 2004 г. - 65:35;
- 2005 г. - 60:40;
- 2006 г. - 55:45;
- 2007 г. и следващите години - 50:50;

б) вноската за лицата, работещи по служебни правоотношения и правоотношения, възникнали на основания в специални закони, се внася от работодателя и е за сметка на републиканския бюджет;

в) работодателят или ведомството внася вноските едновременно с изплащането на възнагражденията; при изплащане на възнагражденията работодателят или ведомството удържат вноските, които се дължат от осигурените, включително и вноските за членовете на семейството, които те осигуряват;

2. едноличните търговци, физическите лица, образували ЕООД, съдружниците в търговски дружества и лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност по регистрация, се осигуряват върху заявен месечен доход, който не може да бъде по-малък от двукратния размер на минималната работна заплата, установена за страната, и годишно върху облагаемите доходи, съгласно данните от данъчната декларация:

а) вноските се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

б) месечният осигурителен доход, с оглед изчисляването годишния размер на вноската, се получава, като годишният облагаем доход се раздели на периода, през който е упражнявана дейността;

в) при годишно облагане вноските се внасят в сроковете за внасяне на данъците по Закона за облагане доходите на физическите лица;

3. за лицата, които не заявяват доход по т. 2 и работят без трудово правоотношение по договор с възложител - предприятие или друга организация, осигурителните вноски се внасят за всеки месец върху облагаемия доход от предприятието или организацията, като се удържат от изплатеното възнаграждение на лицето; вноските се внасят от предприятието или организацията до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят; за тези лица се извършва годишно изравняване на дохода, върху който се дължат вноските по реда на т. 2, букви "б" и "в";

4. за пенсионерите - размерът на пенсията или сборът от пенсии, без добавките към тях; вноските са за сметка на републиканския бюджет и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

5. за пенсионерите, получаващи пенсии по международни спогодби, изцяло за сметка на чуждестранен осигурителен институт - двукратният размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските са за сметка на лицето и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

6. за лицата, получаващи обезщетения за временна неработоспособност поради болест, бременност, раждане или за отглеждане на дете - размерът на обезщетението; вноските са за сметка на работодателя или ведомството и са равни на дължимата от него част от вноската, като се внасят при изплащане на обезщетенията; когато лицето се осигурява за своя сметка, вноските се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

7. за лицата, получаващи доходи на различни основания, посочени в т. 1, 2, 3, 4, 5 и 6 - вноските се внасят върху сбора от осигурителните доходи;

8. за лицата получаващи обезщетение за безработица - размерът на изплатеното обезщетение; вноските са за сметка на фонд "Професионална квалификация и безработица" и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

9. за лицата и членовете на семейства с право на социално подпомагане и за непълнолетни без родители, които не подлежат на осигуряване на друго основание - еднократният размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските са за сметка на общинските бюджети и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

10. за военнослужещите на наборна военна служба; за ветераните от войните и за военноинвалидите; за инвалиди, пострадали при или по повод на отбраната на страната, при природни бедствия и аварии и за пострадали при изпълнение на служебния си дълг служители на Министерството на вътрешните работи, които не подлежат на осигуряване на друго основание; за лица в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище; за задържани под стража или лишени от свобода; за лица без доходи, настанени в домове за деца и юноши, домове за деца в предучилищна възраст и в домовете за социални услуги; за пълнолетни, учащи се във висши училища без доходи, до навършване на 26-годишна възраст - еднократният размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят, и са за сметка на републиканския бюджет, като се превеждат чрез съответното ведомство или на общинските бюджети;

11. за лицата в неплатен отпуск, които не подлежат на осигуряване на друго основание - еднократният размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските са за сметка на работодателя и се внасят при изплащането на възнагражденията от съответното предприятие или друга организация;

12. за служителите на Българската православна църква и други признати по нормативно установен ред вероизповедания, които не са в трудови правоотношения - еднократният размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят, от централното ръководство на съответното вероизповедание;

13. за неосигурените членове на семейството - 5 на сто от вноската на всеки осигурен член на семейството; вноските са за сметка на осигуреното лице; когато осигуреното лице получава доходи по т. 1, 3 и 6, вноската се удържа от работодателя (предприятието), ведомството или организацията при изплащане на възнаграждението; за лицата, работещи по трудови, служебни правоотношения или правоотношения, възникнали на основание специални закони, вноските се удържат и внасят от работодателя или ведомството при изплащане на възнагражденията или паричните обезщетения; ако лицето се осигурява за своя сметка, както и за лицата, осигурени по т. 3, вноските се внасят до

10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;

14. лицата, които не подлежат на осигуряване по т. 1 - 13, се осигуряват върху заявен осигурителен доход не по-малък от двукратния размер на минималната работна заплата, установена за страната; вноските са за тяхна сметка и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят; ако тези лица подлежат на годишно данъчно облагане, се извършва годишно изравняване на вноските по реда на т. 2."

б) алинея 3 се изменя така:

"(3) За лицата по ал. 1, т. 7 вноските се внасят върху сбора от осигурителните доходи по реда, предвиден за съответния вид доход, но общо върху не повече от 10-кратния размер на минималната работна заплата, установена за страната."

7. Член 41 се изменя така:

"Чл. 41. (1) Осигурителните вноски по този закон се внасят по сметките за набиране на здравноосигурителните вноски в териториалните поделения на Националния осигурителен институт, откъдето ежедневно се прехвърлят в набирателната сметка на централното управление на Националния осигурителен институт за здравноосигурителни вноски.

(2) Събраните в Националния осигурителен институт суми от здравноосигурителни вноски се прехвърлят в набирателната сметка на НЗОК до края на всеки работен ден."

8. В чл. 42 се правят следните изменения:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Осигурителният доход, върху който се изчислява вноската, се установява по ведомости и други документи за изплатени възнаграждения, по пенсионните картони, изплатените болнични листове, изплатените обезщетения за безработни и по данъчните декларации по Закона за облагане доходите на физически лица.";

б) алинея 3 се изменя така:

"(3) Лицата подават декларация пред платеца на дохода или пред съответните органи за членовете на семействата си, които са длъжни да осигуряват. В годишната декларация по Закона за облагане доходите на физически лица се отразяват платените през годината здравноосигурителни вноски и дължимите суми при годишното изравняване, ако има такива.";

в) създава се ал. 4:

"(4) Работодателите, данъчните служби, общинските власти, ведомствата, възложителите и самоосигуряващите се са длъжни да предоставят на Националния осигурителен институт и на НЗОК необходимата информация по чл. 42, ал. 1 и 3."

9. Член 43 се изменя така:

"Чл. 43. Осигурените по чл. 40, ал. 1, т. 2, 5 и 14 могат да заплатят здравноосигурителните вноски за себе си и за членовете на семейството си авансово за избран от тях период."

10. Член 44 се изменя така:

"Чл. 44. Вноските се плащат:

1. по банков път;
2. с пощенски запис."

11. В чл. 45, ал. 1, т. 8 след думата "стоматологична" се добавя "и".

12. В чл. 55, ал. 6 думите "чл. 32" се заменят с "чл. 31, ал. 3".

13. В чл. 63 се правят следните изменения:

а) в т. 1 думите "количеството и видовете медицинска помощ, получена от съответното лице, и тяхната цена" се заличават;

б) в т. 2 думите "информация за извършените от него дейности и заплатените му суми" се заличават;

в) точка 3 се изменя така:

"3. регистър на производители, вносители и дистрибутори на лекарства и аптеки, сключили договори с НЗОК;"

14. Член 64 се изменя така:

"Чл. 64. Всеки осигурен има право да получи от НЗОК наличната информация за ползваната от него през последните пет години медицинска помощ и нейната цена по ред, определен от касата."

15. Член 69 се изменя така:

"Чл. 69. Националният осигурителен институт е задължен ежемесечно да предоставя информация на НЗОК за осигурените лица и за размера на събраните за тях здравноосигурителни вноски."

16. В чл. 73, ал. 1 т. 1 се отменя.

17. Създава се чл. 73а:

"Чл. 73а. Финансовият контрол по приходите на НЗОК от здравноосигурителните вноски и дължимите лихви се осъществява от контролните органи на Националния осигурителен институт по реда на Кодекса за задължително обществено осигуряване."

18. В чл. 77 след думите "контролните органи на НЗОК" се добавя "и на Националния осигурителен институт".

19. В чл. 104 се правят следните изменения:

а) в ал. 1 текстът "50 до 100 лв. за всяка невнесена вноска" се заменя с "500 до 1000 лв.";

б) в ал. 2 текстът "месечно 200 лв. за всяка невнесена вноска" се заменя с "2000 лв.".

20. В чл. 105 се правят следните изменения:

а) в ал. 1 текстът "финансовите инспектори на Националния осигурителен институт" се заменя с "контролните органи на Националния осигурителен институт и на НЗОК";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Наказателните постановления се издават от управителя на Националния осигурителен институт, от управителя на НЗОК или от директора на съответната регионална здравноосигурителна каса и от ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт."

21. Член 107 се изменя така:

"Чл. 107. Налагането на наказание по чл. 103 и 104 не изключва задължението за заплащане на дължимите вноски заедно със законната лихва за периода."

22. Член 109 се изменя така:

"Чл. 109. (1) Осигурени лица, задължени да осигурят себе си и членовете на семейството си, които не са платили повече от три дължими вноски, заплащат оказаната медицинска помощ на изпълнителите. Когато осигуреното лице заплати на Националния осигурителен институт всички дължими вноски, осигурителните му права се възстановяват от датата на заплащане на дължимите вноски, като сумите, заплатени за оказаната медицинска помощ, не се възстановяват.

(2) Невнасянето на осигурителни вноски не по вина на осигурените лица не ги лишава от осигурителни права. Сумата, заплатена за оказаната медицинска помощ от лицата в тези случаи, подлежи на възстановяване."

23. В чл. 110 думите "шест месеца" се заменят с "един месец".

24. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения:

а) точка 3 се изменя така:

"3. "Членове на семейството" са съпруг, съпруга, деца до 18-годишна възраст, а ако продължават образованието си - до 26-годишна възраст, а ако са недееспособни или трайно нетрудоспособни - независимо от възрастта.";

б) създава се т. 8:

"8. "Предприятие" са всички юридически лица, еднолични търговци и неперсонифицирани дружества, които извършват търговска дейност."

25. В § 19 от преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

"(2) За прилагането на чл. 39 и раздел V от закона Министерският съвет приема наредба по предложение на Националния осигурителен институт и НЗОК."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване (ДВ, бр. 110 от 1999 г.) (ДВ, бр. 64 от 04.08.2000 г., в сила от 01.01.2001 г.)

§ 40. (В сила от 1.01.2001 г.) В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г., изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 31 от 2000 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40, ал. 1 се създава нова т. 10:

"10. За родител (осиновител) или съпруг (съпруга), които полагат грижи за инвалиди със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ, които не подлежат на осигуряване на друго основание - еднократният размер на минималната работна заплата, установена за страната. Вноските са за сметка на общинските бюджети и се внасят до 10-о число на месеца, следващ този, за който се отнасят;"

2. Досегашните т. 10, 11, 12, 13 и 14 стават съответно т. 11, 12, 13, 14 и 15.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване (ДВ, бр. 1 от 04.01.2002 г., в сила от 01.01.2002 г.)

§ 92. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и бр. 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г. и бр. 41 от 2001 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 24:

а) създава се нова т. 5:

"5. такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски от Националния осигурителен институт;"

б) досегашната т. 5 става т. 6.

2. В чл. 40:

а) в ал. 1, т. 8 думите "фонд "Професионална квалификация и безработица" се заменят с "фонд "Безработица";

б) навсякъде в текста думите "двукратния размер на минималната работна заплата, установена за страната" се заменят с "минималния размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване", думите "еднократния размер на минималната работна заплата, установена за страната" се заменят с "половината от минималния осигурителен доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване", а думите "10-кратния размер на минималната работна заплата, установена за страната" се заменят с "максималния размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за убежището и бежанците (ДВ, бр. 54 от 31.05.2002 г., в сила от 01.12.2002 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 33, т. 4 след думата "бежанец" се поставя запетая и се добавя: "хуманитарен статут".

2. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1, т. 3 думите "по чл. 33, т. 3" се заменят с "по чл. 33, т. 4";

б) в ал. 2:

аа) създава се нова т. 2:

"2. за лицата по чл. 33, т. 4 - от датата на откриване на производство за предоставяне статут на бежанец или право на убежище;"

бб) досегашната т. 2 става т. 3.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 74 от 30.07.2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

§ 100. (В сила от 1.01.2003 г.) В чл. 40, ал. 1, т. 1 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1 и 54 от 2002 г.) се създава буква "г":

"г) вноските за съдиите, прокурорите, следователите, съдия- изпълнителите, съдиите по вписванията и съдебните служители се внасят от работодателя и са за сметка на бюджета на органите на съдебната власт."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за Националната агенция за приходите (ДВ, бр. 112 от 29.11.2002 г.)

§ 8. В чл. 7, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74 и 107 от 2002 г.) накрая се поставя запетая и се добавя "като един от тях задължително е изпълнителният директор на Националната агенция за приходите".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2003 г. (ДВ, бр. 119 от 27.12.2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

§ 6. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107 и 112 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 29, ал. 3, т. 1 думата "болнична" се заменя с "извънболнична".

2. В чл. 40, ал. 2:

а) в т. 1 накрая се добавя "и след навършване на тази възраст, ако учат редовно - до завършване на средно образование";

б) в т. 4 накрая се добавя "или настанени в домове за социални грижи".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане (ДВ, бр. 120 от 29.12.2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

§ 42. В чл. 37, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107 и 112 от 2002 г.) думите "Правилника за социално подпомагане" се заменят с "Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за Комисията за финансов надзор (ДВ, бр. 8 от 28.01.2003 г., в сила от 01.03.2003 г.)

§ 12. (1) В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107 и 112 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 86 се изменя така:

"Чл. 86. Държавният надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване се осъществява от Комисията за финансов надзор и от заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", по реда на този закон и на Закона за Комисията за финансов надзор."

2. В чл. 88 се правят следните изменения и допълнения:

а) създава се нова ал. 3:

"(3) Общите условия по здравноосигурителните пакети ясно и недвусмислено определят:

1. покритието и изключенията от него;

2. условията, реда и сроковете за заплащане на здравноосигурителните премии, както и последиците от неплащане или неточно плащане;

3. условията и реда за ползване на здравните услуги и за получаване на здравните стоки;

4. условията, реда и сроковете за възстановяване на направени разходи;

5. условията, реда и сроковете за прекратяване или изменение на здравноосигурителното правоотношение.";

б) досегашната ал. 3 става ал. 4;

в) досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея след думите "осигуреното лице" се добавя "пред Комисията за финансов надзор и нейните органи".

3. В чл. 90а и чл. 90в, ал. 4 думите "Министерският съвет" се заменят с "Комисията за финансов надзор".

4. В чл. 90г, ал. 3 изречение второ се изменя така: "При неизпълнение на предписанието се прилагат принудителни административни мерки по чл. 99."

5. В чл. 90ж думите "министъра на финансите" се заменят със "заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

6. В чл. 95 и 96 думите "директора/ът на агенцията" се заменят съответно със "заместник-председателя/ят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

7. В чл. 97 се създава ал. 9:

"(9) Лицата по ал. 2 - 7 подлежат на одобрение от заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор". Одобрението предхожда вписването в търговския регистър, съответно назначаването на длъжност, за която вписване не се изисква. Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението."

8. В чл. 98 думите "Агенцията за застрахователен надзор" се заменят с "Комисията за финансов надзор".

9. В чл. 99 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 думите "до агенцията" се заменят с "в Комисията за финансов надзор", а в т. 5 след думата "тарифите" се поставя запетая и се добавя "както и техническите основи за калкулация на премийните ставки и техническите планове";

б) в ал. 2 навсякъде думата "агенцията" се заменя със "заместник- председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор";

в) в ал. 3 изречение първо се изменя така: "В двумесечен срок от подаване на заявлението заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", изготвя предложение за издаване или отказ от издаване на лицензия и го внася за разглеждане в Комисията за финансов надзор.";

г) създава се ал. 4:

"(4) Комисията за финансов надзор се произнася по заявлението в едномесечен срок от внасяне на предложението по ал. 3."

10. В чл. 99б се правят следните изменения и допълнения:

а) създава се нова ал. 2:

"(2) Лицензията на здравноосигурителното дружество се отнема от Комисията за финансов надзор.";

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думите "на Агенцията за застрахователен надзор" се заличават.

11. В чл. 99в, ал. 3 накрая се добавя изречение второ: "Квесторът има правомощията на управителните и контролните органи на здравноосигурителното дружество и получава възнаграждение за сметка на дружеството, като размерът на възнаграждението се определя от заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор"."

12. Член 99г се отменя.

13. В чл. 99д се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 след думата "тарифите" се поставя запетая и се добавя "както и техническите основи за калкулация на премийните ставки и техническите планове";

б) в ал. 2 думата "или" се заменя със запетая и след думата "тарифите" се добавя "или техническите планове";

в) алинея 3 се изменя така:

"(3) Заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", издава разрешение по ал. 1 и одобрение по ал. 2 в едномесечен срок от получаване на искането от здравноосигурителното дружество. Заместник-председателят може да поиска становище от министъра на здравеопазването по съдържанието и изпълнимостта на предлаганите здравноосигурителни пакети.";

г) в ал. 4 се създава т. 3:

"3. общите условия по здравноосигурителните пакети и договори нарушават повелителни разпоредби на закона или не отговарят на изискванията на чл. 88, ал. 3 и нарушенията не са отстранени в дадения от заместник-председателя на комисията срок."

14. В чл. 99ж се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст става ал. 1 и се изменя така:

"(1) Преобразуването чрез сливане, разделяне и отделяне на здравноосигурителните дружества се извършва с разрешение на Комисията за финансов надзор.";

б) създават се ал. 2 и 3:

"(2) Преобразуване на здравноосигурителни дружества чрез вливане се извършва с разрешение на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

(3) Преобразуването по ал. 1 и 2 се извършва при условията и по реда на глава осма от Закона за застраховането и на Закона за Комисията за финансов надзор."

15. В чл. 99з се правят следните изменения:

а) в ал. 1 и 2 думата "агенцията" се заменя с "Комисията за финансов надзор";

б) в ал. 3 навсякъде думата "агенцията" се заменя със "заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

16. В чл. 99и, изречение първо накрая се добавя "след като е била отнета лицензията за доброволно здравно осигуряване".

17. Наименованието на раздел V се изменя така: "Държавен надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване".

18. В чл. 99к се правят следните изменения:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Комисията за финансов надзор осъществява държавния надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване при условията и по реда на този закон и на Закона за Комисията за финансов надзор.";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) При осъществяване на държавния надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор":

1. прави предложения за издаване, отказ от издаване или отнемане на лицензия на здравноосигурително дружество, за издаване или отказ от издаване на разрешения за сливане, разделяне или отделяне на здравноосигурителни дружества и за налагане на принудителните мерки по чл. 99н, ал. 3;

2. дава разрешения за нови здравноосигурителни пакети, общи условия и тарифи към тях и одобрява промени в разрешенията;

3. разрешава вливане на здравноосигурителни дружества и откриването на клон на българско здравноосигурително дружество в чужбина;

4. разрешава прехвърляне на предприятие на здравноосигурително дружество или на здравноосигурителни договори;

5. одобрява лицата по чл. 97, ал. 2 - 7;

6. проверява редовността на декларациите по чл. 95 и при нужда сезира органите по чл. 96, ал. 3;

7. одобрява други здравноосигурителни резерви по смисъла на чл. 90в, ал. 3, т. 4;

8. утвърждава образци на декларации, отчети, доклади, справки и други документи, предвидени по глава трета на този закон;

9. прави искане за откриване на производство по ликвидация или несъстоятелност на здравноосигурително дружество;

10. контролира спазването на доброволността при извършване на доброволно здравно осигуряване;

11. прилага принудителни административни мерки и налага санкции в случаите и по реда, предвидени в закон;

12. взема решения по други въпроси, свързани с осъществяването на надзора върху дейността на здравноосигурителните дружества, които не са предоставени в компетентността на Комисията за финансов надзор.";

в) алинея 3 се изменя така:

"(3) Документите, необходими за издаване на разрешения и одобрения, както и за осъществяване на другите надзорни правомощия на органите по ал. 1 и 2, се определят в правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор или със заповед на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", с изключение на документите по този закон.";

г) алинеи 4 и 5 се отменят;

д) алинея 6 се изменя така:

"(6) Индивидуалните административни актове на Комисията за финансов надзор и на нейния заместник-председател, ръководещ управление "Застрахователен надзор", подлежат на обжалване по реда на Закона за Комисията за финансов надзор."

19. Член 99л се изменя така:

"Чл. 99л. (1) Комисията за финансов надзор извършва проверки за спазването на глава трета на този закон и на подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане от здравноосигурителните дружества.

(2) Комисията за финансов надзор издава наредба за реда за извършване на проверките.

(3) За здравноосигурителните дружества се прилага съответно чл. 24 от Закона за застраховането."

20. В чл. 99м, ал. 1 след думата "годишни" се добавя "и периодични" и се създава т. 4:

"4. тримесечни отчети, справки, доклади и приложения по образец, утвърден от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор" - до края на месеца, следващ съответното тримесечие."

21. Член 99н се изменя така:

"Чл. 99н. (1) Заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", прилага мерките по ал. 2, когато установи, че здравноосигурително дружество, всяко едно от лицата по чл. 97, ал. 2 - 7 или акционер, притежаващ 10 и повече на сто от акциите, са извършили нарушения, изразяващи се във:

1. нарушаване разпоредбите на този закон, на подзаконовите актове по неговото прилагане, на Закона за Комисията за финансов надзор, на актове на Комисията за финансов надзор и на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", както и предлагане на общи условия и клаузи, които не са били одобрени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор";

2. застрашаване интересите на здравноосигурените лица;

3. нарушаване на условията, при които е било издадено разрешението или лицензията;

4. извършване на сделки и действия, които засягат организационната или финансовата стабилност на здравноосигурително дружество;

5. възпрепятстване осъществяването на държавния надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване.

(2) В случаите по ал. 1 заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", прилага следните принудителни административни мерки:

1. разпорежда писмено да се преустановят или отстранят допуснатите нарушения или да се предприемат определени мерки;

2. дава предписание за достигане на доходност, сигурност и ликвидност на инвестициите на здравноосигурителните резерви и на собствения капитал;

3. налага мерки за оздравяване на финансовото състояние на здравноосигурителното дружество;

4. задължава писмено здравноосигурителното дружество да увеличи собствените си средства в указан срок;

5. определя структурата на активите с цел гарантиране на плащанията по здравноосигурителните договори;

6. забранява временно изплащането на дивиденди;

7. забранява временно на акционер да упражнява правото си на глас;

8. нарежда писмено на акционер да прехвърли притежаваните от него акции в определен срок.

(3) В особено тежки случаи на нарушения по ал. 1 Комисията за финансов надзор по предложение на нейния заместник-председател, ръководещ управление "Застрахователен надзор":

1. разпорежда писмено на здравноосигурителното дружество да освободи едно или повече лица, оправомощени да го управляват или представляват, или всяко едно от лицата по чл. 97, ал. 2 - 7, или

2. назначава квестори с правомощията по чл. 99в, ал. 3 за определен срок."

22. Член 106а се отменя.

23. В чл. 106б се правят следните изменения:

а) в ал. 3 думите "ал. 4" се заменят с "ал. 5";

б) в ал. 7 думата "агенцията" се заменя с "Комисията за финансов надзор";

в) в ал. 8 думите "и по чл. 106а" се заличават;

г) алинея 9 се изменя така:

"(9) Нарушенията по ал. 1 - 8 се установяват с актове на длъжностни лица от администрацията на Комисията за финансов надзор, оправомощени за това от нейния заместник-председател, ръководещ управление "Застрахователен надзор". Наказателните постановления се издават от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор"."

24. В чл. 108, ал. 2 се създава изречение второ: "В приход на републиканския бюджет се внасят и глобите и имуществените санкции, наложени на здравноосигурителни дружества за нарушения по глава трета на закона."

25. Навсякъде в Закона за здравното осигуряване думите "Агенцията за застрахователен надзор" и "агенцията" се заменят със "заместник- председателя/ят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

(2) В преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ДВ, бр. 107 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 95 след думите "Министерски съвет" се добавя "съответно Комисията за финансов надзор".

2. В § 98 думите "Агенцията за застрахователен надзор" се заменят с "Комисията за финансов надзор, съответно нейният заместник-председател, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

3. В § 101, ал. 1 и § 102, ал. 2 думите "Агенцията за застрахователен надзор" се заменят с "Комисията за финансов надзор".

4. Създава се § 103а :

"§ 103а. В периода от получаването на лицензия за дейност по доброволно здравно осигуряване до увеличаване на капитала на 2 млн. лв. здравноосигурителното дружество е длъжно да инвестира част от собствените си средства в размер, равен на една трета от границата на платежоспособност, при условията и по реда на чл. 90д от Закона за здравното осигуряване."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за замяна на воинските задължения с алтернативна служба (ДВ, бр. 50 от 30.05.2003 г.)

§ 32. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г. и бр. 8 от 2003 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 1 се създава буква "г":

"г) вноските за граждани, които изпълняват мирновременна алтернативна служба, се внасят от работодателя и са за негова сметка."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2003 г. (ДВ, бр. 107 от 09.12.2003 г., в сила от 09.12.2003 г.)

§ 4. В чл. 27 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8 и 50 от 2003 г.) ал. 1 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за обществените поръчки (ДВ, бр. 28 от 06.04.2004 г., в сила от 06.04.2004 г.)

§ 9. (В сила от 06.04.2004 г.) В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 45:

а) алинея 4 се изменя така:

"(4) Министерският съвет приема наредба за реда и условията за договаряне на лекарствата, за които НЗОК напълно или частично заплаща. Наредбата съдържа процедурата и критериите за договаряне на конкретните лекарства, както и методиката за определяне нивото на заплащането им. Проектът на наредбата се изготвя от НЗОК, съгласува се с комисията по прозрачност по чл. 85б от Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина и се внася от министъра на здравеопазването в Министерския съвет.";

б) в ал. 5 думите "производителите и търговците на едро на лекарства" се заменят с "притежателите на разрешение за употреба на лекарства или упълномощените техни представители на територията на Република България по чл. 17 от Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина";

в) създава се ал. 6:

"(6) След договарянето по ал. 5 НЗОК сключва с притежателите на разрешение за употреба на лекарства или упълномощените техни представители на територията на Република България по чл. 17 от Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина договори за конкретните лекарства по ал. 1, т. 10 и за техните цени."

2. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 19б:

"§ 19б. Министерският съвет в срок до 30 април 2004 г. приема и обнародва в "Държавен вестник" наредбата по чл. 45, ал. 4."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за Сметната палата (ДВ, бр. 38 от 11.05.2004 г.)

§ 29. В чл. 72, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28 от 2004 г.) се създава изречение второ: "Управителят на НЗОК задължително възлага проверка в 14-дневен срок от получаването на решението на Сметната палата за търсене на отговорност, с приложения към него материали от одита или одитния доклад по чл. 51, ал. 1 от Закона за Сметната палата."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за здравето (ДВ, бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

§ 17. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38 и 49 от 2004 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 49 думите "държавния санитарен контрол" се заменят с "държавния здравен контрол".

2. В чл. 58 думите "и здравни заведения по Закона за народното здраве" се заменят с "национални центрове по проблемите на общественото здраве по Закона за здравето".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за застраховането (ДВ, бр. 85 от 28.09.2004 г.)

§ 66. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49 и 70 от 2004 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 82, ал. 4, т. 1 думите "с изключение на покриването като основни на рисковете по раздел I, буква "А", т. 4 "Постоянна здравна застраховка" и по раздел II, буква "А", т. 2 застраховка "Заболяване" на същото приложение" се заличават.

2. В чл. 95, ал. 2, т. 6 думите "§ 1, т. 5" се заменят с "§ 1, т. 10".

3. В чл. 99б, ал. 1, т. 7 думите "финансов план за оздравяване" се заменят с "план за достигане на границата на платежоспособност".

4. В чл. 99к, ал. 3 думите "правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор" се заменят с "наредба на Комисията за финансов надзор за разрешенията и текущия надзор по този закон".

5. В чл. 99м:

а) в ал. 1 се създава т. 5:

"5. месечни справки по образец, утвърден от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор" - до края на следващия месец.";

б) създава се ал. 3:

"(3) Комисията за финансов надзор издава наредба за формата и съдържанието на годишния финансов отчет на здравноосигурителните дружества."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за регистър БУЛСТАТ (ДВ, бр. 39 от 10.05.2005 г., в сила от 11.02.2006 г.)

§ 12. (В сила от 11.02.2006 г.) В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 88, ал. 2, т. 1 думите "номер по БУЛСТАТ и данъчен номер на страните по договора; ЕГН, ако страната е самоосигуряващо се лице;" се заменят с "и код по БУЛСТАТ на страните".

2. В чл. 95, ал. 2, т. 1 думите "код по БУЛСТАТ и данъчен номер - за юридическите лица" се заменят с "и код по БУЛСТАТ".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение на Закона за съсловните организации на лекарите и стоматолозите (ДВ, бр. 76 от 20.09.2005 г., в сила от 01.01.2007 г.)

§ 4. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39 и 45 от 2005 г.) навсякъде думите "стоматологична", "стоматологични", "стоматолога", "стоматологът", "стоматолози", "стоматолозите", "Съюза на стоматолозите в България" и "Съюзът на стоматолозите в България" се заменят съответно с "дентална", "дентални", "лекаря по дентална медицина", "лекарят по дентална медицина", "лекари по дентална медицина", "лекарите по дентална медицина", "Българския зъболекарски съюз" и "Българският зъболекарски съюз".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2006 г. (ДВ бр.102 от 20.12.2005 г.)

§ 8. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76 и 99 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 22 :

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създават се ал. 2 и 3:

"(2) Цените и обемите на видовете медицинска помощ, изплащана от НЗОК, са неразделна част от бюджета на НЗОК за съответната година.

(3) Когато в срока за представяне в Министерския съвет на проекта за бюджет на НЗОК не е постигнато съгласие по цените и обемите на видовете медицинска помощ, изплащана от НЗОК, Министерският съвет внася в Народното събрание проектите на НЗОК и на съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина."

2. В чл. 55 ал. 3 се отменя.

3. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 19е :

"§ 19е. Министерският съвет внася за приемане в Народното събрание проектите по чл. 22, ал. 3, ако в срок до 18 декември 2005 г. Националният рамков договор за 2006 г. не е подписан."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към КОДЕКС за застраховането (ДВ бр.103 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

§ 14. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45 и 76 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 82, ал. 4, т. 1 думите "приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от Закона за застраховането" се заменят с "приложение № 1 към Кодекса за застраховането."

2. В чл. 84, ал. 5 думите "Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането."

3. В чл. 94 ал. 2 се изменя така:

"(2) Не може да бъде акционер в здравноосигурително дружество пряко или чрез свързани лица лице, за което може да се направи обоснован извод, че може да използва дейността по доброволно здравно осигуряване за постигане на цели, несъвместими с целите и принципите, прогласени в чл. 82, ал. 3 от този закон и в чл. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор."

4. В чл. 95, ал. 2, т. 6 думите "§ 1, т. 10 от Закона за застраховането" се заменят с "§ 1, т. 12 от Кодекса за застраховането".

5. В чл. 97:

а) в ал. 2:

аа) точка 9 се изменя така:

"9. отговаря на условията на чл. 94, ал. 2;"

бб) точка 10 се изменя така:

"10. не е съдружник или акционер, както и член на управителен или контролен орган на търговско дружество, за което е налице хипотезата на чл. 94, ал. 2.;"

б) алинея 5 се отменя.

б. Създават се чл. 97а, 97б и 97в:

"Чл. 97а. (1) Актюерското обслужване на здравноосигурителното дружество се извършва от отговорен актюер. Отговорен актюер е физическо лице с призната правоспособност, което организира, ръководи и отговаря за актюерското обслужване на здравноосигурителното дружество.

(2) Отговорният актюер трябва да:

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
2. не е бил през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;
3. не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;
4. не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;
5. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър" с покрит хорариум по висша математика съгласно изисквания, определени в наредба на Комисията за финансов надзор;
6. има поне тригодишен опит като актюер на застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, в органи, осъществяващи надзор върху дейността на тези лица, или като хабилитиран преподавател по застраховане или актюерство;
7. е с призната правоспособност на отговорен актюер от Комисията за финансов надзор след успешно полагане на изпит.

(3) Условието и редът за провеждането на изпита и признаването на правоспособността по ал. 2, т. 7, както и за признаване на правоспособност, придобита в държава членка, се определят с наредба на Комисията за финансов надзор. За целите на този закон се признава правоспособността на отговорния актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или на Кодекса за социално осигуряване, когато положението изпит за правоспособност включва преценка на знанията в областта на здравното осигуряване.

(4) Комисията за финансов надзор по предложение на заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", отнема правоспособността на отговорен актюер, ако се установи, че:

1. е престанал да отговаря на изискванията на ал. 2, т. 1 - 4;
2. при извършване на дейност по актюерско обслужване на здравноосигурително дружество е извършил груби или системни нарушения на този закон или на подзаконовите актове по прилагането му;
3. е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, въз основа на които е била призната правоспособността му.

(5) В случаите на отнемане на правоспособност по ал. 4 лицето може да иска признаване на правоспособност на отговорен актюер не по-рано от три години от влизането в сила на решението. С отнемането на правоспособност на някое от основанията по ал. 4 се смята за отнета и правоспособността на лицето като отговорен актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или на Кодекса за социално осигуряване.

Чл. 97б. (1) Отговорният актюер не може да бъде съпруг или роднина по права или по сребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителен или контролен орган на здравноосигурителното дружество, както и член на управителен или контролен орган на друго здравноосигурително дружество.

(2) Отговорният актюер се избира от общото събрание на здравноосигурителното дружество, пред което предварително удостоверява с декларация липсата на

обстоятелства по ал. 1. Здравноосигурителното дружество уведомява заместник-председателя за взетото решение за избор на отговорен актюер в срок 7 дни от датата на вземане на решението, като представя и заверено копие на декларацията.

(3) При промяна на обстоятелствата по ал. 1 или при отнемане правоспособност на отговорен актюер по чл. 97а, ал. 4 общото събрание на здравноосигурителното дружество е длъжно да освободи отговорния актюер и да избере нов в тримесечен срок от узнаване на обстоятелствата.

Чл. 97в. (1) Отговорният актюер отговаря за разработването на достатъчни по размер премии и за образуването на достатъчни по размер технически резерви, за правилното изчисляване на границата на платежоспособност, както и за коректното използване на актюерските методи в практиката на здравноосигурителното дружество.

(2) Във връзка с дейността по ал. 1 отговорният актюер:

1. изготвя и заверява справките на здравноосигурителното дружество във връзка с актюерската дейност;

2. изготвя годишен актюерски доклад до 31 март на годината, следваща годината, за която се отнася докладът.

(3) При изпълнение на задълженията си отговорният актюер има достъп до цялата необходима информация, а управителните органи и служителите на здравноосигурителното дружество са длъжни да му оказват съдействие.

(4) Актюерът уведомява незабавно комисията за всяко обстоятелство, което му е станало известно при изпълнение на неговите функции и което се отнася до здравноосигурителното дружество и съставлява съществено нарушение на този закон или на актовете по прилагането му или може да повлияе неблагоприятно върху осъществяването на дейността на здравноосигурителното дружество.

(5) В случаите по ал. 4 не се прилагат ограниченията за разкриване на информация, предвидени в закон, подзаконов нормативен акт или договор. Отговорният актюер не носи отговорност за добросъвестно разкриване на информация по ал. 4 пред Комисията за финансов надзор и заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

(6) Формата на актюерската заверка и формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките, които отговорният актюер заверява, се определят с наредба на Комисията за финансов надзор."

7. В чл. 99ж:

а) в ал. 1 след думата "сливане" се добавя "вливане";

б) алинея 2 се отменя;

в) алинея 3 се изменя така:

"(3) Преобразуването на здравноосигурителни дружества се извършва при условията и по реда на глава единадесета от Кодекса за застраховането и на Закона за Комисията за финансов надзор."

8. В чл. 99з, ал. 4 думите "глава девета от Закона за застраховането" се заменят с "глава дванадесета, раздел I от Кодекса за застраховането".

9. В чл. 99и, изречение второ думите "глава единадесета от Закона за застраховането" се заменят с "глава дванадесета, раздел II от Кодекса за застраховането".

10. В чл. 99л:

а) алинея 3 се изменя така:

"(3) Здравноосигурителните дружества са длъжни писмено да уведомяват Комисията за финансов надзор за:

1. всички нововъзникнали факти и обстоятелства, които подлежат на вписване в регистрите на Комисията за финансов надзор;

2. промените на вписаните обстоятелства в търговския регистър."

б) създава се ал. 4:

"(4) Задължението по ал. 3 се изпълнява в 7-дневен срок от настъпването на фактите и обстоятелствата, като към уведомлението се прилагат документите, удостоверяващи извършената промяна. В случаите, когато съответният факт или обстоятелство подлежи на вписване в търговския регистър, срокът за уведомяване е 7 дни от постановяване на вписването."

11. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 19е:

"§ 19е. (1) Наредбата по чл. 97а, ал. 2, т. 5, ал. 3 и чл. 97в, ал. 6 се приема в срок една година от влизане в сила на Кодекса за застраховането. Първият изпит за придобиване на актюерска правоспособност се провежда в срок 6 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) В срок три години от влизането в сила на Кодекса за застраховането здравноосигурителните дружества са длъжни да сключат договори за актюерско обслужване с лица с призната правоспособност на отговорен актюер.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 лицата, които са били одобрени за актюери на здравноосигурително дружество в производството за издаване на одобрение по чл. 97 или по реда на чл. 99, могат да изпълняват задълженията на отговорен актюер при извършване на актюерското обслужване на здравноосигурително дружество, както и да бъдат избирани за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества. До изтичането на срока по ал. 2 за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества могат да бъдат избирани лица, които са били одобрявани за актюери на застрахователи или презастрахователи или са получили лиценз за актюери на пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС (ДВ, бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

§ 19. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3, ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

2. В чл. 24, т. 5 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

3. В чл. 39:

а) в ал. 1 думите "териториалните поделения" се заменят с "териториалните дирекции" и навсякъде думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

б) в ал. 2 и 3 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

4. В чл. 40а, ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

5. В чл. 41:

а) в ал. 1 думите "териториалните поделения" се заменят с "териториалните дирекции", а думите "Националния осигурителен институт" навсякъде се заменят с "Националната агенция за приходите";

б) в ал. 2 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

б. В чл. 42, ал. 4 думите "данъчните служби" се заличават, а думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

7. В чл. 69 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

8. В чл. 73а думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите", а думите "Кодекса за социално осигуряване" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

9. В чл. 77 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

10. В чл. 95, ал. 2 т. 4 се изменя така:

"4. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

11. В чл. 105:

а) в ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

б) в ал. 2 думите "управителя или от ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или оправомощено от него длъжностно лице".

12. В § 19 от преходните и заключителните разпоредби ал. 2 се отменя.

13. В § 19в, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

14. В § 19г, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби думите "териториалните поделения на Националния осигурителен институт" се заменят с "териториалните дирекции на Националната агенция за приходите", а думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

15. В § 20 от преходните и заключителните разпоредби думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 17 от 24.02.2006 г., в сила от 01.05.2006 г.)

§ 19. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г.) в чл. 37, ал. 3 след думите "под стража" се добавя "лица, задържани на основание чл. 63 от Закона за Министерството на вътрешните работи".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения (ДВ, бр. 30 от 11.04.2006 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн. ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17 и 18 от 2006 г.) в чл. 60 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

"(2) Не е обект на договаряне и заплащане от страна на НЗОК извършваната лечебна дейност по стоматология при обучение на студенти, докторанти и специализанти."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавната финансова инспекция (ДВ, бр. 33 от 21.04.2006 г.)

§ 24. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17 и 18 от 2006 г.) в чл. 70, ал. 2 думите "Закона за държавния вътрешен финансов контрол" се заменят със "Закона за държавната финансова инспекция".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 59 от 21.07.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

§ 20. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33 и 34 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 23 т. 9 се изменя така:

"9. други източници, включително субсидии (трансфери) от републиканския бюджет, в т. ч. и чрез бюджета на Министерството на здравеопазването по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето."

2. Създава се нов чл. 32:

"Чл. 32. Националната здравноосигурителна каса осъществява събирането, обработката и контрола на отчетите на лечебните заведения за болнична помощ за дейностите, предмет на Националния рамков договор."

3. В чл. 45, ал. 1 се създава нова т. 7:

"7. медицински грижи по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето;"

4. Досегашните т. 7 - 13 стават съответно т. 8 - 14.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2007 г. (ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

§ 13. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59 и 95 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 22, ал. 2 думите "Цените и обемите на" се заменят с "Годишната стойност на разходите за".

2. В чл. 40, ал. 1:

а) в т. 1:

аа) думите "2007 г.-60:40" се заменят с "2007 г.-65:35";

бб) думите "2008 г.-55:45" се заменят с "2008 г.-60:40";

вв) думите "2009 г. и следващите години-50:50" се заменят с "2009 г.-55:45";

гг) създава се нов ред "-2010 г. и следващите години-50:50";

дд) буква "в" се изменя така:

"в) осигурителните вноски за здравно осигуряване се внасят едновременно с осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване;"

б) в т. 2 се създава изречение четвърто: "Вноските се внасят до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят.";

в) точка 5 се изменя така:

"5. за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отглеждане на малко дете-минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица; вноските са за сметка на работодателя и са равни на дължимата от него част от вноската, като се внасят едновременно с изплащането на месечното възнаграждение; осигурителните вноски за лицата, които се осигуряват за своя сметка, са в същия размер и се внасят до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, върху минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съответно за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година."

3. В чл. 55:

а) създават се нова ал. 3 и ал. 4:

"(3) В случай че не се постигне съгласие при договарянето на Националния рамков договор до 22 декември на текущата година, от 1 януари следващата година действат:

1. предходният рамков договор по ал. 2, точки 3, 5, 7, 8, 9, 10 и 11;

2. определените от управителния съвет на НЗОК условия, на които трябва да отговарят изпълнителите на медицинска помощ, реда за сключване на договорите с тях и други условия по ал. 2, т. 2 и 4.

(4) Цените и обемите за заплащане на помощта в случаите по ал. 3 се определят съгласно бюджета на НЗОК за съответната година.";

б) досегашните ал. 4, 5, 6 и 7 стават съответно ал. 5, 6, 7 и 8.

4. В чл. 108 ал. 3 се изменя така:

"(3) До 25 на сто от събраните суми от глоби, санкции, възстановените средства от изпълнители за медицинската помощ по чл. 45 и дължимите към тях лихви могат да се разходват за стимулиране на служителите в НЗОК."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за лекарствените продукти в хуманната медицина (ДВ, бр. 31 от 13.04.2007 г., в сила от 13.04.2007 г.)

§ 22. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 45:

а) алинеи 4, 5, 6 и 7 се отменят;

б) алинея 8 се изменя така:

"(8) Условията и редът за заплащане на лекарствени продукти, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели се уреждат с наредба на министъра на здравеопазването."

2. В чл. 55, ал. 2, т. 7 се изменя така:

"7. списъците с медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели и цените, до които НЗОК напълно или частично ги заплаща; условията за предписването и получаването на лекарствата, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ДВ, бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

§ 70. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г., изм., бр. 31 от 2007 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 37, ал. 3 думите "военнослужещи на наборна военна служба" се заличават.

2. В чл. 40:

а) в ал. 1, т. 1 буква "г" се отменя;

б) в ал. 3 т. 4 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС (ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

§ 27. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм., бр. 31 и 46 от 2007 г.) в чл. 111 ал. 2 се изменя така:

"(2) За дължимата сума по ал. 1 РЗОК може да поиска издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечение от счетоводните си книги."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането (ДВ, бр. 97 от 23.11.2007 г.)

§ 149. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм., бр. 31, 46 и 59 от 2007 г.) в чл. 97а, ал. 4 се създава т. 4:

"4. не е упражнявал дейността за повече от две последователни години от признаването на правоспособността или от освобождаването от длъжност като отговорен актьор, освен ако е извършвал дейност като актьор."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за допълнение на Закона за защита от дискриминация (ДВ, бр. 100 от 30.11.2007 г., в сила от 20.12.2007 г.)

§ 6. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г., бр. 31, 46 и 59 от 2007 г.) се правят следните допълнения:

1. Създава се чл. 88а:

"Чл. 88а. (1) Отчитането на пола като актюерски фактор при определяне размера на здравноосигурителната премия се допуска, в случай че здравноосигурителното дружество ползва надеждна и периодично актуализирана публична статистическа информация, от която е видно, че полът е определящ актюерски фактор при оценката на здравноосигурителния риск. В този случай здравноосигурителното дружество представя на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", тарифата си по съответния здравноосигурителен пакет, придружена с необходимата статистическа обосновка.

(2) Здравноосигурителното дружество не може да намалява размера на дължимото при възстановяване на разходи, съответно при осигуряване на здравни услуги и стоки, въз основа на пола на осигурените лица.

(3) Разходите, свързани с бременност и майчинство, не могат до водят до разлики при определянето на премиите и плащанията."

2. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 19з:

"§ 19з. (1) В срок до 30 септември 2012 г. Комисията за финансов надзор приема доклад за прилагането на чл. 88а, ал. 1, който съдържа заключения относно отчитането на пола като актюерски фактор при определяне на здравноосигурителните премии, като се вземат предвид най-новите актюерски данни и статистическа информация, както и докладът на Европейската комисия за прилагането на чл. 5 от Директива 2004/113/ЕО на Съвета относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги.

(2) Докладът по ал. 1 се предоставя на министъра на труда и социалната политика за целите на уведомяването на Европейската комисия."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛУЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2008 г. (ДВ, бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

§ 15. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.-бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97 и 100 от 2007 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 22 ал. 3 се отменя.

2. В чл. 23, ал. 1:

а) създава се нова т. 2:

"2. трансфери от бюджетни предприятия по смисъла на § 1 от допълнителната разпоредба на Закона за счетоводството за осигурителните вноски на лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и 8 и ал. 2 и 3;"

б) досегашните т. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 стават съответно т. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11.

3. В чл. 24:

а) в т. 2 думите "предвидена с годишния закон за бюджета на НЗОК" се заменят с "в размер до 3 на сто от разходите за съответната година, определени със закона за бюджета на НЗОК";

б) създава се нова т. 3:

"3. издаване на документи по чл. 80а, ал. 1;"

в) досегашните т. 3, 4, 5, 6 и 7 стават съответно т. 4, 5, 6, 7 и 8.

4. В чл. 26, ал. 1 т. 1 се изменя така:

"1. десет на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравноосигурителни вноски от други бюджети;"

5. В чл. 53:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

"(2) Националният рамков договор по ал. 1 се сключва не по-късно от деня на внасянето за разглеждане в Народното събрание на проекта на закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година."

6. В чл. 55:

а) създава се нова ал. 3:

"(3) В случай че НРД не бъде сключен при условията и в сроковете, определени в този закон, считано от 1 януари на съответната година, за която няма сключен НРД, се прилагат:

1. правилата на действащия през предходната година НРД по ал. 2, т. 3, 5, 8-11;

2. определените от Управителния съвет на НЗОК условия по ал. 2, т. 1, 2, 4, 6 и 7.";

б) алинея 6 се изменя така:

"(6) Националният рамков договор и решенията на Управителния съвет на НЗОК по ал. 3, т. 2 се обнародват в "Държавен вестник" и са задължителни за НЗОК, РЗОК и за изпълнителите."

7. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 11а:

"§ 11а. В случай че НРД за 2008 г. не бъде сключен в срок до 15 декември 2007 г., считано от 1 януари 2008 г. се прилагат правилата по чл. 55, ал. 3, т. 1 и 2 и ал. 6."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавния бюджет на Република България за 2008 г. (ДВ, бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

§ 95. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм. бр. 31, 46, 59 и 100 от 2007 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40:

а) в ал. 1, т. 3, буква "а" думите "ал. 4" се заменят с "ал. 5";

б) в ал. 4 навсякъде думите "ал. 2" се заменят с "ал. 3", а числото "0,5" се заменя с "3";

в) в ал. 5 думите "ал. 1 и 2" се заменят с "ал. 1, 2 и 3".

2. В чл. 43 думите "ал. 4" се заменят с "ал. 5".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г., в сила от 12.08.2008 г.)

§ 73. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.-бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г. и бр. 37 от 2008 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл.15, ал. 1 се създава т. 6а:

"6а. изготвя и предлага на министъра на здравеопазването проект на наредбата по чл. 45, ал. 8;"

2. В чл. 45 ал. 8 се изменя така:

"(8) Условието и редът за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 4, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели се определят с наредба, издадена от министъра на здравеопазването, по предложение на управителния съвет на НЗОК."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавния бюджет на Република България за 2009 г. (ДВ, бр. 110 от 30.12.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.)

§ 93. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., бр. 26 от 2007 г.-Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97 и 100 от 2007 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 37 и 71 от 2008 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 23, ал. 1, т. 2 думите "бюджетни предприятия по смисъла на § 1 от допълнителната разпоредба на Закона за счетоводството" се заменят с "републиканския бюджет".

2. В чл. 40, ал. 1:

а) в т. 1 думите "55:45" се заменят с "60:40";

б) в т. 8 думите "фонд "Безработица" се заменят с "републиканския бюджет".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за отбраната и въоръжените сили на Република България (ДВ, бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.)

§ 29. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.-бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г.) в чл. 40, ал. 3, т. 10 думите "кадровите военнослужещи" се заменят с "военнослужещите", а думите "чл. 233" се заменят с "чл. 230".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 41 от 02.06.2009 г., в сила от 02.06.2009 г.)

§ 72. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.-бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40, ал. 3, т. 5 накрая се добавя "и приетите за обслужване в социални учебно-професионални центрове и центрове за временно настаняване".

2. В чл. 45, ал. 2 думите " т. 10" се заменят с "т. 11".

3. Създава се чл. 58а:

"Чл. 58а. Националната здравноосигурителна каса сключва договори с лечебни заведения, които подлежат на задължителна акредитация по реда на Закона за лечебните заведения, след получаване на положителна акредитационна оценка за цялостна медицинска дейност и за съответните медицински дейности."

4. Наименованието на глава четвърта се изменя така: "Медицински контрол".

5. Член 100 се изменя така:

"Чл. 100. Изпълнителна агенция "Медицински инспекторат" осъществява специализиран медицински контрол върху дейностите, свързани със задължителното и доброволното здравно осигуряване."

6. В чл. 101:

а) текстът преди т. 1 се изменя така: "Изпълнителна агенция "Медицински инспекторат";

б) точки 1 и 2 се изменят така:

"1. следи за осигуряване предоставянето на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;

2. следи за осигуряване предоставянето на здравните дейности, гарантирани от дружествата за доброволно здравно осигуряване;"

7. В чл. 106 ал. 4 се изменя така:

"(4) Нарушенията по ал. 1, 2 и 3 се установяват с актове на длъжностни лица от Изпълнителна агенция "Медицински инспекторат", а наказателните постановления се издават от директора на Изпълнителна агенция "Медицински инспекторат"."

8. Навсякъде в закона думите "дирекция "Специализиран медицински надзор" се заменят с "Изпълнителна агенция "Медицински инспекторат".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за администрацията (ДВ, бр. 42 от 05.06.2009 г.)

§ 19. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.-бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г. и бр. 35 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18, ал. 1, т. 4 след думите "съпрузи или" се добавя "лицата, с които се намират във фактическо съжителство, или техните".

2. В чл. 19, ал. 2 се създава т. 7:

"7. при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси."

3. В чл. 21, ал. 1 т. 5 и 6 се изменят така:

"5. са съпруг или съпруга или се намират във фактическо съжителство, роднини по права линия, по сребрена линия-до четвърта степен включително, или по сватовство-до втора степен включително, с някои от лицата по т. 4;

6. са еднолични търговци, неограничено отговорни съдружници в търговско дружество, управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици, членове на орган на управление или контрол на търговско дружество или кооперация."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" (ДВ, бр. 93 от 24.11.2009 г.)

§ 35. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г. и бр. 35, 41 и 42 от 2009 г.) в чл. 37, ал. 3 след думите "вътрешните работи" се поставя точка и запетая и се добавя "задържани на основание чл. 125, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавния бюджет на Република България за 2010 г. (ДВ, бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)

§ 77. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г. и бр. 35, 41, 42 и 93 от 2009 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 1 думите "50:50" се заменят с "60:40".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г. (ДВ, бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.)

§ 7. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г. и бр. 35, 41, 42 и 93 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40, ал. 1:

а) в т. 1 след думата "трудови" се добавя "правоотношения, с изключение на морските лица";

б) създава се т. 2а:

"2а. морските лица се осигуряват изцяло за своя сметка върху избран месечен осигурителен доход между минималния и максималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година, като не определят окончателен размер на осигурителния доход за доходите от трудово правоотношение като морски лица; вноската се удържа и внася от работодателя на лицата по реда на чл. 4а, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване;"

в) в т. 3, буква "а" думите "т. 1 и 2" се заменят с "т. 1, 2 и 2а";

г) точка б се изменя така:

"б. за лицата, получаващи доходи на различни основания, посочени в т. 1, 2, 2а, 3, 4 и 5, вноските се внасят върху сбора от осигурителните доходи и в предвидените за тях срокове по реда, определен в чл. 4а, ал. 6 и чл. 6, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване;"

2. В § 1 от допълнителната разпоредба се създава т. 23:

"23. "Морско лице" е физическо лице по смисъла на Кодекса за социално осигуряване."

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
изменение и допълнение на Кодекса за социално
осигуряване (ДВ, бр. 101 от 18.12.2009 г., в сила от
18.12.2009 г.)**

§ 65. (1) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон Народното събрание избира директор на НЗОК при условията и по реда на този закон и решението се обнародва в "Държавен вестник".

(2) Мандатът на заварения към влизането в сила на този закон директор на НЗОК се прекратява от деня на обнародването на решението по ал. 1 в "Държавен вестник".

§ 66. (1) В срок до 20 дни от влизането в сила на този закон Министерският съвет, представителните организации за защита правата на пациентите, представителните организации на работниците и служителите и представителните организации на работодателите по чл. 13 определят своите представители в надзорния съвет на НЗОК и уведомяват директора на НЗОК за избраните представители.

(2) Организацията по ал. 1, които не са определили своите представители в надзорния съвет в съответствие с изискванията и по реда на този закон, придобиват право за участие в него след определянето им. Заседанията на надзорния съвет на НЗОК са легитимни и без тяхно участие при спазване изискванията за кворума, определени в чл. 16, ал. 3.

(3) В срок 14 дни от обнародване на решението по § 65, ал. 1 надзорният съвет на НЗОК се конституира в съответствие с изискванията на този закон, като се свиква и провежда неговото първо заседание.

(4) Първото заседание на надзорния съвет по ал. 3 се свиква от директора на НЗОК, който в 7-дневен срок от обнародване на решението по § 65, ал. 1 изпраща покани до избраните по реда на ал. 1 негови членове.

(5) Правомощията на членовете на досегашните органи за управление на НЗОК - събранието на представителите, управителния съвет и контролния съвет, се прекратяват с конституирането на надзорния съвет на НЗОК по реда на ал. 3.

§ 67. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 10.08.2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) В срок до три месеца от влизането в сила на този закон управителят на НЗОК обявява и провежда конкурсите за заемане на длъжността директор на РЗОК по реда на чл. 15, ал. 1, т. 11.

(2) Заварените до влизането в сила на този закон лица на длъжността директор на РЗОК запазват правата си до провеждането на конкурс по ал. 1 за съответната длъжност, но за не повече от три месеца от влизането в сила на този закон.

§ 68. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) (1) За осъществяване на дейностите, предвидени в този закон, през 2010 г. се прилага Национален рамков договор за 2010 г., сключен в срок до 23 декември 2009 г. между НЗОК, Българския лекарски съюз и Българския зъболекарски съюз от не по-малко от 8 представители на НЗОК и 8 представители на съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина. Договорът се приподписва от министъра на здравеопазването и се обнародва в "Държавен вестник" в срок до 29 декември 2009 г.

(2) Националният рамков договор по ал. 1 съдържа:

1. условията, на които трябва да отговарят изпълнителите на медицинска помощ, както и реда за сключване на договорите с тях;
2. отделните видове медицинска помощ по чл. 45;
3. условията и реда за оказване на помощта по т. 2;
4. обема, цените и методиката за заплащане на помощта по т. 2;
5. качеството и достъпността на договаряната медицинска помощ;
6. документацията и документооборота;

7. задълженията на страните по информационното осигуряване и обмена на информация;

8. други въпроси от значение за здравното осигуряване.

(3) В случай че не бъде подписан Национален рамков договор по реда на ал. 1, през 2010 г. се прилага Националния рамков договор за 2006 г. и Решение № РД-УС-04-17 на НЗОК от 20 януари 2009 г. за определяне на условията, на които трябва да отговарят изпълнителите на медицинска и дентална помощ, реда за сключване на договорите с тях и други условия по чл. 55, ал. 2, т. 2, 4, 6 и 7 ЗЗО (обн., ДВ, бр. 8 от 2009 г.; изм., бр. 37 и 43 от 2009 г.), с изключение на разпоредбите относно:

1. списъците с медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели и цените, до които НЗОК напълно или частично ги заплаща; условията за предписването и получаването на лекарствата, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели;

2. условията и реда за контрол по изпълнението на договорите;

3. санкции при неизпълнение на договора.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 10.08.2010 г., в сила от 10.08.2010 г.) Предвидените правомощия на управителния съвет в актовете по ал. 1 и 3 се осъществяват от надзорния съвет или от управителя на НЗОК в съответствие с правомощията им, определени в този закон.

§ 69. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2010 г., в сила от 28.02.2010 г.) Лицата, чието задължение за осигуряване по реда на чл. 40, ал. 5 е възникнало преди 1 януари 2010 г., са длъжни да подадат декларацията по чл. 40, ал. 5, т. 2 в срок до 30 юни 2010 г.

§ 70. (1) Образованите до 1 януари 2010 г. производства по налагане на санкции от контролните органи на НЗОК се довършват от същите органи по досегашния ред.

(2) Образованите до 1 януари 2010 г. съдебни производства по оспорване на наложени санкции продължават и се довършват по досегашния ред.

§ 71. При неизпълнение на приходите по бюджета на НЗОК за 2009 г. намалението на положителното салдо е за сметка на операции в частта на финансирането, включително чрез изменение на средствата по сметки.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 19 от 09.03.2010 г.)

§ 16. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г., изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г.) се правят следните изменения:

1. В § 19и от преходните и заключителните разпоредби в ал. 3 думите „чл. 40а, ал. 4 и 5" се заменят с „чл. 40а, ал. 2 и 3".

2. В § 69 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ДВ, бр. 101 от 2009 г.) думите „1 март" се заменят с „30 юни".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за Комисията за финансов надзор (ДВ, бр. 43 от 08.06.2010 г.)

§ 34. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр.

28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г. и бр. 19 и 26 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 95, ал. 2, т. 1 накрая се добавя „**както и списък на действителните собственици - за юридическите лица**“.

2. В чл. 99а:

а) в т. 2 накрая се добавя „**както и ако не могат да се идентифицират действителните собственици на акционер, който притежава пряко или чрез свързани лица 10 и над 10 на сто от капитала на дружеството**“;

б) създават се т. 6 - 9:

„6. по преценка на комисията дейността, която заявителят възнамерява да извършва, не осигурява необходимата му надеждност и финансова стабилност;

7. по преценка на комисията размерът на притежаваното имущество на лицата, записали 10 и над 10 на сто от капитала, и/или развиваната от тях дейност по своя мащаб и финансови резултати не съответстват на заявеното за придобиване акционерно участие в заявителя и създават съмнение относно надеждността и пригодността на тези лица при необходимост да окажат капиталова подкрепа на заявителя;

8. произходът на средствата, с които лицата, записали 10 и над 10 на сто от капитала, са направили вноски, не е ясен и законен;

9. поради свързаност между заявителя и други лица могат да възникнат съществени затруднения за упражняването на ефективен надзор.“

Заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 49 от 2010 г., в сила от 01.07.2010 г.)

§ 7. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26 и 43 от 2010 г.) в преходните и заключителните разпоредби се създава § 19к:

„§ 19к. За периода до 31 декември 2011 г. здравноосигурителните вноски върху възнагражденията по § 22о, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване се дължат по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1.“

Преходни и заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ДВ, бр. 58 от 30.07.2010 г., в сила от 30.07.2010 г.)

§ 24. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26 и 43 от 2010 г.) в преходните и заключителните разпоредби се създава § 19л:

„§ 19л. До 31 декември 2010 г. за лицата в неплатен отпуск, предоставен по реда на § 3д, ал. 1 от преходните разпоредби на Кодекса на труда, и които не подлежат на

осигуряване на друго основание, здравноосигурителната вноска, определена по реда на чл. 29, ал. 3, е изцяло за сметка на работодателя. Вноската се определя върху половината от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г., и се внася чрез съответното предприятие или организация до края на месеца, следващ месеца, за който се отнася."

Преходни и заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ДВ, бр. 62 от 10.08.2010 г., в сила от 10.08.2010 г.)

§ 12. (1) Правомощията на управителя на НЗОК се изпълняват от заварения до влизането в сила на този закон директор на НЗОК до приключването на мандата му.

(2) Трудовите договори на заварените до влизането в сила на този закон заместник-директори на НЗОК се прекратяват с предизвестие по чл. 328, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси (ДВ, бр. 97 от от 2010 г., в сила от 10.12.2010 г.)

§ 42. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59 и 62 от 2010 г.) в чл. 19, ал. 4, т. 2 думите „**Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси**“ се заменят със „**Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2011 г.

(ДВ, бр. 98 от от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59 и 62 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13:

а) в ал. 1 думите „**един представител на представителните организации на работниците и служителите**“ се заменят с „**двама представители на представителните организации на работниците и служителите**“ и думите „**5 представители**“ се заменят с „**4 представители**“;

б) в ал. 4 думата „**четирима**“ се заменя с „**трима**“.

2. В чл. 18 се създава нова т. 3:

„3. собственици, членове на управителни и контролни органи на търговски дружества или еднолични търговци с предмет на дейност производство, внос, търговия на едро или дребно с лекарствени продукти; съдружници или акционери, притежаващи над 5 на сто от капитала на търговски дружества с предмет на дейност производство,

внос, търговия на едро или дребно с лекарствени продукти или работят на трудов договор в тези дружества."

3. В чл. 24:

а) създава се нова т. 8:

„8. заплащане на дейностите по диагностика и лечение на злокачествени заболявания и на болни с бъбречна недостатъчност на диализно лечение, включително осигуряването на лекарствени продукти и медицински изделия за тези заболявания, както и други медицински дейности, определени в нормативен акт;"

б) досегашната т. 8 става т. 9.

4. В чл. 26:

а) в ал. 1, т. 1 думата „пет" се заменя с „десет";

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата или на териториален дисбаланс в потреблението на медицинска помощ, както и дейности, способстващи механизмите на заплащане и качеството на медицинската помощ."

5. В чл. 37:

а) в ал. 1, т. 1 след думите „установена за страната" се поставя точка и текстът до края се заличава;

б) алинея 5 се отменя.

6. В чл. 45:

а) създава се нова ал. 9:

„(9) За лекарствените продукти, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 4, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, НЗОК може да договаря с притежателите на разрешенията за употреба или с техни упълномощени представители отстъпки от стойността, на която се заплаща от НЗОК съответният лекарствен продукт, при условия, критерии и ред, определени с наредбата по ал. 8.;"

б) досегашните ал. 9 и 10 стават съответно ал. 10 и 11.

7. В чл. 59 ал. 11 се изменя така:

„(11) Директорът на съответната районна здравноосигурителна каса прекратява договорите с изпълнителите на медицинска помощ в следните случаи:

1. при отчитане на дейност, която не е извършена - частично, за съответната клинична пътека или за съответния пакет по специалност от основния пакет специализирана извънболнична медицинска помощ, по която е отчетена дейността;

2. при повторно отчитане на дейност, различна от тази по т. 1, която не е извършена, като договорът се прекратява изцяло."

8. В чл. 80г, ал. 2 думите „пътуването и пребиваването им в държава - членка на Европейския съюз," се заменят с „временното им пребиваване в държава - членка на Европейския съюз, държавите от Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария".

9. В преходните и заключителните разпоредби се създават § 12а и 12б:

„§ 12а. (1) Разпоредбата на чл. 24, т. 8 се прилага до 31 декември 2011 г.

(2) За срока по ал. 1 дейностите по чл. 24, т. 8 се заплащат при условия и по ред, определени в Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2011 г.

§ 12б. (1) За осъществяване на дейностите, предвидени в този закон, през 2011 г. се прилагат Национален рамков договор за медицинските дейности и Национален рамков договор за денталните дейности, сключени в срок до 31 декември 2010 г. при условията и по реда на чл. 54 и 55.

(2) В случай че не бъдат подписани националните рамкови договори по ал. 1, през 2011 г. се прилага Националният рамков договор за 2010 г. с изключение на обемите,

цените и методиките за остойностяване и за заплащане на медицинската помощ, приети по реда на чл. 55в."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за Сметната палата
(ДВ, бр. 98 от от 2010 г.)

§ 14. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59 и 62 от 2010 г.) в чл. 72, ал. 1 думите „**решението на Сметната палата за търсене на отговорност, с приложения към него материали от одита или одитния доклад по чл. 51, ал. 1 от Закона за Сметната палата**“ се заменят с „**одитния доклад на председателя на Сметната палата по чл. 55, ал. 1 от Закона за Сметната палата за търсене на имуществена или административнонаказателна отговорност**“.

Преходни и заключителни разпоредби ЗАКОН за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2011 г.

(ДВ, бр. 98 от от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

§ 8. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59 и 62 от 2010 г.) в § 19к от преходните и заключителните разпоредби думите „**31 декември 2010 г.**“ се заменят с „**31 декември 2011 г.**“

Преходни и заключителни разпоредби ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравето

(ДВ, бр. 98 от от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

§ 102. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59 и 62 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15:

а) в ал. 1 се създават т. 12 и 13:

„12. одобрява прогнозните обеми и цени на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 в съответствие със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването по чл. 19, ал. 7, т. 12;

13. одобрява методиките за остойностяване и за заплащане на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 в съответствие със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването по чл. 55е, ал. 1.“;

б) създава се ал. 3:

„(3) Членовете на надзорния съвет не получават възнаграждения за участие в заседания на съвета.“

2. В чл. 19, ал. 7 се създават т. 12, 13, 14, 15, 16 и 17:

„12. разработва прогнозните обеми и цени по чл. 55г, ал. 1 и ги изпраща за становище на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването;

13. предлага за одобряване от надзорния съвет прогнозните обеми и цени по т. 12;

14. обнародва в „Държавен вестник“ обемите и цените на медицинската помощ, приети по реда на чл. 55д, ал. 6;

15. внася за приемане от Министерския съвет одобрените по реда на чл. 55г, ал. 4 обеми и цени на медицинската помощ в случаите по чл. 55д, ал. 9, заедно със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването;

16. предлага за одобряване от надзорния съвет методиките за остойносттаване и за заплащане на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2;

17. внася за приемане от Министерския съвет одобрените по реда на чл. 55е, ал. 2 от надзорния съвет методики по т. 16 заедно със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването."

3. В чл. 53, ал. 2 думите „5 години“ се заменят с „една година“.

4. В чл. 55а:

а) в ал. 1 думите „Агенцията за икономически анализи и прогнози към министъра на финансите“ се заменят с „Министерството на финансите“;

б) в ал. 2 думите „Агенцията за икономически анализи и прогнози“ се заменят с „Министерството на финансите“.

5. В чл. 55б, ал. 2 думите „Агенцията за икономически анализи и прогнози“ се заменят с „Министерството на финансите“.

6. Създават се чл. 55г, 55д и 55е:

„Чл. 55г. (1) Прогнозните обеми и цени на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се разработват от НЗОК.

(2) При разработване на прогнозните обеми и цени по ал. 1 НЗОК взема становището на националните консултанти по чл. 6а от Закона за здравето.

(3) Прогнозните обеми и цени по ал. 1 се изготвят в съответствие с утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения медицински стандарти и Правилата за добра медицинска практика.

(4) Прогнозните обеми и цени по ал. 1 се одобряват от надзорния съвет на НЗОК по предложение на управителя на НЗОК в съответствие със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването.

Чл. 55д. (1) Обемите и цените на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се договарят ежегодно в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година след внасяне на проекта на закон за бюджета на НЗОК за следващата календарна година за разглеждане от Народното събрание.

(2) Обемите и цените по ал. 1 на медицинските дейности се договарят от 10 представители на НЗОК и 10 представители на Българския лекарски съюз.

(3) Обемите и цените по ал. 1 на денталните дейности се договарят от 9 представители на НЗОК и 9 представители на Българския зъболекарски съюз.

(4) Статутът на съсловните организации по ал. 2 и 3 и редът за определяне на представителите им за участие в договарянето и приемането на обемите и цените по ал. 1 се уреждат със Закона за съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина.

(5) Представители на НЗОК по ал. 2 и 3 са членове на надзорния съвет и управителят на НЗОК.

(6) Обемите и цените на медицинските дейности по ал. 2 и на денталните дейности по ал. 3 се приемат с мнозинство от не по-малко от 7 представители на НЗОК и 7 представители на съсловните организации на лекарите, съответно на лекарите по дентална медицина.

(7) Обемите и цените по ал. 6 се приемат в срок до 14 дни от обнародването на закона за бюджета на НЗОК за следващата календарна година.

(8) Обемите и цените, приети по реда на ал. 6, се обнародват в „Държавен вестник“ и са задължителни за НЗОК, РЗОК и за изпълнителите на медицинска помощ.

(9) Когато обемите и цените на медицинската помощ по ал. 1 не бъдат приети при условията и в сроковете, определени в този закон, управителят на НЗОК внася одобрените по реда на чл. 55г, ал. 4 обеми и цени чрез министъра на здравеопазването за приемане от Министерския съвет заедно със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването не по-късно от последния работен ден на текущата година.

Чл. 55е. (1) Методиките за остойностяване и за заплащане на медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се разработват от НЗОК и се изпращат за становище на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването .

(2) Методиките по ал. 1 се одобряват от надзорния съвет на НЗОК по предложение на управителя на НЗОК в съответствие със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването.

(3) Управителят на НЗОК внася одобрените по реда на ал. 2 методики чрез министъра на здравеопазването за приемане от Министерския съвет, заедно със становището на министъра на финансите и на министъра на здравеопазването.

(4) Методиките по ал. 1 се актуализират при необходимост по реда на приемането им."

7. В чл. 59, ал. 3 думите „**със срок на действие не по-малко от една година и не по-дълъг от срока на действие на НРД**“ се заменят със „**за срока на действие на НРД и са в сила до приемането на нов или при промяна на действащия НРД**“.

8. В преходните и заключителните разпоредби се създават § 19м, 19н и 19о:

„§ 19м. Разпоредбите на чл. 55а и 55б се прилагат до 28 февруари 2011 г.

§ 19н. През 2011 г. медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени в постановленията на Министерския съвет по чл. 55в, ал. 1. Приетите обеми, цени и методики могат да бъдат изменяни и допълвани при необходимост по предложение на министъра на финансите съгласувано с министъра на здравеопазването.

§ 19о. През 2012 г. медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени по реда на чл. 55г, 55д и 55е."

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за електронния документ и електронния подпис

(ДВ, бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.07.2011 г.)

§ 51. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93, 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11, 26, 31, 46, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62 и 96 от 2010 г.) в § 19и, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думата „**универсален**“ се заменя с „**квалифициран**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, (ДВ, бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

§ 55. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96 и 97 от 2010 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 5 думите „**чл. 40, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване**“ се заменят с „**чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗИД на Закона за чужденците в Република България (ДВ, бр. 9 от 28.01.2011 г.)

§ 55. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107, 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11, 26, 31, 46, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 33, ал. 1, т. 3 след думата „**разрешено**“ се добавя „**дългосрочно или**“.
2. В чл. 34, ал. 1, т. 2 след думите „**разрешение за**“ се добавя „**дългосрочно или**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ДВ, бр. 60 от 05.08.2011 г., в сила от 05.08.2011 г.)

§ 80. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г. и бр. 9 от 2011 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 45:
  - а) в ал. 8 думите „**чл. 262, ал. 4, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“;
  - б) в ал. 9 думите „**чл. 262, ал. 4, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“;
  - в) в ал. 10 думите „**чл. 262, ал. 4, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“.
2. В чл. 56, ал. 1 думите „**чл. 262, ал. 4, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2012 г.

(ДВ, бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.)

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; бр. 26 от 2007 г. - Решение

№ 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 60 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 24 т. 8 се изменя така:

„8. заплащане на медицински дейности, включително осигуряването на лекарствени продукти и медицински изделия за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година;”

2. В чл. 40:

а) в ал. 1:

аа) точка 2а се изменя така:

„2а. морските лица се осигуряват изцяло за своя сметка върху избрания месечен осигурителен доход по чл. 4а, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, като не определят окончателен размер на осигурителния доход за доходите от трудово правоотношение като морски лица; вноската се удържа и внася от работодателя на лицата по реда на чл. 4а, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване;”

бб) в т. 3, буква „в” думите „този, за който се отнасят” се заменят с „месеца на изплащане на възнаграждението”;

б) в ал. 3 т. 10 се изменя така:

„10. лицата, получаващи обезщетения по чл. 230 и 231 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България - за периода на получаване на обезщетението;”

3. В чл. 40а, ал. 1 думите „включително тези с двойно гражданство” се заличават.

4. В чл. 45:

а) създава се нова ал. 8:

„(8) Включването в списъка на заболяванията, за чието домашно лечение НЗОК заплаща лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели напълно или частично, се извършва веднъж годишно при условия и по ред, определени с наредбата по ал. 3.”;

б) досегашната ал. 8 става ал. 9;

в) досегашните ал. 9 и 10 стават съответно ал. 10 и 11 и в тях думите „ал. 8” се заменят с „ал. 9”;

г) досегашната ал. 11 става ал. 12;

д) създава се ал. 13:

„(13) В основния пакет, определен с наредбата по ал. 2, могат да бъдат включени лекарствени продукти, предназначени за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ.”

5. Член 50 се изменя така:

„Чл. 50. При ползване на медицинската помощ осигурените лица са длъжни да представят документ за самоличност, а изпълнителите на медицинска и дентална помощ да извършат проверка на здравноосигурителния статус на лицата съгласно данни на Националната агенция за приходите.”

б. В преходните и заключителните разпоредби:

а) параграф 12а се отменя;

б) параграф 19о се изменя така:

„§ 19о. (1) През 2012 г. медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени по реда на чл. 55г - 55е.

(2) В случай че не бъдат осъществени процедурите по чл. 55г - 55е през 2012 г., медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 се заплаща в обеми и по цени и методики, определени в постановлението на Министерския съвет по чл. 55в, ал. 1.

(3) Обемите, цените и методиките съгласно действащото постановление се изменят и допълват в срок до един месец от обнародването на Закона за бюджета на

Националната здравноосигурителна каса за 2012 г., както и при необходимост, от Министерския съвет.

(4) Предложенията за изменения и допълнения по ал. 3 се правят по инициатива на органите на управление на НЗОК и се внасят в Министерския съвет от министъра на финансите съгласувано с министъра на здравеопазването.";

в) създава се § 19п:

„§ 19п. (1) Лицата по чл. 40а, които са напуснали страната преди 31 декември 2011 г. и не са подали предварително заявление, могат да подадат заявлението в срок до 31 декември 2012 г. Към заявлението лицата прилагат декларация по образец, изготвена от Националната агенция за приходите, за датата на напускане на страната.

(2) Заявлението и декларацията се подават в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите лично, чрез упълномощено лице, по пощата или по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя."

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2012 г. (ДВ, бр. 100 от 20.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.)

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; бр. 26 от 2007 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 60 от 2011 г.) в § 19к от преходните и заключителните разпоредби думите „31 декември 2011 г." се заменят с „31 декември 2012 г.".

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

§ 34. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 6:

а) създава се нова ал. 4:

„(4) Служителите в централното управление, районните здравноосигурителни каси и поделенията на районните здравноосигурителни каси заемат длъжности по служебно или по трудово правоотношение. За служителите по трудово правоотношение се прилага чл. 107а от Кодекса на труда.";

б) създава се ал. 5:

„(5) За структурните звена на НЗОК по ал. 2 се прилага Законът за администрацията, доколкото друго не е предвидено в този закон.";

в) досегашната ал. 4 става ал. 6.

2. В чл. 19, ал. 7:

а) в т. 11 думите „**директорите на РЗОК и с работещите в централното управление на НЗОК**“ се заменят с „**и директорите на РЗОК**“;

б) създава се т. 11а:

„11а. упражнява функциите на:

а) орган по назначаването по отношение на държавните служители;

б) работодател по отношение на служителите, работещи по трудово правоотношение в администрацията на НЗОК“.

3. В чл. 20, ал. 1 т. 3 се отменя.

§ 85. (1) Правоотношенията с лицата от администрациите по Закона за радиото и телевизията, Закона за независимия финансов одит, Закона за електронните съобщения, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване, Закона за подпомагане на земеделските производители и Закона за пътищата се уреждат при условията и по реда на § 36 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

(2) С акта за назначаването на държавния служител се:

1. присъжда определения в Класификатора на длъжностите в администрацията минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;

2. определя индивидуална основна месечна заплата.

(3) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 2 се осигуряват в рамките на разходите за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски по бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Министерският съвет да извърши необходимите промени по извънбюджетната сметка на Държавен фонд „Земеделие“, произтичащи от този закон.

(5) Органите на управление на Националния осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса да извършат необходимите промени по съответните бюджети, произтичащи от този закон.

(6) Неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване

(ДВ, бр. 60 от 07.08.2012 г., в сила от 07.08.2012 г.)

§ 28. До влизането в сила на постановлението по чл. 37, ал. 1 се прилага досегашната ал. 1 на същия член.

§ 29. (1) В едногодишен срок от влизането в сила на този закон заварените здравноосигурителни дружества с издадена лицензия за дейност по доброволно здравно осигуряване по реда на Закона за здравното осигуряване привеждат дейността си в съответствие с Кодекса за застраховането и подават заявление до Комисията за финансов надзор за издаване на лиценз за извършване на застраховане по т. 2 или по т. 1 и 2 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 към Кодекса за застраховането.

(2) Комисията за финансов надзор може да откаже издаване на лиценз на основанията по чл. 34 от Кодекса за застраховането.

(3) Издадените до влизането в сила на този закон лицензии за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване са валидни до привеждането на дейността в съответствие с Кодекса за застраховането и произнасянето на Комисията за

финансов надзор, съответно до изтичането на срока за привеждане дейността на заварените здравноосигурителни дружества в съответствие с Кодекса за застраховането, когато не са представени доказателства за привеждане в съответствие с Кодекса за застраховането.

(4) За издаването на лиценз по реда на ал. 1 здравноосигурителните дружества не дължат държавна такса.

§ 30. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 20 от 2013 г.) Заварените здравноосигурителни дружества с издадена лицензия за дейност по доброволно здравно осигуряване по реда на Закона за здравното осигуряване до получаването на лиценз за извършване на застраховане, съответно до изтичането на срока за привеждане на дейността в съответствие с Кодекса за застраховането по § 29, ал. 1, извършват дейността си по досегашния ред, като се прилагат и досегашните разпоредби на чл. 81 - 88, чл. 89 - 90г, чл. 90е, чл. 90з - 97в, чл. 99б, чл. 99в, чл. 99е - 99н и чл. 106б. За инвестициите на техническите резерви на здравно-осигурителното дружество се прилага Кодексът за застраховането.

§ 31. (1) В едномесечен срок след изтичането на срока по § 29, ал. 1 заварените здравноосигурителни дружества, които не са привели дейността си в съответствие с Кодекса за застраховането, подават в Комисията за финансов надзор заявление за:

1. преобразуване чрез сливане със или вливане в застраховател, получил лиценз за извършване на застраховане по раздел II от приложение № 1 към Кодекса за застраховането, включително за прехвърляне изцяло или частично на своя портфейл от здравноосигурителни договори в процедурата по преобразуването, или

2. прехвърляне изцяло на своя портфейл от здравноосигурителни договори или на част от него на застраховател, получил лиценз за извършване на застраховане по т. 2 или по т. 1 и 2 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 към Кодекса за застраховането, извън процедурата по т. 1, и за откриване на процедура по прекратяване, или

3. прекратяване на дейността си по реда на Кодекса за застраховането, независимо от това, дали завареното здравноосигурително дружество е прехвърлило, или не портфейла от здравноосигурителни договори.

(2) Заявление по ал. 1 може да се подаде и в срока по § 29, ал. 1.

(3) След прехвърлянето на застраховател на портфейл от здравноосигурителни договори те се смятат за застрахователни договори по т. 2 от раздел II на приложение № 1 към Кодекса за застраховането при запазване на всички условия по тях.

(4) Заварените здравноосигурителни дружества, които не са привели дейността си в съответствие с Кодекса за застраховането в срока по § 29, ал. 1 или не са подали заявление в срока по ал. 1 или 2, подлежат на принудително прекратяване по реда на чл. 123 от Кодекса за застраховането.

(5) Прекратяването и процедурите по преобразуване, прехвърляне на портфейл от здравноосигурителни договори, ликвидация и несъстоятелност се осъществяват по реда на Кодекса за застраховането.

§ 32. (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2013 г.) (1) Договорите за доброволно здравно осигуряване, които са в сила към деня на влизане в сила на този закон, запазват действието си до изтичането на срока, за който са сключени, но не по-късно от една година от влизането в сила на този закон.

(2) Когато договор за доброволно здравно осигуряване, действащ при влизането в сила на този закон, изтича в ден, предхождащ деня, в който изтича едногодишният период от влизането в сила на този закон, договорът може да бъде подновен за нов срок, не по-дълъг от една година от влизането в сила на този закон, освен ако към деня на подновяването дружеството за доброволно здравно осигуряване, което подновява договора, е получило лиценз за застраховател съгласно § 29.

(3) АLINEЯ 2 се прилага съответно и при сключване на нови договори за доброволно здравно осигуряване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2013 г.) За договорите за доброволно здравно осигуряване по ал. 1, 2 и 3 се прилагат чл. 65а, 104а и § 116 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за застраховането.

§ 33. Договорите по раздел I, т. 4 и 6 и по раздел II, буква „А“, т. 2 на приложение № 1 към Кодекса за застраховането, които са в сила към датата на влизане в сила на този закон, запазват действието си до изтичането на срока, за който са сключени, като срокът им не може да се продължава.

§ 34. (1) Националната здравноосигурителна каса договаря стойността на медицинските изделия, предназначени за заболявания, включени в списъка по наредбата по чл. 45, ал. 3, при условия и по ред, утвърдени от Надзорния съвет на НЗОК, по предложение на управителя на НЗОК.

(2) Националната здравноосигурителна каса договаря стойността на медицинските изделия, които се заплащат в условията на болнична медицинска помощ при условия и ред, утвърдени от Надзорния съвет по предложение на управителя на НЗОК.

(3) Договорените по ал. 1 стойности се заплащат от НЗОК до приключване на процедурата по определяне на стойността, до която НЗОК заплаща медицинските изделия, принадлежащи към една група, по реда на наредбата по чл. 30а, ал. 3 от Закона за медицинските изделия.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

§ 48. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г. и бр. 38 и 60 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40:

а) в ал. 1:

аа) в т. 1, буква „б“, изречение трето думите „до края“ се заменят с „до 25-о число“;

бб) в т. 2, изречение трето думите „до 10-о число“ се заменят с „до 25-о число“;

вв) в т. 3, буква „в“ думите „до 10-о число“ се заменят с „до 25-о число“;

гг) в т. 5, изречение второ думите „едновременно с изплащането на месечното възнаграждение“ се заменят с „до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят“, а в изречение трето думите „до 10-о число“ се заменят с „до 25-о число“;

дд) в т. 7, изречение второ думите „до 10-о число“ се заменят с „до 25-о число“;

б) в ал. 5:

аа) в т. 1 думите „до 10-о“ се заменят с „до 25-о“ и накрая се добавя „като окончателните осигурителни вноски се внасят в срока за нейното подаване“;

бб) точка 2 се изменя така:

„2. подават декларация в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на възникване на това обстоятелство, по ред, определен с наредба на министъра на финансите, в която посочват, че ще се осигуряват по реда на т. 1 и избрания осигурителен доход.“

2. В чл. 40а, ал. 4 накрая се добавя „след подадена декларация по ред, определен с наредба на министъра на финансите“.

3. Член 41 се изменя така:

„Чл. 41. (1) Осигурителните вноски по този закон се внасят по съответната сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

(2) При наличие на няколко публични задължения самоосигуряващите се лица по чл. 40, ал. 1, т. 2 и ал. 5 и чл. 40а, ал. 3 могат да заявят по ред, определен с наредба, издадена от министъра на финансите, кои задължения за осигурителни вноски по този закон погасяват. В този случай чл. 169, ал. 4 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс не се прилага.“

§ 49. Здравноосигурителните вноски за лицата, които са подали декларация по чл. 40, ал. 5, т. 2 от Закона за здравното осигуряване преди датата на влизане в сила на този закон, се определят върху половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Лицата, които по свой избор желаят да се осигуряват върху осигурителен доход, по-висок от половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, подават нова декларация в срок до 31 януари 2013 г.

§ 50. Член 41, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване се прилага и за неплатени задължения, срокът за плащане на които е изтекъл преди влизането в сила на този закон.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2013 г.

(ДВ, бр. 101 от 18.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

§ 13. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г. и бр. 38, 60 и 94 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1 т. 8 се изменя така:

„8. има право да извършва вътрешни компенсирани промени на кредитите между елементите на разходите и трансферите в рамките на утвърдените със закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година разходи и трансфери - всичко, с изключение на такива, които водят до увеличаване на разходите за персонал;“.

2. В чл. 26 ал. 2 се изменя така:

„(2) Със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания.“

3. В чл. 29, ал. 3:

а) в т. 5 думите „**медицински изделия**“ се заличават;

б) създава се т. 5а:

„5а. медицински изделия;“.

4. В чл. 30, ал. 1 след думите „**управителя на НЗОК чрез**“ се добавя „**министъра на здравеопазването и**“.

5. В чл. 45, ал. 1:

а) в т. 12 след думите „**медицински цели**“ се поставя запетая и се добавя „**предназначени за домашно лечение на територията на страната, както и на медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ**“;

б) създават се т. 16 и 17:

„16. ваксини за задължителни имунизации и реимунизации;

17. асистирана репродукция.“

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за държавния бюджет на Република България за 2013 г. (ДВ, бр. 102 от 21.12.2012 г., в сила от 21.12.2012 г.)

§ 68. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60 и 94 от 2012 г.) в чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се отменя.

2. Създава се ал. 4а:

„(4а) За лицата по ал. 3 осигурителната вноска се внася в размера, определен със закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година, върху половината от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.“

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ДВ, бр. 102 от 21.12.2012 г., в сила от 21.12.2012 г.)

§ 135. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60 и 94 от 2012 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 45:

а) в ал. 9 думите „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 6, т. 1**“;

б) в ал. 10 думите „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 6, т. 1**“;

в) в ал. 15 думите „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 6, т. 1**“;

г) в ал. 18, т. 1 думите „**чл. 262, ал. 5, т. 2**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 6, т. 2**“.

2. В чл. 56, ал. 1 думите „**чл. 262, ал. 5, т. 1**“ се заменят с „**чл. 262, ал. 6, т. 1**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за публичните финанси

(ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

§ 64. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на

Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г. и бр. 4 от 2013 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 15, ал. 1 т. 8 се отменя.

2. В чл. 23:

а) в ал. 1, т. 2 и 11 думата „**републиканския**“ се заменя с „**държавния**“;

б) в ал. 2 думите „**републиканския бюджет или кредити от други институции**“ се заменят с „**държавния бюджет**“.

3. В чл. 40, ал. 1, т. 4 и 8 и ал. 2, 3 и 9, в чл. 59, ал. 5 и в чл. 64а, ал. 1, т. 4 думата „**републиканския**“ се заменя с „**държавния**“.

4. В чл. 108:

а) в ал. 2 навсякъде думата „**републиканския**“ се заменя с „**държавния**“;

б) алинея 3 се отменя.

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ДВ, бр. 23 от 08.03.2013 г., в сила от 08.03.2013 г.)

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15 и 20 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 40, ал. 1, т. 5, изречение трето след думите „**за своя сметка**“ се поставя запетая и се добавя „**с изключение на лицата по чл. 4, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване**“.

2. В чл. 40а, ал. 1 думата „**предварително**“ се заличава.

3. Създава се чл. 40в:

„Чл. 40в. Българските граждани, които са граждани и на друга държава и живеят в чужбина повече от 183 дни през една календарна година, могат да декларират, че не дължат здравноосигурителни вноски, като подадат в Националната агенция за приходите декларация по образец, утвърден със заповед на министъра на финансите.“

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2014 г.

(ДВ, бр. 106 от 10.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

§ 16. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г. и бр. 4, 15, 20 и 23 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 37:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) С постановлението по ал. 1 се определят по-ниски суми за всяко посещение при лекаря или при лекаря по дентална медицина на лицата, които са упражнили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.“;

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „ал. 1“ се добавя „и 2“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4;

г) досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея след думите „ал. 1“ се добавя „и 2“;

д) създава се ал. 6:

„(6) Разликата между сумите по ал. 1 и 2 се заплаща на лекаря или на лекаря по дентална медицина от държавния бюджет по ред, определен с постановлението по ал. 1.“

2. В чл. 45, ал. 1 т. 16 и 17 се отменят.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 03.01.2014 г.)

§ 15. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г. и бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 35 се създава т. 8:

„8. на трансгранично здравно обслужване по реда на глава втора, раздел XII.“

2. Член 36 се отменя.

3. В чл. 78 т. 3 се отменя.

4. В глава втора се създава раздел XII „Трансгранично здравно обслужване“ с чл. 80д - чл. 80з:

„Раздел XII

Трансгранично здравно обслужване

Чл. 80д. (1) Здравноосигурените лица имат право на достъп до безопасно и висококачествено трансгранично здравно обслужване независимо от начина на неговата организация, предоставяне и финансиране.

(2) Трансграничното здравно обслужване е здравно обслужване, предоставено или предписано в държава - членка на Европейския съюз, различна от държавата членка по осигуряване.

(3) Лицата по ал. 1 могат да упражнят правото си на трансгранично здравно обслужване, когато здравното обслужване е включено в пакета здравни дейности, финансирани от бюджета на НЗОК или от бюджета на Министерството на здравеопазването.

(4) Правото на трансграничното здравно обслужване не включва:

1. предоставянето на органи с цел трансплантация и достъпа до такива органи;

2. дългосрочните грижи за пациенти с хронични физически или психически увреждания, които включват услуги, чиято цел е оказване на подкрепа и съдействие при извършването на рутинни, ежедневни задачи за продължителен период от време;

3. дейностите по национални и общински имунизационни програми;

4. случаите, в които се прилагат механизмите за координация на системите за социална сигурност или действащи двустранни спогодби с други държави членки, включващи в обхвата си здравно осигуряване.

Чл. 80е. (1) При упражняване правото си на трансгранично здравно обслужване задължително здравноосигурените лица заплащат на лечебното заведение в държавата членка по местолечение стойността на предоставеното им здравно обслужване.

(2) Лицата по ал. 1 имат право да им бъдат възстановени разходите за предоставеното им здравно обслужване в държавата членка по местолечение до размера на разходите, които НЗОК или Министерството на здравеопазването заплащат за съответното здравно обслужване в Република България, но не повече от действително направените разходи.

(3) Правото за възстановяване на разходите по ал. 2 не се отнася за здравно обслужване, предоставено на задължително здравноосигурени лица в Република България от лечебни заведения, установени на нейна територия, които не са сключили договори за оказване на медицинска помощ с НЗОК и не се финансират или субсидират със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването.

(4) Условието и редът за упражняване правото на трансгранично здравно обслужване се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

Чл. 80ж. (1) С наредбата по чл. 80е, ал. 4, по предложение на управителя на НЗОК, се определят здравните услуги, лекарствените продукти и медицинските изделия, за които за възстановяване на разходите за трансгранично здравно обслужване се изисква предварително разрешение, както и условията и редът за даване на предварително разрешение.

(2) Здравните услуги, лекарствените продукти и медицинските изделия по ал. 1 и условията и редът за даване на предварително разрешение се обявяват и на интернет страницата на националната точка за контакт по чл. 80з, ал. 1.

(3) Предварително разрешение по ал. 1 може да се изисква по отношение на здравно обслужване, което:

1. е зависимо от изисквания за планиране, свързани с необходимостта от гарантиране на достатъчен и постоянен достъп до определено висококачествено лечение в Република България или с цел контролиране на разходите и избягване разхищението на финансови, технически и човешки ресурси, и включва настаняване на пациента в лечебно заведение най-малко за една нощувка или налагат ползването на високоспециализирана и свързана със значителни разходи медицинска инфраструктура или медицинско оборудване;

2. включва лечение, което излага пациента или населението на риск;

3. се предоставя от лечебно заведение, което в отделни случаи предизвиква сериозни и конкретни съмнения за качеството или безопасността на обслужването, с изключение на здравно обслужване, за което се прилага правото на Европейския съюз, гарантиращо минимално ниво на безопасност и качество.

(4) При подадено искане за предварително разрешение НЗОК или Министерството на здравеопазването проверява дали условията, посочени в Регламент (ЕО) № 883/2004, са изпълнени по отношение на исканията на лицето за предварително разрешение за получаване на трансгранично здравно обслужване. Когато тези условия са изпълнени, предварителното разрешение се дава съгласно посочения регламент, освен ако пациентът поиска друго.

(5) Националната здравноосигурителна каса или Министерството на здравеопазването отказва да даде предварително разрешение, когато:

1. съгласно заключението на медицински специалист пациентът ще бъде изложен на риск за неговата безопасност, който не може да бъде смятан за медицински

обоснован предвид възможната полза за пациента от търсеното трансгранично здравно обслужване;

2. може да се предположи с относителна сигурност, че населението ще бъде изложено на съществен риск за неговата безопасност в резултат на трансграничното здравно обслужване;

3. ако здравното обслужване се предоставя от лечебно заведение, което предизвиква сериозни и конкретни съмнения относно спазването на стандартите и насоките за качество на обслужването и безопасност на пациентите, включително разпоредбите относно надзора, независимо дали тези стандарти и насоки са предвидени в законови или подзаконови разпоредби или посредством системи за акредитиране, създадени в държавата членка по местолечение;

4. здравното обслужване може да бъде предоставено на територията на Република България в рамките на срок, който е обоснован от медицинска гледна точка, като се отчита настоящото здравословно състояние и вероятното развитие на заболяването на пациента.

(6) Националната здравноосигурителна каса или Министерството на здравеопазването не може да откаже да даде предварително разрешение, когато здравното обслужване е сред здравните дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК или на Министерството на здравеопазването, и когато здравното обслужване не може да бъде предоставено на територията на Република България в обоснован от медицинска гледна точка срок, въз основа на обективна медицинска оценка на здравословното състояние, историята и вероятното развитие на заболяването на пациента, степента на болка при пациента и/или естеството на увреждането на пациента към момента на подаване на искането за разрешение.

(7) Отказът по ал. 6 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 80з. (1) Националната здравноосигурителна каса е национална точка за контакт по въпросите на трансграничното здравно обслужване.

(2) Националната точка за контакт предоставя на пациентите информация, свързана с трансграничното здравно обслужване, и осъществява връзка с другите национални точки за контакт и с Европейската комисия.

(3) Министерството на здравеопазването, регионалните здравни инспекции, Агенцията за хората с увреждания, лечебните заведения и съсловните организации предоставят при поискване на НЗОК необходимата информация за осъществяване на функциите ѝ като национална точка за контакт.

(4) Българският лекарски съюз, Българският зъболекарски съюз, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и Българският фармацевтичен съюз предоставят при поискване на националната точка за контакт необходимата информация относно правото да практикуват на медицинските специалисти, вписани в техните регистри, включително информация за конкретни права да предоставят услуги или за всякакви ограничения по отношение на дейността им.

(5) Институциите по ал. 3 и 4 предоставят на НЗОК поисканата информация в двудневен срок от постъпване на искането.

(6) Информацията по ал. 3 и 4 и условията и редът за предоставянето ѝ се определят с наредбата по чл. 80е, ал. 4."

5. В допълнителните разпоредби се създава § 16:

„§ 16. По смисъла на глава втора, раздел XII:

1. „Здравно обслужване" са здравни услуги, предоставяни от медицински специалисти на пациенти с оглед оценка, поддържане или възстановяване на тяхното здравословно състояние, включително предписването, изпълнението на медицинските предписания и предоставянето на лекарствени продукти и медицински изделия.

2. „Здравноосигурени лица" са:

а) лица, включително членове на техните семейства и преживелите ги лица, които попадат в приложното поле на член 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и които са осигурени лица по смисъла на член 1, буква „в“ от посочения регламент, и

б) граждани на трети държави, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 г. за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание на тяхното гражданство или Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание на тяхното гражданство (ОВ, L 344/1 от 29 декември 2010 г.) или които отговарят на условията за право на обезщетения по законодателството на държавата членка по осигуряване.

3. „Държава членка по осигуряване“ е:

а) за лицата, посочени в т. 2, буква „а“ - държавата членка, която е компетентна да даде на осигуреното лице предварително разрешение да получи подходящо лечение извън държавата членка на пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 и Регламент (ЕО) № 987/2009;

б) за лицата, посочени в т. 2, буква „б“ - държавата членка, която е компетентна да даде на осигуреното лице предварително разрешение да получи подходящо лечение в друга държава членка съгласно Регламент (ЕО) № 859/2003 или Регламент (ЕС) № 1231/2010; ако няма държава членка, компетентна съгласно посочените регламенти, държава членка по осигуряване е държавата членка, в която лицето е осигурено или има право на обезщетения по болест съгласно законодателството на тази държава членка.

4. „Държава членка по местолечение“ е държавата членка, на чиято територия действително се предоставя здравно обслужване на пациента. При телемедицински услуги се приема, че здравното обслужване се предоставя в държавата членка, в която е установен доставчикът на здравно обслужване.

5. „Медицински специалисти“ са лица, упражняващи медицинска професия по чл. 183, ал. 1 от Закона за здравето.

6. „Пациент“ е физическо лице, което търси да получи или получава здравно обслужване в държава членка.

7. „Лекарствен продукт“ е лекарствен продукт по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

8. „Медицинско изделие“ е медицинско изделие по смисъла на Закона за медицинските изделия.

9. „Медицинско предписание“ е медицинско предписание по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.”

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

(ДВ, бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 01.01.2014 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19,

26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г. и бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 5 изречение първо се изменя така: „**За лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане, в отпуск за отглеждане на малко дете по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от Кодекса на труда и отпуск при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 4 от Кодекса на труда - минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.**”

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

(ДВ, бр. 18 от 04.03.2014 г., в сила от 04.03.2014 г.)

§ 4. (1) С постъпилите суми, с които не са погасени публични задължения до влизането в сила на този закон, се погасяват установените задължения по реда на глава четиринадесета към датата на влизане в сила на този закон, като се прилагат чл. 169, ал. 5, 6 и 7, освен в случаите на подадено искане по чл. 129, ал. 1.

(2) За постъпилите суми, за които не е приложена ал. 1, в срок до три месеца от влизане в сила на този закон, длъжникът може да посочи по ред и начин, определени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, вида на публичните задължения, които да бъдат погасявани. Ако длъжникът не заяви това, след изтичане на срока се прилага редът на ал. 1.

(3) Заповедта по ал. 2 се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите.

§ 6. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.) в чл. 41, ал. 2 изречение второ се изменя така: „**В този случай чл. 169, ал. 5 и 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс не се прилагат.**”

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина

(ДВ, бр. 18 от 04.03.2014 г.)

§ 22. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93 и 101 от 2009 г. и бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1 се създава т. 14:

„14. определя представителите на НЗОК, които съгласуват условията и реда по чл. 45, ал. 15.”

2. В чл. 19, ал. 7 се създава т. 18:

„18. обнародва в „Държавен вестник“ условията и реда по чл. 45, ал. 15.“

3. В чл. 45:

а) в ал. 15 след думите „**Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина**“ се добавя „**на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели**“;

б) създава се нова ал. 16:

„(16) Условията и редът по ал. 15 се обнародват в „Държавен вестник“ от управителя на НЗОК.“;

в) досегашните ал. 16, 17 и 18 стават съответно ал. 17, 18 и 19.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за Сметната палата

(ДВ, бр. 35 от 22.04.2014 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1 и 18 от 2014 г.) в чл. 72, ал. 1 думите „**чл. 55, ал. 1**“ се заменят с „**чл. 54, ал. 1**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОНА за Министерството на вътрешните работи

(ДВ, бр. 53 от 27.06.2014 г.)

§ 54. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1, 18 и 35 от 2014 г.) в чл. 37, ал. 4 думите „**чл. 63**“ се заменят с „**чл. 72**“.

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите

(ДВ, бр. 54 от 01.07.2014 г., в сила от 01.07.2014 г.)

§ 7. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1, 18 и 35 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 37, ал. 4 думите „**пострадали при или по повод отбраната на страната**” се заличават и след думата „**военноинвалиди**” се поставя запетая и се добавя „**военнопострадали**”.

2. В чл. 40, ал. 2 след думата „**военноинвалидите**” се поставя запетая и се добавя „**военнопострадалите, които не са здравно осигурени по друг ред**” и думите „**при или по повод на отбраната на страната, по време на наборна военна служба**” и запетаята след тях се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2015 г.

(ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.)

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1, 18, 35, 53 и 54 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1, т. 5 накрая се добавя „**както и върху дейността на директорите на РЗОК, включително и за изпълнението на чл. 44а**”.

2. В чл. 24:

а) точка 4 се отменя;

б) точка 5 се изменя така:

„5. инвестиционни разходи за нуждите на НЗОК, без придобиване на недвижимо имущество;”.

3. В чл. 29, ал. 3:

а) точка 5 се изменя така:

„5. лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, предназначени за домашно лечение на територията на страната;”

б) в т. 5а след думата „**изделия**” се поставя запетая и се добавя „**прилагани в болничната медицинска помощ**”;

в) създава се т. 6а:

„6а. лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болничната медицинска помощ;”.

4. В чл. 71 след думите „**на РЗОК**” се добавя „**включително по изпълнението на разпоредбата на чл. 44а**”.

5. В чл. 72, ал. 2 след думата „**Непосредственият**” се добавя „**и предварителният**”.

6. В чл. 73 се създават ал. 5 и 6:

„(5) Дейностите на изпълнителите на медицинска помощ в изпълнение на договорите по чл. 59, ал. 1 подлежат на финансова проверка от контролните органи на РЗОК и на Министерството на здравеопазването.

(6) Финансовите инспектори осъществяват контрол върху изпълнението и отчитането на договорените с НЗОК дейности по ал. 5 на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, регламентирани в НРД.”

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2015 г. (ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.)

§ 8. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1, 18, 35, 53 и 54 от 2014 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 1 думите „и 2" се заличават.

Преходни и заклчителни разпоредби към ЗАКОН за Сметната палата

(ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г.) в чл. 72, ал. 1 думите „чл. 54, ал. 1" се заменят с „чл. 57, ал. 1".

Заклчителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители

(ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г.)

§ 81. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г. и бр. 1, 18, 35, 53, 54 и бр. 107 от 2014 г.) в чл. 40, ал. 1, в т. 2 навсякъде и в т. 5 думата „производител" се заменя със „стопанин".

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване

(ДВ, бр. 48 от 27.06.2015 г.)

§ 40. (1) Министърът на здравеопазването определя критериите по чл. 45, ал. 3 в срок до три месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Надзорният съвет на НЗОК утвърждава списъка по чл. 45, ал. 4 в срок до три месеца след определяне на критериите по ал. 1.

(3) В срок до един месец от влизането в сила на списъка по чл. 45, ал. 4 Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти служебно

изключва от Позитивния лекарствен списък лекарствените продукти, предназначени за лечение на заболявания, които не са включени в списъка.

(4) Националната здравноосигурителна каса заплаща лекарствените продукти, медицинските изделия и диетичните храни за специални медицински цели за заболяванията по наредбата по досегашния чл. 45, ал. 3, които са предписани до изтичане на срока по ал. 3.

(5) Обжалването на актовете и действията на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти по ал. 3 не спира изпълнението им.

§ 41. До определяне на основен и допълнителен пакет по реда на чл. 45, ал. 2 се прилага основният пакет, действащ към влизането в сила на този закон.

§ 42. (1) За лекарствените продукти по чл. 45, ал. 10, 13 и 19, включени в Позитивния лекарствен списък, за които не са договорени отстъпки, се договарят отстъпки в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

(2) В срок до един месец от изтичането на срока по ал. 1 Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти служебно изключва от Позитивния лекарствен списък лекарствените продукти, за които не са договорени отстъпки.

(3) Обжалването на актовете и действията на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти по ал. 2 не спира изпълнението им.

§ 43. По договори между лечебните заведения и доставчици на лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болничната медицинска помощ НЗОК заплаща стойността на лекарствените продукти, независимо дали за тях са договорени отстъпки, до изтичането на уговорения в договорите срок към момента на влизането в сила на този закон, но не повече от 6 месеца.

§ 44. (1) Националните рамкови договори, обемите и цените на медицинските и на денталните дейности, методиките за остойностяване и заплащане на медицинската помощ и решенията по чл. 54, ал. 8 и/или 9, които действат към момента на влизането в сила на този закон, се прилагат до приемането на нови национални рамкови договори.

(2) До приемането на нови национални рамкови договори НЗОК заплаща медицинската помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 в рамките на обемите, действащи към момента на влизането в сила на този закон.

§ 45. (1) До приемането на нови национални рамкови договори по чл. 53, ал. 1 проверките от финансовите инспектори, лекарите-контрольори и лекарите по дентална медицина - контрольори, налагането на санкции и тяхното обжалване се извършват по досегашния ред.

(2) Проверките по ал. 1, налагането на санкции и тяхното обжалване, които са започнали до приемане на нови национални рамкови договори по чл. 53, ал. 1, се приключват по досегашния ред.

§ 46. (1) В срок до три месеца от влизането в сила на този закон медицинските научни дружества представят на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти ръководствата и алгоритмите по чл. 259, ал. 1, т. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(2) Когато в срока по ал. 1 медицинските научни дружества не представят ръководствата и алгоритмите по чл. 259, ал. 1, т. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти организира тяхното изготвяне от националните консултанти или от други медицински специалисти, които имат опит в съответната област.

(3) Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти утвърждава ръководствата и алгоритмите по чл. 259, ал. 1, т. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина в срок до три месеца от изтичането на срока по ал. 1.

§ 47. (1) В срок до три месеца от влизането в сила на този закон министърът на здравеопазването издава наредбата по чл. 262, ал. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(2) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон в Позитивния лекарствен списък могат да се включват лекарствени продукти с нови международни непатентни наименования, без да е извършена оценка на здравните технологии.

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ДВ, бр. 54 от 17.07.2015 г., в сила от 17.07.2015 г.)

§ 27. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12 и 48 от 2015 г.) в чл. 40, ал. 1, т. 1 след думите „чл. 4, ал. 1“ се добавя „и 10“.

Преходни и заключителни разпоредби ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 61 от 11.08.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

§ 56. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48 и 54 от 2015 г.) в чл. 40 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 думите „чл. 6, ал. 8“ се заменят с „чл. 6, ал. 9“;

б) в т. 6 думите „чл. 6, ал. 10“ се заменят с „чл. 6, ал. 11“.

2. В ал. 3 т. 9 се изменя така:

„9. родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ;“.

Преходни и заключителни разпоредби ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения (ДВ, бр. 72 от 18.09.2015 г.)

§ 67. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19,

26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54 и 61 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 58 думите „**лечебни заведения по**“ се заменят с „**лечебни заведения или техни обединения по**“.

2. В чл. 59:

а) създава се ал. 1а:

„(1а) Договори по ал. 1 не могат да се сключват с нови лечебни заведения за болнична помощ или за нови медицински дейности, осъществявани от лечебни заведения за болнична помощ по чл. 37а, съответно по чл. 37б от Закона за лечебните заведения, за които комисията по чл. 32, ал. 1 от Закона за лечебните заведения е изразила отрицателно становище.“;

б) създава се ал. 14:

„(14) За заболявания, за които в основния пакет по чл. 45, ал. 2 е предвидено осигуряване на комплексно лечение (осигуряване на всяка една отделна част от цялостния процес на лечение), директорът на РЗОК сключва договори само с лечебни заведения или техни обединения, които са осигурили комплексното лечение на тези заболявания.“

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за Държавна агенция „Разузнаване“ (ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.11.2015 г.)

§ 8. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54 и 61 от 2015 г.) в чл. 40, ал. 2 след думите „**Министерството на вътрешните работи**“ се поставя точка и запетая и се добавя „**пострадалите при изпълнение на служебните си задължения държавни служители по Закона за Държавна агенция „Разузнаване“; пострадалите при изпълнение на служебните си задължения офицери и сержанти по Закона за Националната служба за охрана**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2016 г.

(ДВ, бр. 98 от 15.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

§ 12. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72 и 79 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2 се създава ал. 3:

„(3) Националната здравноосигурителна каса закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности по ал. 1, определени по вид, обем, цена и съответстващи на критерии за качество и достъпност, в съответствие с този закон.“

2. В чл. 15, ал. 1 се създава т. 5а:

„5а. разпределя обемите по чл. 55, ал. 2, т. 3а на видовете медицинска помощ по РЗОК;“.

3. В чл. 19, ал. 1 се създава изречение второ: „При изтичане на мандата управителят на НЗОК продължава да изпълнява функциите си до избирането на нов управител.“

4. В чл. 20, ал. 1 се създават т. 5 и 6:

„5. сключва, изменя и прекратява договорите за лекарствените продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, за медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с притежателите на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека в съответствие с условията и реда по чл. 45, ал. 15;

6. закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности по чл. 2, ал. 1 в рамките на обема, определен по чл. 15, ал. 1, т. 5а за съответната РЗОК.“

5. В чл. 29, ал. 3:

а) в т. 5 накрая се поставя запетая и се добавя „**както и лекарствени продукти за злокачествени заболявания за лечение в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински дейности**“;

б) точка 6а се отменя.

6. В чл. 32 думите „**лечебните заведения за болнична**“ се заменят с „**изпълнителите на болнична медицинска**“.

7. В чл. 39 се създава ал. 6:

„(6) Здравноосигурителният статус, необходим за упражняване на здравноосигурителните права на лицата по чл. 33, се формира въз основа на данните за здравно осигуряване от заявления и декларации по този закон, вписвания в официални публични регистри, писмени доказателства, предоставени от лицата, и внесените или дължимите здравноосигурителни вноски.“

8. В чл. 40, ал. 3, т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „**но не по-късно от навършване на 22-годишна възраст**“.

9. В чл. 45, ал. 1:

а) точка 7 се отменя;

б) точка 15 се изменя така:

„15. медицински дейности и лекарствени продукти извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, финансирани с трансфер от Министерството на здравеопазването съгласно закона за бюджета на НЗОК за съответната година;“.

10. В чл. 51 след абревиатурата „НРД“ се поставя запетая и се добавя „**както и разходите за клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия**“.

11. В чл. 54:

а) алинея 6 се изменя така:

„(6) Националните рамкови договори се приемат не по-късно от последния ден на месец февруари, влизат в сила на 1 април на съответната година и следва да са съобразени с бюджета на НЗОК за същата година.“;

б) в ал. 9 думите „**в закона за бюджета на НЗОК за следващата година се предвижда финансиране на нови медицински дейности, съответно дентални дейности, лекарствени продукти и медицински изделия, за които в действащите до момента НРД не се съдържат изискванията**“ се заменят с „**промени в действащото законодателство налагат изменение или допълнение на съдържанията се в НРД изисквания**“;

в) алинея 10 се отменя;
г) в ал. 11 думите „и 10“ се заличават.

12. В чл. 55:

а) в ал. 1 думите „1 януари“ се заменят с „1 април“;

б) в ал. 3 т. 5 се отменя.

13. В чл. 55а накрая се добавя „и в съответствие с параметрите на разходите по бюджета на НЗОК, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната година“.

14. В чл. 59:

а) в ал. 1 думите „или 10“ се заличават;

б) в ал. 3 думите „и 10“ се заличават;

в) в ал. 11 т. 1 и 2 се изменят така:

„1. при отчитане на дейност, която не е извършена, както и при извършване и отчитане на медицинска дейност, за която няма съответни медицински индикации, установено по реда на чл. 72, ал. 2:

а) от изпълнител на извънболнична медицинска помощ по определен пакет - частично, по отношение на лекаря/лекаря по дентална медицина, който не е извършил тази дейност;

б) от изпълнител на болнична медицинска помощ - частично, за съответната медицинска дейност от пакета, по която е отчетена неизвършената дейност;

2. при повторно извършване на нарушението по т. 1 договорът с изпълнителя се прекратява изцяло;”

г) алинея 13 се изменя така:

„(13) Управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК прекратява изцяло или частично договорите с изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ в случаите по ал. 11, т. 1 и 2, а в случаите по ал. 11, т. 3 и 4 налага финансова санкция съгласно действащия НРД. Заповедта за прекратяване на договора или налагане на финансова санкция подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“

15. В чл. 59а, ал. 4 думите „и 10“ се заличават.

16. В чл. 59б:

а) в ал. 6 думата „решенията“ се заменя с „решението“, а думите „и 10“ се заличават;

б) създава се ал. 7:

„(7) Алинеи 4 и 5 не се прилагат, когато въз основа на оценка на потребностите и установена недостатъчност съгласно Националната здравна карта е налице потребност от медицинска помощ.“

17. В чл. 67 думите „последния им“ се заменят със „съответния“.

18. В чл. 72:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Контролът по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска и/или дентална помощ се осъществява чрез проверки, извършени от длъжностни лица - служители на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице, и от длъжностни лица от РЗОК - контролори. Управителят на НЗОК или оправомощено от него длъжностно лице може със заповед да разпорежи извършване на проверка от контролори от РЗОК с участието на служители на НЗОК.“;

б) създават се нови ал. 3, 4 и 5:

„(3) Служителите на НЗОК по ал. 2 могат да извършват проверки на територията на цялата страна по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. Служителите на РЗОК - контролори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на територията на друга РЗОК по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. За издаване на заповедта на управителя на НЗОК за

извършване на проверка на територията на друга РЗОК контролърите се определят по предложение на директора на РЗОК, на която са служители.

(4) При извършване на проверките по ал. 3 могат да присъстват експерти на съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина, които не са в договорни отношения с проверявания изпълнител на медицинска помощ. Експертите предоставят писмени становища, които са неразделна част от протокола по чл. 74, ал. 3.

(5) Служителите на НЗОК по ал. 2 и контролърите осъществяват внезапен контрол по изпълнение на договорите с изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, контрол преди заплащане на оказаната медицинска и/или дентална помощ и последващ контрол.";

в) досегашната ал. 3 става ал. 6 и в нея думите „Непосредственият контрол по ал. 2 е периодичен и за извършване на" се заменят с „Контролът по ал. 2 може да се извършва и чрез";

г) досегашната ал. 4 става ал. 7 и в нея цифрата „3" се заменя с „6";

д) досегашната ал. 5 става ал. 8 и в нея цифрата „3" се заменя с „6";

е) алинея 6 се отменя;

ж) досегашната ал. 7 става ал. 9;

з) досегашната ал. 8 става ал. 10 и в нея думите „и 7" се заменят със „7, 8 и 9".

19. В чл. 73:

а) в ал. 1:

аа) в текста преди т. 1 думите „Финансовите инспектори" се заменят със „Контролните органи по чл. 72, ал. 2";

бб) създава се нова т. 1:

„1. да проверяват плащанията от НЗОК на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ и свързаната с това документация;"

вв) в т. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „допуснати от изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ по договорите им с НЗОК";

гг) създават се т. 5 - 10:

„5. да проверяват наличието на плащания от задължително здравноосигурени лица на изпълнителите, техния размер и основание, в случаите, когато е оказана медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК;

6. да проверяват договорите на изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, сключени с други лечебни заведения за изпълнение на част от дейността по договора с НЗОК в случаите, предвидени в НРД;

7. да проверяват съответствието на дейността на изпълнителите с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ, регламентирани в НРД в съответствие с чл. 59в;

8. да проверяват вида и обема на оказаната медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК;

9. да проверяват вида и количествата на закупените от изпълнителите на болнична медицинска помощ и вложени при изпълнение на договора с НЗОК медицински изделия, прилагани в условията на болничната медицинска помощ, заплащани от НЗОК напълно или частично;

10. да проверяват съответствието между оказаната медицинска и/или дентална помощ и заплатените за нея суми от НЗОК;"

б) в ал. 2 думите „финансовите инспектори" се заменят с „контролните органи по чл. 72, ал. 2";

в) в ал. 3 думите „Финансовите инспектори" се заменят с „Контролните органи по чл. 72, ал. 2";

г) алинеи 4, 5 и 6 се отменят.

20. В чл. 74:

а) алинея 1 се отменя;

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Контролните органи по чл. 72, ал. 2 осъществяват дейността си чрез планови и внезапни проверки и по повод подадени жалби.“;

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) При установяване на нарушение по чл. 73, ал. 1 съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2 съставя и подписва протокол, в който описва установените факти. Екземпляр от протокола се предоставя на лицето - обект на проверката, срещу подпис, а копия от него се изпращат на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК и на съответната районна колегия на съсловната организация на лекарите или на лекарите по дентална медицина.“;

г) в ал. 4 след думите „становище пред“ се добавя „управителя на НЗОК, съответно пред“, а думите „лекаря-контрольор или лекаря по дентална медицина-контрольор“ се заменят с „длъжностното лице по ал. 3“;

д) в ал. 5 думите „лекаря-контрольор или лекаря по дентална медицина-контрольор“ се заменят с „длъжностното лице по ал. 3“, а след думата „констатации“ се добавя „управителят на НЗОК, съответно“.

21. В чл. 75:

а) в ал. 1:

аа) думите „лекаря-контрольор или лекаря по дентална медицина-контрольор“ се заменят със „съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2, управителят на НЗОК, съответно“;

бб) създава се изречение второ: „Когато констатациите са оспорени пред управителя на НЗОК, спорът се решава от арбитражната комисия на тази РЗОК, с чийто директор изпълнителят на медицинска или дентална помощ - обект на проверката, е сключил договор.“;

б) в ал. 3 думите „лекаря-контрольор или лекаря по дентална медицина-контрольор“ се заменят със „съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2“.

22. В чл. 76:

а) в ал. 1 думите „лекаря-контрольор или лекаря по дентална медицина-контрольор“ се заменят с „длъжностното лице по чл. 72, ал. 2“;

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Санкциите се налагат със заповед на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, която се издава в срок до един месец от уведомяването от страна на арбитражната комисия на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, че са потвърдени констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2, и се съобщава на лицето - обект на проверката. Когато нарушението е установено от длъжностни лица-контрольори на РЗОК, предложението до управителя на НЗОК за издаването ѝ се прави от директора на съответната РЗОК.“

23. В чл. 76а:

а) в ал. 2 след думите „възражение пред“ се добавя „управителя на НЗОК, съответно пред“;

б) в ал. 3 след цифрата „2“ се добавя „управителят на НЗОК, съответно“.

24. В чл. 76б:

а) в ал. 1 след думите „по този закон или на НРД“ се добавя „управителят на НЗОК, съответно“;

б) в ал. 2 след думите „по ал. 1“ се добавя „управителят на НЗОК, съответно“.

25. В чл. 105з, ал. 2 след думите „издават от“ се добавя „управителя на НЗОК, съответно от“.

26. Създава се нов чл. 106а:

„Чл. 106а. (1) Директор на РЗОК, който закупи и/или заплати здравни дейности в нарушение на стойностите за съответната РЗОК, определени в съответствие със закона

за бюджета на НЗОК за съответната година, се наказва с глоба от 600 до 1000 лв., а за повторно нарушение - от 1000 до 2000 лв.

(2) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове на длъжностни лица на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК, а наказателните постановления се издават от управителя на НЗОК."

27. В § 1 от допълнителните разпоредби се създават т. 25 - 27:

„25. „Внезапен контрол" е контролът, свързан със заплащане на медицинската/денталната помощ, оказвана в изпълнение на договор с НЗОК, както и съответствието на дейността на изпълнителите на медицинска и дентална помощ с критериите за достъпност и качество на медицинската помощ, регламентирани в НРД, която се извършва в момента на предоставяне на медицинска помощ на здравноосигурено лице.

26. „Контрол преди заплащане на оказаната медицинска/дентална помощ" е проверка в лечебното заведение или по документи на отчетена в РЗОК дейност преди заплащането е.

27. „Последващ контрол" е проверка в лечебното заведение или по документи на отчетена в РЗОК дейност след заплащането е."

§ 13. Националният рамков договор за медицинските дейности за 2015 г. (ДВ, бр. 6 от 2015 г.) и Националният рамков договор за денталните дейности за 2015 г. (ДВ, бр. 6 от 2015 г.) продължават действието си до 31 март 2016 г., освен в случаите по чл. 54, ал. 8 от Закона за здравното осигуряване, при които продължават действието си до приемане на нови национални рамкови договори.

§ 14. Лечебните заведения, които след 31 декември 2015 г. са получили за първи път разрешение за дейност по чл. 48, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, както и лечебните заведения, в чието разрешение за дейност са включени нови дейности след 31 декември 2015 г., не могат да сключват през 2016 г. договори или допълнителни споразумения с НЗОК за съответните дейности.

Преходни и заключителни разпоредби към КОДЕКС за застраховането

(ДВ, бр. 102 от 29.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

§ 42. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72 и 79 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 82, ал. 1 думите „чл. 222а" се заменят с „глава четиридесета, раздел IV".

2. В чл. 101, т. 4 думите „чл. 222а, ал. 2" се заменят с „глава четиридесета, раздел IV".

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2017 г.

(ДВ, бр. 98 от 09.12.2016 г., в сила от 01.01.2017 г.)

§ 11. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр.

28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 15, ал. 1 т. 5а се изменя така:

„5а. утвърждава годишна обща стойност на разходите за здравноосигурителни плащания за всяка РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;”.

2. В чл. 20, ал. 1, т. 6 думите „**обема, определен**” се заменят със „**стойностите, определени**”.

3. В чл. 55, ал. 1 думата „**следващата**” се заменя със „**съответната**”.

4. В чл. 55а думите „**параметрите на разходите по бюджета на НЗОК, определени в закона за**” се заличават.

5. В чл. 72, ал. 3 изречение второ се изменя така: „**Служителите на РЗОК - контрольори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на оправомощено от него длъжностно лице, както и проверки на територията на съответната РЗОК или на територията на друга РЗОК по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице.**”

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за електронния документ и електронния подпис (ДВ, бр. 85 от 24.10.2017 г.)

§ 61. В Закона за здравето осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г.) в § 1а, ал. 1 от допълнителните разпоредби думите „**Закона за електронния документ и електронния подпис**” се заменят със „**Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги**” и се създава изречение второ: „**Заявленията се подписват с усъвършенстван електронен подпис, усъвършенстван електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение за електронни подписи, или квалифициран електронен подпис съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.**”

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2018 г. (ДВ, бр. 101 от 19.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.)

§ 12. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г. и бр. 85 от 2017 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1:

а) създава се т. 5б:

„5б. утвърждава стойности на разходите по т. 5а, разпределена по месеци и по изпълнители на болнична медицинска помощ, по предложение на директорите на РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;”

б) в т. 11 след думата „**длъжността**” се добавя „**в съответствие с изискванията на закона**”.

2. В чл. 24, т. 5 думата „**без**” се заменя с „**включително**”.

3. В чл. 26, ал. 1, т. 1 думата „**десет**” се заменя с „**три**”.

4. В чл. 37, ал. 6 накрая се поставя запетая и се добавя „**след представяне на отчетен документ, в който се посочват номерата на издадените документи за заплатените суми по ал. 5**”.

5. В чл. 45 ал. 2 се изменя така:

„(2) Медицинската помощ по ал. 1, с изключение на т. 11, 12 и 15, се определя като пакет, гарантиран от бюджета на НЗОК, с наредба на министъра на здравеопазването.”

6. В чл. 64, ал. 1 след думата „**медицинска**” се добавя „**и дентална**”.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
допълнение на Закона за ограничаване на
административното регулиране и административния
контрол върху стопанската дейност
(ДВ, бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.)**

§ 34. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г. и бр. 85 от 2017 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 18 се създава ал. 3:

„(3) Обстоятелствата по ал. 1, т. 9 за членовете на надзорния съвет, представители на държавата, представители на представителните организации на работниците и служителите и на представителните организации на работодателите се установяват служебно от министъра на здравеопазването.”

2. В чл. 21 се създава ал. 3:

„(3) Обстоятелствата по ал. 1, т. 3 се установяват служебно от органа, който определя или избира лицата по ал. 1.“

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно
придобитото имущество
(ДВ, бр. 7 от 19.01.2018 г.)**

§ 54. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г. и бр. 85 от 2017 г.) в чл. 19, ал. 4, т. 2 думите „**Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси**“ се заменят със „**Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество**“.

**Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на
Закона за държавните такси
(ДВ, бр. 17 от 23.02.2018 г.)**

§ 3. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7 от 2018 г.) в чл. 40, ал. 2 думата „**инвалидите**“ се заменя с „**лицата с увреждания**“.

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за
изменение и допълнение на Кодекса на труда
(ДВ, бр. 30 от 03.04.2018 г., в сила от 01.07.2018 г.)**

§ 10. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на

Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7 и 17 от 2018 г.) в чл. 40, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 1, буква „б“ думите „чл. 165, ал. 1 и“ се заличават.

2. В т. 5 думите „отпуск при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 4 от Кодекса на труда“ се заменят с „отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от Кодекса на труда“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за „Държавен вестник“ (ДВ, бр. 40 от 15.05.2018 г., в сила от 15.05.2018 г.)

§ 5. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17 и 30 от 2018 г.) в чл. 54, ал. 7 накрая се добавя „като приложенията към НРД, когато е предвидено в договора, се обнародват като притурка само на интернет страницата на „Държавен вестник“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс

(ДВ, бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

§ 129. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17, 30 и 40 от 2018 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 45а:

„Чл. 45а. (1) Административният договор с физически или юридически лица по чл. 45 се сключва, изменя и прекратява съгласно закона, НРД и Правилника за устройството и дейността на НЗОК, а за договорите за лекарствените продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, за медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с притежателите на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека, в съответствие с условията и реда по чл. 45, ал. 15.

(2) Ако за сключването на административния договор в специален закон или подзаконов нормативен акт се изисква предварително съгласие или мнение на друг административен орган, договорът поражда действие, след като съответният административен орган даде съгласие или мнение в предвидената в закона форма.

(3) Ако в установения в специалния закон срок другият административен орган не се произнесе, се прилага чл. 53 от Административнопроцесуалния кодекс.

(4) Договорите, сключени между Националната здравноосигурителна каса, съответно Регионална здравноосигурителна каса по чл. 45 с физически или юридически лица, са административни договори. За тях чл. 19б и чл. 19в от Административнопроцесуалния кодекс не се прилагат."

2. В чл. 75:

а) създава се нова ал. 6:

„(6) Арбитражът по ал. 1 - 4 не е задължителен, освен ако арбитражната комисия не се е сформирала при условията на ал. 5 в двуседмичен срок от писмената покана на директора на съответната РЗОК до съответните лица и организации.";

б) досегашната ал. 6 става ал. 7 и се изменя така:

„(7) Арбитражната комисия се произнася с решение в двуседмичен срок от получаване на преписката."

3. В чл. 80ж, ал. 7 след думите „ал. 6" се добавя „когато е издаден от министъра на здравеопазването", а след думата „обжалване" се добавя „пред съответния административен съд".

Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение

(ДВ, бр. 92 от 06.11.2018 г.)

§ 32. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17, 30, 40 и 77 от 2018 г.) в чл. 40, ал. 3, т. 1 се създава изречение второ: „учениците, включени в обучение чрез работа (дуална система на обучение) за времето на обучението съгласно съответния учебен план, организирано при условията и по реда на ЗПОО, независимо от възникване на основание за осигуряване по реда на ал. 1;"

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г.

(ДВ, бр. 102 от 11.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

§ 29. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на

Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17, 30, 40, 77 и 92 от 2018 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 1:

а) създава се нова т. 13:

„13. приема решение за сключване на договори по чл. 59, ал. 12а, по предложение на директорите на РЗОК;”

б) в т. 14 думите „ал. 15” се заменят с „ал. 17”.

2. В чл. 19, ал. 7:

а) създава се нова т. 13:

„13. внася в Надзорния съвет за утвърждаване стойности на разходите по чл. 15, ал. 1, т. 5а, разпределени по месеци и по изпълнители на болнична медицинска помощ, предложени от директорите на РЗОК в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година;”

б) в т. 18 думите „ал. 15” се заменят с „ал. 17”.

3. В чл. 19а, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „който се назначава от управителя”.

4. В чл. 20, ал. 1, т. 5 думите „ал. 15” се заменят с „ал. 17”.

5. В чл. 23:

а) в ал. 1, т. 11 думите „т. 2 и ал. 2, т. 3” се заменят с „т. 1а, 2, 3а, 6б, ал. 1а, ал. 2, т. 3, ал. 3 и 6”, а накрая се добавя „и чрез бюджета на Министерството на здравеопазването за заплащане на медицинските изделия, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания”;

б) създават се ал. 3, 4 и 5:

„(3) Трансферите за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето за съответната година включват и разходи за осъществени през предходни години дейности.

(4) Министърът на здравеопазването и управителят на НЗОК след одобряване от Надзорния съвет на НЗОК утвърждават условията и реда за определяне и предоставяне на трансфери за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето.

(5) При отправяне на искане от НЗОК към Министерството на здравеопазването за предоставяне на трансфер за финансиране на разходи за дейности по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето НЗОК посочва отделно по пациенти и видове, и стойността на разрешените от нея в рамките на същите случаи дейности по правилата за координация на системите за социална сигурност.”

б. В чл. 29, ал. 3, т. 7 накрая се добавя „и плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването”.

7. В чл. 40, ал. 1, т. 3, буква „б” след думите „т. 1” се добавя „и 2а”.

8. В чл. 40б, ал. 1 думата „предварително” се заличава.

9. В чл. 45:

а) в ал. 1 т. 15 се изменя така:

„15. медицински дейности, лекарствени продукти, диетични храни за специални медицински цели, медицински изделия и високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б и ал. 1а и 3 от Закона за здравето, както и медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно

осигуряване, финансирани с трансфер от Министерството на здравеопазването съгласно закона за бюджета на НЗОК за съответната година;"

б) алинея 9 се изменя така:

„(9) Условието, редът, механизмът и критериите за заплащане на съответните лекарствени продукти, медицински изделия, диетични храни за специални медицински цели и високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба по ал. 1, т. 11, 12 и 15 се определят с наредба, издадена от министъра на здравеопазването по предложение на Надзорния съвет на НЗОК.";

в) алинея 10 се изменя така:

„(10) За лекарствените продукти за домашно лечение на територията на страната, за които стойността, заплащана от бюджета на НЗОК, се изчислява чрез групиране, в което не участват лекарствени продукти на други притежатели на разрешение за употреба, както и за тези с ново международно непатентно наименование, включени или за които е подадено заявление за включване в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, НЗОК и притежателите на разрешение за употреба или техни упълномощени представители ежегодно провеждат задължително централизирано договаряне на отстъпки, с изключение на генеричните лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и на лекарствените продукти по чл. 29 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Видовете отстъпки, условията и редът за тяхното договаряне и заплащане, както и механизмите, гарантиращи предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, се определят с наредбата по ал. 9.";

г) алинея 14 се изменя така:

„(14) За медицинските изделия, включени в списъка по чл. 30а от Закона за медицинските изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба и помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания НЗОК договаря с производителите или с търговците на едро с медицински изделия и/или с техните упълномощени представители, както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, отстъпки от стойността за съответната група медицински изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба и помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания при условия, по критерии и по ред, определени с наредбата по чл. 30а, ал. 3 от Закона за медицинските изделия. Заплащаната от НЗОК стойност на високоспециализираните апарати/уреди не може да е по-висока от заплащаната цена през предходната календарна година за високоспециализиран апарат/уред със същите технически характеристики.";

д) създават се нови ал. 15 и 16:

„(15) Националната здравноосигурителна каса заплаща:

1. за медицинските изделия, предназначени за домашно лечение - на притежатели на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти;

2. за медицинските изделия, прилагани в болничната медицинска помощ - на изпълнители на болничната медицинска помощ, на производители или търговци на едро с медицински изделия/техни упълномощени представители;

3. за медицинските изделия, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хора с увреждания - на лица, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в

регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания.

(16) Условието и редът за заплащане и за сключване на индивидуални договори с производители или с търговци на едро с медицински изделия/техни упълномощени представители за доставка и заплащане на медицински изделия, приложими в болничната медицинска помощ, както и с лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания - за заплащане на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания, се определят с наредбата по ал. 9.";

е) досегашните ал. 15, 16 и 17 стават съответно ал. 17, 18 и 19;

ж) досегашната ал. 18 става ал. 20 и в нея накрая се добавя „и **лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии**";

з) досегашната ал. 19 става ал. 21 и се изменя така:

„(21) За лекарствените продукти по ал. 20, заплащани в болничната медицинска помощ извън стойността на оказваните медицински услуги, за които стойността, заплащана от бюджета на НЗОК, се изчислява чрез групиране, в което не участват лекарствени продукти на други притежатели на разрешение за употреба, както и за лекарствените продукти с ново международно непатентно наименование, включени или за които е подадено заявление за включване в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, НЗОК и притежателите на разрешение за употреба или техни упълномощени представители ежегодно провеждат задължително централизирано договаряне на отстъпки, с изключение на генеричните лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и на лекарствените продукти по чл. 29 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Видовете отстъпки, условията и редът за тяхното договаряне и заплащане, както и механизмите, гарантиращи предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, се определят с наредбата по ал. 9.";

и) досегашната ал. 20 става ал. 22 и в нея думите „ал. 19" се заменят с „ал. 21";

к) досегашната ал. 21 става ал. 23 и се изменя така:

„(23) Националната здравноосигурителна каса може да договори заплащане след отчитане на резултата от терапията за лекарствените продукти, за които е определено проследяване на ефекта от терапията съгласно чл. 259, ал. 1, т. 10 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, при условия и по ред, определени в наредбата по ал. 9.";

л) създават се ал. 24, 25 и 26:

„(24) За лекарствените продукти, принадлежащи към ново международно непатентно наименование, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 или 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина след 30 септември на текущата година, за които за първи път ще се заплаща от бюджета на НЗОК, разглеждането на предложенията и договарянето на отстъпки по ал. 10 и 21 се извършват от началото на следващата календарна година.

(25) Притежателите на разрешения за употреба на лекарствени продукти, заплащани напълно или частично от бюджета на НЗОК, са длъжни при поискване от НЗОК да предоставят своевременно информация, свързана със заплащането и договарянето на отстъпки на съответните лекарствени продукти.

(26) Лекарствени продукти, за които съгласно наредбата по ал. 9 е предвидено провеждане на задължително централизирано договаряне на отстъпки, но такива не са договорени, не се заплащат от НЗОК.;"

м) досегашната ал. 22 става ал. 27 и в нея думите „ал. 19" се заменя с „ал. 21";

н) досегашната ал. 23 става ал. 28 и навсякъде в нея думите „ал. 19" се заменят с „ал. 21".

10. В чл. 45а ал. 1 се изменя така:

„(1) Административният договор с физически или юридически лица по чл. 45 се сключва, изменя и прекратява съгласно закона, националните рамкови договори и анексите към тях, приети по реда на този закон, а за договорите за лекарствените продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, за медицински изделия и за диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с притежателите на разрешения за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека, в съответствие с условията и реда по чл. 45, ал. 17."

11. В чл. 46:

а) в ал. 2 думата „националните" се заменя с „утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения";

б) алинея 3 се отменя.

12. В чл. 52 накрая се добавя „с изключение на предоставяните медицински и други услуги по чл. 82 от Закона за здравето".

13. В чл. 53:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Националните рамкови договори по ал. 1 се приемат за срок от три години, като при необходимост или по искане на всяка една от страните се актуализират по реда на приемането им по чл. 54.;"

б) създава се ал. 3:

„(3) Ежегодно Националната здравноосигурителна каса и Българският лекарски съюз, съответно Българският зъболекарски съюз, предоговарят чрез подписване на анекс съответния национален рамков договор в частта по чл. 55, ал. 2, т. 3а и бб, а в останалата част националните рамкови договори се предоговарят при необходимост или по искане на всяка една от страните в срока по ал. 2."

14. В чл. 54:

а) в ал. 1 и 2 думите „след внасяне на проекта на закон за бюджета на НЗОК за следващата година за разглеждане от Народното събрание" се заменят с „в сроковете по приемане на средносрочната бюджетна прогноза съгласно Закона за публичните финанси";

б) в ал. 3 думата „изработването" се заменя с „изготвянето";

в) създава се ал. 5а:

„(5а) Предоговарянето с анекси по чл. 53, ал. 3 се извършва по реда на ал. 1 - 5.;"

г) алинея 6 се изменя така:

„(6) Националните рамкови договори по чл. 53, ал. 1, съответно анексите по чл. 53, ал. 3 се приемат не по-късно от последния работен ден на съответната текуща година и влизат в сила от 1 януари на съответната следваща календарна година и трябва да са съобразени с бюджета на НЗОК за годината, за която се отнасят.;"

д) алинея 7 се изменя така:

„(7) Министърът на здравеопазването съгласува приетите по реда на ал. 1 - 5 национални рамкови договори, съответно анексите към тях, в 14-дневен срок от представянето им и ги обнародва в „Държавен вестник", като приложенията към НРД, когато е предвидено в договора, се обнародват като притурка само на интернет страницата на „Държавен вестник".;"

е) алинея 8 се изменя така:

„(8) Когато Националният рамков договор за медицинските, съответно за денталните дейности, и анексите към тях не бъдат приети при условията, по реда и в сроковете, определени в този закон, се прилагат действащите до момента НРД и анекси към тях.“;

ж) в ал. 9 след думите „ал. 2“ се добавя „съответно на анексите по чл. 53, ал. 3“;

з) създава се нова ал. 10:

„(10) Националните рамкови договори, съответно анексите към тях се актуализират при необходимост или по искане на всяка една от страните.“

15. В чл. 55:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Приетите по реда на чл. 54 национални рамкови договори, съответно анексите към тях влизат в сила от 1 януари на следващата календарна година.“;

б) в ал. 2, т. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „**включително конкретни индикатори за оценка на качеството на лечението на пациентите.**“;

в) създават се ал. 4 и 5:

„(4) Националните рамкови договори не могат да съдържат изисквания, които са уредени с медицинските, здравноинформационните и стандартите за финансова дейност по чл. 6 от Закона за лечебните заведения и с правилата за добра медицинска практика, съответно правилата за добра медицинска практика на лекарите по дентална медицина.“

(5) Промените в НРД по чл. 53, ал. 3 и чл. 54, ал. 10 се извършват с анекси към тях, приети по реда на приемането на НРД по чл. 54.“

16. В чл. 55а:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Националната здравноосигурителна каса не заплаща за оказана от лечебните заведения медицинска и дентална помощ в нарушение на посочените в техните договори по чл. 59, ал. 1 обеми и стойности.“

17. В чл. 56:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Лекарите и лекарите по дентална медицина, работещи в лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, предписват при спазване на утвърдените фармако-терапевтични ръководства по чл. 259, ал. 1, т. 4 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина на задължително осигурените лица за напълно или частично заплащане от НЗОК:

1. лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за домашно лечение на територията на страната - за заболявания от списъка по чл. 45, ал. 4.“;

2. лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за лечение на злокачествени заболявания, и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии - в условията на болничната медицинска помощ от пакета по чл. 45, ал. 2.“;

б) създава се нова ал. 2:

„(2) В случаите по ал. 1 лекарят/лекарят по дентална медицина може да предписва лекарствения продукт/терапевтичния курс съобразно неговата разходна ефективност, когато в конкретния случай са налице терапевтични алтернативи, лекарствените продукти имат доказана сходна терапевтична ефикасност и безопасност за лечение на заболяването на задължително осигуреното лице, с подобно клинично протичане и тежест съгласно кратката характеристика на продукта/продуктите. Условията, редът и принципите, по които се предписват лекарствени продукти

съобразно тяхната разходна ефективност, се определят с наредбата по чл. 221, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманата медицина.";

в) досегашната ал. 2 става нова ал. 3 и в нея думите „Изпълнителите на медицинска помощ” се заменят с „Лекарите и лекарите по дентална медицина, работещи в лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ” и се поставя запетая.

18. В чл. 59:

а) в ал. 1 след абривиатурата „НРД” се добавя „с анексите към тях”;

б) алинея 1а се изменя така:

„(1а) Договори по ал. 1 не могат да се сключват с нови лечебни заведения за болнична помощ или за нови медицински дейности, осъществявани от лечебни заведения за болнична помощ, ако в процедурата по чл. 37а или 37б от Закона за лечебните заведения лечебното заведение е предоставило информация, че няма да ползва средства на НЗОК като източник на финансиране на дейността си или НЗОК е дала становище за невъзможност за финансиране на съответните дейности. Забраната не се прилага при нововъзникнали обстоятелства, които налагат осигуряване на съответната медицинска помощ съобразно потребностите на населението към момента на подаване на заявление за сключване на договор по чл. 59а, ал. 1.”;

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) Договорите по ал. 1 се сключват в писмена форма за срока на действие на анекса към Националния рамков договор по чл. 54, ал. 6 и са в сила до приемането на нов НРД, съответно на анекс към него или при промяна на действащия НРД, съответно на анекса към него. В случаите по чл. 54, ал. 9, както и при промени в действащото законодателство, към договорите по ал. 1 се сключват допълнителни споразумения. Когато не са подадени заявления и/или не са сключени допълнителни споразумения в сроковете по чл. 59а и 59б, договорите по ал. 1 се прекратяват.”;

г) създава се ал. 10а:

„(10а) Не се допуска заплащане на дейност за оказване на болнична медицинска помощ, извършена от лекар, който не е посочен в договора по ал. 1 като специалист на основен трудов договор, с изключение на случаите по ал. 12 и 12а.”;

д) в ал. 12 думата „условията” се заменя с „изискването”;

е) създава се ал. 12а:

„(12а) По изключение лечебните заведения за болнична помощ, които не отговарят на изискването по ал. 10, може да сключат договор по ал. 1 по решение на Надзорния съвет на НЗОК след отправяне на мотивирано предложение от директора на съответната РЗОК в случаите, когато достъпът до медицинска помощ на територията на съответната РЗОК е затруднен поради недостиг на съответни медицински специалисти, съобразно потребностите на населението към момента на подаване на заявлението за сключване на договора по ал. 1.”;

ж) в ал. 14 думите „основния пакет” се заменят с „пакета”.

19. В чл. 59а, ал. 1 след абривиатурата „НРД” се добавя „съответно на анекса по чл. 53, ал. 3 към НРД”.

20. В чл. 59б, ал. 6 след абривиатурата „НРД” се добавя „в частта по чл. 55, ал. 2, т. 3а”.

21. В чл. 59в се създава т. 1а:

„1а. спазване на изискването по чл. 59, ал. 10, освен в случаите по чл. 59, ал. 12 и 12а.”;

22. В чл. 64, ал. 2, т. 2 думите „акредитационна оценка” и запетаята пред тях се заличават.

23. В чл. 64а:

а) в ал. 1, т. 5 накрая се поставя запетая и се добавя „и нейната цена, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 81, ал. 3 от Закона за здравето”;

б) в ал. 2 се създава изречение второ: „Информация по ал. 1 се публикува и на официалната интернет страница на Министерството на здравеопазването съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения.“;

в) създава се ал. 3:

„(3) Лечебните заведения по ал. 1 са длъжни да издават на пациентите финансов документ за всички заплатени от тях суми във връзка с обслужването им.“

24. В чл. 72, ал. 9 след думата „страната“ се добавя „**както и на високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба**“, а думите „ал. 15“ се заменят с „**ал. 17**“.

25. В чл. 73:

а) в ал. 1 се създават т. 11, 12 и 13:

„11. да проверяват издаването от изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ на пациентите на финансови документи за всички заплатени от пациента суми във връзка с оказаната им медицинска помощ;

12. да извършват проверки за съответствието на структурата и дейността на лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, и на организацията на медицинската помощ в тях с изискванията на Закона за здравето, Закона за лечебните заведения и на подзаконовите нормативни актове по прилагането им по повод извършена от съответните лечебни заведения конкретна дейност по договор с РЗОК;

13. да извършват проверки за спазване на изискванията при предписване на лекарствени продукти, медицински изделия, диетични храни за специални медицински цели, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания, високоспециализирани уреди и апарати за индивидуална употреба, заплащани от НЗОК, включително и на утвърдените фармако-терапевтични ръководства.“;

б) създават се нови ал. 4 и 5:

„(4) Изпълнителите на медицинска и/или дентална помощ, търговците на едро и на дребно с лекарствени продукти и лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, регистрирани като търговци и вписани в регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, са длъжни да осигурят достъп на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 до помещенията, в които се изпълнява дейността по сключения договор, съответно се съхраняват документи, лекарствени продукти, диетични храни за специални медицински цели, медицински изделия и/или високоспециализирани уреди/апарати за индивидуална употреба и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания при спазване на здравните изисквания.

(5) Лицата по ал. 4 са длъжни да представят на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 исканите от тях описи, справки, сведения, декларации, обяснения, рекапитулации и други документи и информация, както и да оказват съдействие при изпълнението на служебните им задължения.“

26. В чл. 74, ал. 4 след аббревиатурата „РЗОК“ се поставя запетая и се добавя „**с когото е сключило договор**“.

27. В чл. 75, ал. 5 думите „ал. 15“ се заменят с „**ал. 17**“.

28. В чл. 76:

а) създават се нова ал. 3 и ал. 4:

„(3) В случай че арбитражната комисия не се произнесе с решение в срока по чл. 75, ал. 7 или е налице равен брой гласове, поради което не е налице прието решение, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите.

(4) В случай че съответните районни колегии на съсловните организации на лекарите и на лекарите по дентална медицина, на съответните регионални колегии на

съсловните организации на магистър-фармацевтите или на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти не са посочили свои представители в сроковете по чл. 75, ал. 6 за създаване на арбитражна комисия, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите, без да е необходимо становището по чл. 74, ал. 4 да бъде разглеждано от такава комисия.";

б) досегашната ал. 3 става ал. 5.

29. Член 76в се изменя така:

„Чл. 76в. Протоколите по чл. 74, ал. 3 и чл. 76а, ал. 2 и протоколите в случаите на констатирано нарушение с получаване на суми без правно основание по чл. 76б се връчват по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."

30. В чл. 80а:

а) в ал. 1 думите „и Министерството на здравеопазването издават" се заменят с „издава";

б) създава се ал. 4:

„(4) Документи по ал. 1 се издават и в случаите по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето."

31. В чл. 101 думите „Изпълнителна агенция „Медицински одит" се заменят с „Изпълнителна агенция „Медицински надзор".

32. В чл. 102 навсякъде думите „Изпълнителна агенция „Медицински одит" се заменят с „Изпълнителна агенция „Медицински надзор".

33. В чл. 106 ал. 5 се изменя така:

„(5) Нарушенията по ал. 1, 2, 3 и 4 се установяват с актове на длъжностни лица от Изпълнителна агенция „Медицински надзор", а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Медицински надзор"."

34. В § 1 от допълнителните разпоредби:

а) в т. 19 и 19а думите „НРД и на решенията по чл. 54, ал. 9 и 10" се заменят с „договора по чл. 59, ал. 1";

б) създава се т. 28:

„28. „Разходна ефективност на лекарствен продукт/терапевтичен курс" е съотношението между постигане на терапевтичен резултат от прилагане на лекарствен продукт/лекарствена терапия и разходване на средства от бюджета на НЗОК за същия продукт/терапия при съпоставянето му с друг/други лекарствен/лекарствени продукт/продукти или лекарствени терапии, представляващи терапевтични алтернативи и заплащани напълно или частично от НЗОК."

§ 30. (В сила от 11.12.2018 г.) (1) Национални рамкови договори за 2019 г. не се приемат.

(2) За 2019 г. се прилага Националният рамков договор за медицинските дейности за 2018 г., съответно Националният рамков договор за денталните дейности за 2018 г.

(3) Националната здравноосигурителна каса и Българският лекарски съюз до 31 декември 2018 г. подписват анекс към Националният рамков договор за медицинските дейности за 2018 г., съответно Националната здравноосигурителна каса и Българският зъболекарски съюз до 31 януари 2019 г. подписват анекс към Националният рамков договор за денталните дейности за 2018 г. по реда на чл. 54 от Закона за здравното осигуряване. Анексите влизат в сила от 1 януари 2019 г.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за хората с увреждания

(ДВ, бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

§ 18. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр.

28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17, 30, 40, 77 и 92 от 2018 г.) в чл. 40, ал. 3, т. 9 думите „**със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ**“ се заменят със „**с 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или с трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ**“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за социалните услуги

(ДВ, бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 01.01.2020 г.)

§ 8. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г. и бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г.) в чл. 40, ал. 3, т. 5 думите „**настанените в специализирани институции за социални услуги и приетите за обслужване в социални учебно-професионални центрове и центрове за временно настаняване, центрове за настаняване от семеен тип, преходни жилища, защитени жилища, наблюдавани жилища и кризисни центрове**“ се заменят с „**ползващите социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа и социални услуги за осигуряване на подслон, финансирани от държавния бюджет**“.

§ 41. (1) Разпоредбите на Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за насърчаване на заетостта, Закона за правната помощ, Закона за местните данъци и такси, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за българските лични документи, Закона за гражданската регистрация и Закона за опазване на околната среда, приложими за социалните и интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа, за техните ръководители и за лицата, които ги ползват, се прилагат съответно за домовете за деца, лишени от родителска грижа, за техните директори и за лицата, настанени в тях, до закриването на тези домове.

(2) Разпоредбите на Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за правната помощ, Закона за насърчаване на заетостта, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за опазване на околната среда, Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, Закона за хората с увреждания и Закона за местните данъци и такси, приложими за социалните и интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа и за лицата, които ги ползват, се прилагат съответно за домовете за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домовете за пълнолетни лица с психични разстройства, домовете за пълнолетни лица с физически увреждания, домовете за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домовете за пълнолетни лица с деменция и за лицата, настанени в тях, до закриването на тези домове.

(3) До закриването на домовете за медико-социални грижи за деца чл. 124, ал. 2 от Закона за здравето се прилага за децата, настанени в тези домове.

(4) До закриването на домовете за деца, лишени от родителска грижа, и на домовете за медико-социални грижи за деца чл. 8д, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца, чл. 22в, ал. 2, т. 3 и чл. 22г, ал. 2, т. 3 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица се прилагат при настаняване на деца в тези домове.

(5) Разпоредбите на Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Закона за корпоративното подоходно облагане, приложими при дарения в полза на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, се прилагат съответно при дарения за домовете за деца, лишени от родителска грижа, домовете за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домовете за пълнолетни лица с психични разстройства, домовете за пълнолетни лица с физически увреждания, домовете за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домовете за пълнолетни лица с деменция до тяхното закриване.